

**Verslag van de
BESLUITRONDE POLITIEKE AVOND
van de
gemeenteraad van Nijmegen
d.d. 27.02.2019**

Aanwezig zijn:

De leden: dhr. M.C.W. Bakker, dhr. J. Bos-Coenraad, mw. L.A.C.M. Bouwmans, mw. C.J.M. Brand, dhr. J.T.L.J.A. Broeren, dhr. J. Brom, mw. J. Brummel-Ahlaloum, dhr. M.T. Buck, mw. C.M.H. Daemen, dhr. J.V.J. van Deurzen, mw. M.E.C. van Doorn, mw. I.M. van Dijk, dhr. P.A. Eigenhuijsen, dhr. T.F.A. van Elferen, mw. M.E. Feddema, dhr. T. van Gent, dhr. A.K. de Graaf, mw. W.M. Grutters, dhr. R. El Hafi, dhr. J.W.H. van Hooft, dhr. M. van Hunnik, mw. E.A.H. Lauret, mw. C. de Leeuw, dhr. K.A. Lokker, dhr. P. van Megen, mw. M.J.A. Mijling, dhr. A.J.C.M. Moerkerk, mw. P.J. Molenaar, dhr. J.E.R. Osinga, mw. A.B. Ranshuijsen, dhr. A.J. Roes, dhr. A.K. Selman, mw. M. Smit, dhr. M.A.L. Sweep, mw. M. Synhaeve, dhr. V.A.M. Vintges, dhr. T.W.M. de Wit, dhr. E. van Zanten en dhr. M.F. Zouay

Voorzitter: dhr. H.M.F. Bruls

Griffier: mw. S. Ruta

Wethouders: mw. M.E. Esselbrugge, dhr. B. Frings, mw. R.D. Helmer-Engelbert, mw. H. Tiemens, dhr. B. Velthuis, dhr. N.P. Vergunst, mw. G. Visser,

Notulist: dhr. H. Andeweg

1. Opening en mededelingen

De **voorzitter**: Goedenavond, hierbij open ik de vergadering van de gemeenteraad van Nijmegen. Beste mensen, dames en heren, volgens mij heb ik geen afmeldingen ontvangen en het ziet er ook zeer compleet uit. Ik kan u nog melden dat er een filmploeg rondloopt, die opnames van mevrouw Ranshuijsen maakt. Ze staan daar zo voor mij links naast dat scherm op veilige afstand en toch gericht, dat komt helemaal goed. Ik kijk nog even naar de griffier of er nog overige mededelingen zijn. Geen mededelingen.

2. Agendavaststelling inclusief de orde van de vergadering

De **voorzitter**: Dat brengt ons bij agendapunt 2. De agendavaststelling inclusief de orde van de vergadering. Dat is een hele rits. Om te beginnen de agendapunten 11 en 12, dat gaat over raadsvoorstel verwijzing en vaststelling Beeldkwaliteitsplan drijvende woningen Lentse en Oosterhoutse Plas, en het raadsvoorstel Gewijzigde vaststelling bestemmingsplan Landschapszone - 8. Die worden gevoegd en behandeld, dus die worden gezamenlijk behandeld, uiteraard wordt er wel apart over gestemd. Dat is één.

Twee. De fractie van D66 verzoekt om agendapunt 15, dat betreft het Raadsvoorstel Verordening maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp 2019, niet als een hamerstuk vanavond vast te stellen, maar te agenderen tijdens een volgende gespreksronde.

Aan de agenda is als agendapunt 17 het Raadsvoorstel Geheimhouding Voorstellen woonboot Oostkanaaldijk toegevoegd. Dit is als hamerstuk opgevoerd, maar hiervan vraagt de fractie van de PvdA om dit agendapunt niet als hamerstuk vast te stellen, maar te agenderen als een debatstuk. Aan de agenda is als agendapunt 18 toegevoegd de Raadsbrief Evaluatie Handboek Nijmegen toegankelijk. Ook om een debat hier te hebben.

De fracties van D66, GroenLinks en SP hebben vervolgens een motie buiten de orde aangekondigd met als titel Beter lezen en schrijven daar heb je recht op. Daarom stel ik voor om die als agendapunt 19 te behandelen.

De fracties van de SP en VoorNijmegen.Nu hebben buiten de orde aangekondigd met als titel 'Waar een wil is, is een weg. Geen zandtransport door Lent.' Ik stel voor om dat als agendapunt 20 te behandelen, dus na voorstellen buiten de orde.

De heer **Van Hooft**: Voorzitter, het is prima dat dat agendapunt 20 is, maar mijn verzoek is of die aan het begin van de avond behandeld kan worden, omdat er nogal wat mensen uit Lent op de tribune zitten en die moeten de hele avond de rest van onze vergadering ook meemaken. Dat is heel interessant, maar die zijn vooral gekomen voor het zandtransport in Lent.

De **voorzitter**: Ja, u kent mijn opvatting in dezen want er zitten ook andere mensen op de tribune en die zijn misschien juist gekomen voor andere voorstellen. Het is een beetje het begin van het einde als we in alles gaan schuiven afhankelijk van wat er komt. Ik kijk even naar de rest van de vergadering of die er overwegend moeite mee heeft, want ik wil er ook weer niet te steil mee omgaan, maar ik waak u voor precedents. Want dan kan iedereen zeggen: 'ik zit op de tribune dus mijn voorstel moet het eerst', terwijl wel luid en duidelijk bekend is hoe de agenda in elkaar zit. Ik kijk even naar de rest van de vergadering of er moeite is om dit eerder te behandelen. De heer Van Elferen.

De heer **Van Elferen**: Met alle ontzag voor uw beider woorden steunen wij voor het voorstel van de heer Van Hooft.

De **voorzitter**: Ja, is er meer steun voor? Mevrouw Van Dijk.

Mevrouw **Van Dijk**: Dank u wel, voorzitter. Ja, ik denk dat het goed is om het inderdaad naar voren te halen. Ook gezien Warmtenet en drijvende woningen waar de mensen uit Lent ook voor komen. Dan hebben ze in één keer alles achter elkaar en dat is wel zo prettig. Dus wat mij betreft gaan we het naar voren halen.

De heer **Selman**: Wat ons betreft is dit akkoord.

Mevrouw **Grutters**: Wat ons betreft ook.

De **voorzitter**: Is er iemand tegen? Dat is misschien wat makkelijker om te vragen. Dan stel ik voor dat voorstel te doen na het punt 7, de vragen van raadsleden aan het college. Goed?

Dan is er door de fractie van GroenLinks en de PvdA een motie aangekondigd met als titel Gastvrij Nijmegen. Ik stel voor deze motie te behandelen als agendapunt 21.

De fractie van VoorNijmegen.Nu heeft een motie aangekondigd met als titel Ook buiten les 6 gewoon bij de les. Daarvan stel ik voor om die als agendapunt 22 te behandelen.

Uiteraard is vandaag het voorstel om eerst de debatstukken te behandelen en daarna het stemstuk dat we hebben. Gegeven de grote hoeveelheid debatstukken wordt er vandaag gewerkt met spreektijd. Vanaf agendapunt 9 zal dus het zandtransport dan het eerste worden dat naar voren wordt gehaald. Nou dan kunnen de technici bij de griffie zich daar even op instellen.

De volgende punten, beste mensen, zijn niet in de raadskamers behandeld en voorgesteld wordt deze als hamerstuk te behandelen. Dat zijn 3, 4, 14 en 16.

Kunt u hiermee en met al die andere voorstellen die ik net heb gedaan, instemmen? Dat is het geval, hartstikke mooi.

5. Besluitvorming behandeladviezen van de gespreksrondes 13 februari 2019

De **voorzitter**: Dat brengt me bij punt 5, de besluitvorming voor de behandeladviezen van de gespreksrondes van 13 februari van dit jaar. Allereerst het Raadsvoorstel Gewijzigde Vaststelling bestemmingsplan Nijmegen-Oost, dat we als hamerstuk vanavond behandelen. Het Raadsvoorstel Rekenkamerrapport 'De knop om' als debatstuk vanavond. Het gewijzigde initiatiefvoorstel van VoorNijmegen.NU 'Transparant, open en zichtbaar vergaderen' als een stemstuk vanavond. Het Raadsvoorstel Gewijzigde vaststelling Beeldkwaliteitsplan Drijvende woningen, Lentse en Oosterhoutse Plas als debatstuk. Zo ook het Raadsvoorstel Gewijzigde vaststelling bestemmingsplan Landschapszone - 8. Het Raadsvoorstel Voortgangsrapportage Grote Projecten 2019 als hamerstuk vanavond. De Raadsbrief Evaluatie Handboek Nijmegen als een debatstuk.

6. Vaststellen van punten waarover geen spreektijd is aangevraagd

De **voorzitter**: Dat betekent bij agendapunt 6, het vaststellen van punten waarover geen spreektijd is aangevraagd, dat voor de punten 3, 4, 8, 13, 14 en 16 geen spreektijd is aangevraagd en daarmee is ook ingestemd met de voorstellen.

7. Vragen van raadsleden aan het college

De **voorzitter**: En dat brengt mij bij punt 7. Voor vanavond zijn er vragen aangekondigd door mevrouw Brand namens de PvdA-fractie en ik geef haar het woord om de vragen te stellen.

Mevrouw **Brand**: Op 20 februari jl. zag de PvdA-fractie tot haar verbazing dat de zoals eerder afgesproken geheime stukken, dat wil zeggen de brief van het college aan de raad van 6 november 2018 en het raadsvoorstel van 20 november 2018, op iBabs stonden. Schokkend was dat de bedragen betreffende een financiële tegemoetkoming aan de woonbooteigenaren in de stukken stonden. Dit terwijl de woonbooteigenaren tot op de dag van vandaag nog geen bedragen gehoord hebben en deze stukken zoals gezegd het predicaat geheim met zich mee dragen. Nog groter werd onze verbazing toen ons bleek dat deze geheime stukken ook op de gemeentelijke website onder collegebesluiten op 12 februari jl. integraal waren gepubliceerd. De stukken hebben van 12 februari tot en met 20 februari integraal online gestaan. Pas na herhaaldelijk aandringen van de PvdA werden eerst de bedragen weggelakt, om vervolgens pas op 22 februari de stukken in zijn geheel te verwijderen. Het college publiceerde dus zelf geheime stukken op de openbare gemeentelijke website; de hele wereld kon meekijken. De stukken zouden al gedownload kunnen zijn en over het internet kunnen zwerven, maar de raad mag hier, gezien de geheimhouding, niets over zeggen. Dit was bovendien niet de eerste keer dat er zaken misgingen rondom al dan niet geheime stukken, gezien de verwarring rondom de stukken bij het rekenkamerrapport over het warmtenet. De PvdA-fractie is zeer geschrokken en verbijsterd over de gang van zaken. Mede gezien het feit dat het college geheimhouding heeft opgelegd op bovenstaande stukken waarbij bij de geheime besprekingen tussen college en raad telkens ook werd gewezen op het feit dat schending van de geheimhoudingsplicht een misdrijf is strafbaar met een gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of een geldboete van de vierde categorie (artikel 272 van het Wetboek van Strafrecht). Belangrijker nog is dat de woonbooteigenaren, die al jaren in onzekerheid zitten, een zorgvuldig proces verdienen en dit ook door het college is toegezegd. Met openbaring van deze geheime stukken lijkt van zorgvuldigheid in elk geval geen sprake te zijn. De PvdA vindt het van wezenlijk belang dat het gemeentelijke bestuur open en transparant is en dat geheimhouding slechts in zeer uitzonderlijke gevallen en dan alleen goed beargumenteerd moet plaatsvinden. De gang van zaken is volgens de PvdA-fractie onzorgvuldig, onprofessioneel en het Nijmeegse stadsbestuur onwaardig. Daarom heeft de PvdA-fractie de volgende vragen aan het college:

1. Kan het college ons vertellen hoe deze geheime stukken op de gemeentelijke website terecht zijn gekomen en hoe vaak de stukken van de website zijn gedownload?
2. Vindt het college ook dat het college zelf de opgelegde geheimhouding heeft geschonden? En welke consequenties verbindt het college hieraan?

3. Is het college het met ons eens dat de basishouding zou moeten zijn dat collegestukken openbaar zijn en dat geheimhouding tot een minimum beperkt dient te worden?
4. Is het college bereid om de op de gemeente bestaande werkgroep Geheimhouding aan te vullen met een aantal raadsleden om de praktijk van geheimhouding te evalueren?
5. En daarnaast is de PvdA erg benieuwd hoe het nu zit met de juridische status, immers de stukken zijn openbaar geweest en wat betekent dat nou? Kunnen we het er gewoon over hebben of niet?

De **voorzitter**: Dank u wel. Bij vragen in dit vragenhalfuur geldt dat eerst het college antwoordt en daarna kunnen er nog aanvullende vragen worden gesteld en dan kunnen ook anderen van u vragen daarbij aanvullen. Allereerst geef ik het woord aan het college, wethouder Vergunst.

Wethouder **Vergunst**: Dank u wel, voorzitter. De vragen 1 en 2 zal ik tegelijkertijd beantwoorden. Op 12 februari heeft het college besloten om de geheimhouding op de stukken te beperken tot de bedragen. We hebben juist zo transparant mogelijk proberen te zijn naar de raad toe. Dit besluit moet natuurlijk nog bekrachtigd worden. Dat staat ook als debatstuk op de agenda van deze raad. Dus het college heeft een besluit genomen op 12 februari dat er geheimhouding ligt op de bedragen. Daar is gewoon iets fout gegaan. Dat had gewoon niet mogen gebeuren. Het besluit van het college is gewoon niet goed uitgevoerd op een correcte wijze en u kunt van mij aannemen dat het college dit hoog opneemt. Het is een grote fout en we hebben ook de gemeentesecretaris opdracht gegeven om hier onderzoek naar te doen. Dat heeft hij inmiddels ook in gang gezet. Dat gebeurt door het stadscontrol. Dat is een onafhankelijke afdeling binnen deze gemeente. De resultaten daarvan moeten wij nog afwachten en bovendien hebben we ook vooruitlopend op de uitkomsten van dat onderzoek een check ingebouwd, het zogenaamde vierogenprincipe. Dus dat minimaal twee verschillende medewerkers van de gemeente ook meekijken voordat iets gepubliceerd wordt. Dan uw vraag over: hoe vaak is het nu gedownload? We hebben dat gevraagd aan iBabs en iBabs kan ons dat niet vertellen. Dat zit dus niet op dit moment in de software. De leverancier van de software heeft wel toegezegd om te kijken of het in de toekomst technisch mogelijk is om dat wel inzichtelijk te maken. Wij weten niet hoe vaak en door wie het nu is gedownload, simpelweg weten we het niet.

Dan uw vraag over onze basishouding. Het is heel simpel, onze basishouding die is openbaar, tenzij. Tenzij er een goeie reden is om geheimhouding op te leggen. Er zijn, heb ik ook begrepen, de laatste tijd wat discussies en wat vragen gesteld ook vanuit de raad: ja, wordt er niet te vaak geheimhouding opgelegd? Daarvoor is een ambtelijke werkgroep opgericht, waar ook een raadsadviseur van de griffie aan toe is gevoegd en zij kijken ernaar en dat loopt nog. Daar kan ik ook nog niet op vooruitlopen hier. Hoe doen we dat hier eigenlijk? Hoe gaan hier die procedures? Hoe gaan die processen? Hoe doen we bijvoorbeeld ook in vergelijking met andere gemeenten? De aanbevelingen van deze werkgroep zullen ook met u besproken worden als raad. Dus wij vinden het niet verstandig om daar raadsleden aan toe te voegen aan deze ambtelijke werkgroep. Maar uiteraard zullen we dat met u bespreken wat voor gevolgen zal dat hebben voor de verdere procesgang als het gaat om al dan niet geheimhouding. Moeten we dat strikter gaan toepassen bijvoorbeeld dan we dat nu doen?

Tot slot, en dat is eigenlijk een nieuwe vraag die u stelde: wat is de huidige juridische status? Dat is heel simpel. Er ligt gewoon geheimhouding op. Heel simpel. De foute uitvoering doet verder niks af aan de status.

De **voorzitter**: Ik kijk even naar mevrouw Brand voor eventuele aanvullende vragen. Ja.

Mevrouw **Brand**: Dank u, voorzitter. Ik moet wel zeggen dat ik het merkwaardig vind dat het niet duidelijk is hoe vaak het gedownload is. Want in elk programma is dat wel gewoon normaal na te kijken. Dat verbaast mij ten zeerste, laat ik dat vooropstellen. Het andere is, volgens mij heb ik nog niet het antwoord gekregen op de vraag: vindt het college dat hij zelf de opgelegde geheimhouding heeft geschonden? Daar heb ik volgens mij nog geen antwoord op gehad. Ik hoorde de portefeuillehouder zeggen: ja, er is een foute uitvoering en dat betekent gewoon dat de juridische

status is dat het nog geheim is. Tegelijkertijd denk ik, overal zwerven er nu stukken misschien op het internet. Die stukken liggen misschien wel bij journalisten of anderen. Ja, wat betekent dat dan? Dat vind ik dan toch een beetje een vreemd gebied. Dus daar zou ik nog graag wat extra aanvullende opmerkingen van de portefeuillehouder zien. Dan hoor ik u over de ambtelijke werkgroep Geheimhouding spreken. Nou, ik ben blij dat de wethouder toezeft dat er een terugkoppeling komt, want dat lijkt me zeer zinvol. Ook om te kijken naar andere steden. Ik weet dat in andere steden ook zaken over geheimhouding spelen. Maar dat ook heel erg belangrijk is hoe je bepaalde dingen inzet en hoe je dingen evalueert. Mijn vraag aan de wethouder zou zijn: kunt u daar een termijn op geven? Want is niet de eerste keer. Als we hier nog maanden moeten wachten op de terugkoppeling, dat zou ik wel zeer spijtig vinden. Ik kijk heel even wat ik verder nog heb. De gemeentesecretaris wordt ingeschakeld, stadscontrol. Wanneer verwacht de wethouder, die het wel serieus neemt, dat het onderzoek is afgerond?

De **voorzitter**: Zijn er nog aanvullende vragen, want dan nemen we die gelijk mee? Ja, de heer El Hafi.

De heer **El Hafi**: Dank u, voorzitter. Ook een vraag aan de wethouder. Is er met de eigenaren van de woonboten contact opgenomen over dit proces, wat er de afgelopen dagen heeft gespeeld?

De **voorzitter**: Even voor de goede orde. We hebben hier nu vragen aan de orde over stukken die naar buiten komen en die geheim zijn. Het gaat niet zo zeer over de inhoud van de zaak. Misschien moet u uw vraag even wat verduidelijken. U zou uw vraag ook kunnen opvatten als een vraag over een proces van jaren. Dit is van een paar weken geleden.

De heer **El Hafi**: Om het concreet te maken. De afgelopen dagen zijn de stukken openbaar geweest. Zijn de bewoners hiervan op de hoogte gesteld? Ik hoef echt niet de hele voorgeschiedenis hiervan te gaan bespreken.

De **voorzitter**: Helder. Mevrouw Lauret?

Mevrouw **Lauret**: Dank u wel, voorzitter. Ik hoor de wethouder zeggen dat hier een grote fout is gemaakt en fouten zijn menselijk. Dat is de ene kant, maar aan de andere kant is het is niet alleen een fout, het gaat hier ook om een strafbaar feit. Hoe ziet het college dat? Gaan jullie aangifte doen van een strafbaar feit? Hoe wordt daar verder mee omgegaan? En hoe wordt er verder nog aan damagecontrol gewerkt door het college? Dank u wel.

De **voorzitter**: Mevrouw Grutters.

Mevrouw **Grutters**: Voorzitter, dank u wel. Een aanvullende vraag over de juridische status. Wij hebben als het ware een controlerende functie als raad. Wij hebben als taak namens de bevolking te spreken. In de praktijk komt het dus hierop neer dat, als wij met bewoners hierover in gesprek gaan, we dus niet openlijk kunnen spreken. Ik vraag me af hoe het college dan ziet hoe wij die controlerende en die vertegenwoordigende functie van de bevolking nog kunnen uitvoeren als de juridische status nog zou gelden.

De **voorzitter**: Nog andere aanvullende vragen? Dat is niet het geval. Dan geef ik wethouder Vergunst andermaal het woord.

Wethouder **Vergunst**: Ja, dank u wel, voorzitter. Ja, eigenlijk om antwoord te geven op de vragen van de fractie van de PvdA en Partij voor de Dieren over het strafbaar feit en wat er gebeurd is. Het is heel simpel, zover wij het nu kunnen beoordelen, maar dat is allemaal onderwerp van het onderzoek: is er een fout gemaakt? Als er sprake is van opzet of wat dan ook of van bewust lekken, ja natuurlijk dan is er echt een strafbaar feit begaan en dan moeten wij daar iets mee. De uitkomst van dat onderzoek dat

weet ik niet. Ik kan daar niet op vooruitlopen. Ik kan ook geen termijn noemen. Dan zou ik u dingen beloven die ik niet kan waarmaken. Ik weet niet wanneer het komt. Er wordt hard aan gewerkt. Maar ik kan niet beoordelen wat er gebeurd is, omdat ik het nog niet weet. Dat is de reden dat we om een onderzoek hebben gevraagd. Dat onderzoek is gestart, dat loopt nu.

De vraag: wat betekent het voor het zwerven van stukken? Wij weten niet of er stukken rondzwerven. Wij hebben natuurlijk wel gezocht op onze manier al heel snel: hebben we het al ergens op internet kunnen vinden? Wij hebben het nog niet teruggevonden. Maar het kan zijn dat mensen het in bezit hebben. Ja, dat kan. Ik kan daar niet over oordelen, dat onderzoek loopt nog. Dus uw vraag over termijnen, ik kan dat niet beantwoorden op dit moment. Dan nog de vraag of de eigenaren van de woonboten geïnformeerd zijn door ons over het tijdelijk publiceren van deze stukken. Nee, dat hebben wij niet gedaan. Het is ook niet een reden – omdat het ook in principe niet hun belang schaaft – dat het openbaar is geweest. Het is gewoon een fout geweest. Het had gewoon niet mogen gebeuren. En dan tot slot de vraag over de controlerende functie van u als raad. Het is heel simpel, vanaf 1 maart wordt alles openbaar, behalve de bedragen. Dus je kunt over alles praten, ook wat er gezegd is. Die verslagen worden ook openbaar gemaakt. Het enige wat u moet onthouden, is: ik mag geen bedrag noemen.

Mevrouw **Brand**: Voorzitter, volgens mij heb ik op één vraag geen antwoord gehad.

De **voorzitter**: Herhaalt u die vraag even.

Mevrouw **Brand**: Het gaat over de ambtelijk werkgroep Geheimhouding, wanneer die komt. We hebben een onderzoek en een ambtelijke werkgroep, wanneer die komt, die laatste.

Wethouder **Vergunst**: Ja, dat weet ik niet. Daar geldt hetzelfde voor, die is gestart enige tijd geleden. Ik weet niet wanneer daar de aanbevelingen van komen. Zoals ik net zei: die zullen met u besproken worden. U wordt niet alleen geïnformeerd, maar ze worden echt met u besproken. Wat zullen de consequenties hiervan zijn? Wanneer dat precies is, kan ik u nu nog niet zeggen.

De **voorzitter**: Misschien is het goed om af te spreken dat we u zo spoedig mogelijk schriftelijk berichten wanneer het wordt verwacht, want op dit moment kunnen we dat niet zeggen. Misschien is dat de beste oplossing dat dat later deze week nog schriftelijk naar u toekomt. Dit was het vragenhalfuur, dus zo werkt het, meneer Van Deurzen. Nee, u kunt geen vragen meer stellen, want het rondje is voorbij. Zo zijn de spelregels, daarom keek ik nog net even of er nog aanvullende vragen waren.

20. Motie buiten de orde van SP en VoorNijmegen.Nu: Waar een wil is, is een weg. Geen zandtransport door Lent

De **voorzitter**: Dank u wel, dan moet ik zelf ook even opletten. Dat brengt ons bij het ingelaste punt 20, de motie buiten de orde van de vergadering, zoals die ingediend gaat worden door de SP en VoorNijmegen.Nu.

Ik geef zoals gebruikelijk het woord aan ... Wie gaat hem indienen, mevrouw Feddema? Dan heeft mevrouw Feddema van de SP het woord.

Mevrouw **Feddema**: Dank u, wel voorzitter. 'Waar een wil is, is een weg. Geen zandtransport door Lent. Zonder wil geen weg.' Daarom dienen we deze motie in. Constatende dat er 70.000 ton zand nodig is voor ontwikkelingsgebied De Stelt in Lent. En nu op dit moment elke werkdag, iedere vijf minuten een vrachtwagen vol zand over Vrouwe Udasingel en de Turennesingel rijdt. Dat de weg aan meerdere rotondes en gevaarlijke kruisingen ligt. Waar vier scholen aan liggen, een winkelcentrum en sportvelden liggen. Waar veel, heel veel kinderen fietsen. Bewoners zich daarom grote zorgen maken over de verkeersveiligheid daar. Vooral kinderen maken gebruik van die kruisingen. De verkeersdrempels een smal profiel hebben, zodat vrachtwagens niet afgeremd worden. Wij constateren dat het college vanaf november drie keer met de wijkraad Lent heeft gesproken en alle

voorgestelde alternatieven heeft afgewezen. Daarom staan we nu met de rug tegen de muur, omdat de tijd ons heeft ingehaald. Overwegende dat een verkeersveilige alternatieve route buiten de woonstraten van Lent, technisch gezien, goed te realiseren is over de Prins Mauritsingel en linksaf voor de brug buiten de spitsuren om. Dit alternatief door het college vroegtijdig is afgewezen vanwege het mogelijk risico voor de doorstroming en een voorbereidingstijd van acht weken nodig heeft voor implementatie. Waarbij de renovatie van de Waalbrug ook nog als een complicerende factor wordt gezien. Deze acht weken voorbereidingstijd nu niet meer mogelijk is. Dit zou nu leiden tot hoge schadeclaims. Er door het ontbreken van een goed verkeersplan steeds weer ad-hocbeslissingen genomen worden voor transporten door Lent. Wij spreken dan ook uit dat zandtransporten over de Vrouwe Udasingel in Lent zeer ongewenst zijn in verband met de verkeersveiligheid. Door het ontbreken van een goed verkeersplan steeds weer in korte tijd afwegingen worden gemaakt. Alternatieve routes kunnen dan eerder onderzocht worden. Wij verzoeken het college om op de kortst mogelijke termijn een verkeersplan voor zandtransporten te maken, waarbij woonstraten in Lent maximaal worden gemedend en bij het verkeersplan bewoners van Lent nauw worden betrokken. En gaan over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik kijk of er woordmeldingen achteraan komen. Mevrouw Van Dijk, VVD.

Mevrouw **Van Dijk**: Dank u wel, voorzitter. Afgelopen middag kwamen wij met een aantal collega's bijeen. Op verzoek van een aantal zeer bezorgde bewoners in Lent hebben wij in De Ster gesproken over de situatie aldaar. Er waren een aantal dingen die heel duidelijk naar voren kwamen. Allereerst zat daar een grote groep bewoners die zich ernstig zorgen maakten en die zich eigenlijk niet gekend voelden. Die vonden dat er onvoldoende met hen gecommuniceerd was over wat er gebeurt op dit moment in Lent. Namelijk het zandtransport en de hoeveelheid aan transport. En zij vonden dat er onvoldoende naar hen geluisterd was met de betrekking tot de alternatieven die ze hadden geboden. Ik ben heel benieuwd hoe het college daarnaar kijkt. Er zijn verschillende overleggen geweest ook met de ambtenaren, hebben we begrepen vanmiddag. Hoe kijkt het college ernaar als het gaat over communicatie en hebben we alle alternatieven, ook met de bewoners en de werkgroep Wijkraad Lent, hebben we dat goed besproken? Hebben we dat goed kunnen uitleggen? Is dat goed gebeurd? Het tweede dat naar voren kwam is dat het zandtransport natuurlijk heel vervelend is. Dat heeft mevrouw Feddema natuurlijk in haar motie verwoord en zojuist ook voorgelezen. Maar ook dat er na deze tien of acht weken, hoeveel weken het er dan ook zijn, zandtransport het daarmee niet klaar is. Er zijn nog veel meer dingen die ontgonnen gaan worden in Lent. Waar we woningen gaan bouwen, dus er komt nog veel meer transport op wat voor manier dan ook door de straten Vrouwe Udasingel, Turennesingel. Dat zorgt op de langere termijn voor verkeersoverlast. Dus een grote wens van de bewoners die wij vanmiddag spraken was: kunnen we niet zo snel mogelijk een verkeersplan opstellen voor de lange termijn? Daar is heel erg behoefte aan. Er is maar één ontsluitingsroute voor Lent, dat is die Vrouwe Udasingel. Als we de Dorpensingel hadden, dan hadden we er misschien nog één extra gehad, maar die hebben we nog niet. Dus hoe kunnen we voor de lange termijn met elkaar kijken hoe we dit probleem gaan oplossen en een goed alternatief bieden voor alle inwoners? Het derde punt dat naar voren kwam vanmiddag was natuurlijk: hoe gaan we ervoor zorgen dat we nu iets kunnen doen aan dat zandtransport? Dat lijkt mij een ingewikkelde. Want het alternatief wat voorgesteld is – linksaf slaan, noem ik het dan maar even – daar geeft u aan in de beantwoording van de schriftelijke van de vragen van de SP dat dat qua veiligheid en qua doorstroming ook ingewikkeld zit. Misschien is het ook goed dat u het nog een keer kunt uitleggen. Want er is veel moeite met waarom dat nu niet kan. Dus de vraag om dat nog een keer uit te leggen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Overige reacties? De heer Buck CDA.

De heer **Buck**: Dank u wel, voorzitter. Een klein half uur geleden reed een vrachtwagen hier de raadzaal binnen. Gelukkig was hij van een iets kleiner formaat dan de vrachtwagens die in Lent door de straat rijden. Maar liet wel heel duidelijk zien waar bewoners op dit moment tegenaan lopen. Ik heb de bewoners ook gecompimenteerd met de manier waarop ze zich opstellen, waarop ze ook de dialoog zoeken met ons als politiek. Laten we eerlijk zijn, dat maken we ook weleens anders mee in

deze raad. Je kunt ook zeggen: ik ben er tegen en zoek maar uit hoe het beter kan. Dat is hier niet aan de orde. Het zijn mensen die willen meedenken, mensen die met alternatieven komen. Ik ben het volledig met mevrouw Van Dijk eens, je moet ze laten merken dat je ze serieus neemt. Ik denk dat de motie die mevrouw Feddema indient daar ook aan bijdraagt. Het is een heel redelijke en billijke motie. Hij vraagt niets van het college wat absoluut onmogelijk is, hij vraagt: doe op een goede manier onderzoek, kijk wat er mogelijk is. Wij zullen die motie ook van harte ondersteunen. De tweede vraag die ik er ook wel bij heb, het raakt ook aan wat mevrouw Van Dijk al zei, je zou denken zandtransport dat is op enig moment weer voorbij. Maar ja, dan is het feest natuurlijk nog niet afgelopen, ook niet daar in de straat. Ik ben ook wel benieuwd met de collega's: wat staat de bewoners dan nog te wachten? Want dat is natuurlijk wel iets dat we ook nog moeten meenemen, anders zitten we hier over een x-aantal weken weer met een soortgelijke motie. Alleen moet het woord 'zandtransport' dan door een andere woord met 'transport' vervangen worden. Dat lijkt me niet de bedoeling. Laten we zorgen dat we dit op een redelijke en billijke manier oplossen voor de inwoners van Lent.

De **voorzitter**: Dank u wel. De heer El Hafi.

De heer **El Hafi**: Dank u wel, voorzitter. Nijmegen-Noord is de afgelopen jaren flink gegroeid. Er zijn allerlei woningen en mensen bij gekomen. Het is echt met duizenden tegelijk in de afgelopen jaren gegroeid. Dat zorgt, en dat hebben we vanmiddag ook weer gehoord van de bewoners, af en toe voor wat verkeersmomenten of -situaties waarbij je denkt: nou ja, hoe gaan we hier mee om als groeiend stadsdeel? Dat heeft mijn fractie wel aan het denken gezet. Hoe gaan we dat doen? Ik sluit ook volledig aan bij de vorige sprekers als je het hebt over: hoe gaan we in de toekomst om met het bouwverkeer? Kunnen we dat op een integrale manier aanpakken? Zoals de heer Buck al zei, om te voorkomen dat we hier over twee weken weer zitten, als er een ander soort bouwverkeer rijdt. Wat dat betreft kan ik het volledig onderschrijven. Ik heb wel een vraag aan de indieners van de motie, want zij roepen op om een verkeersplan voor het zandtransport te maken. Kan ik dat vertalen als eigenlijk wat ook de heer Buck en mevrouw Van Dijk net zeiden dat we het niet alleen over het zandtransport hebben, maar echt over bouwverkeer?

Mevrouw **Van Dijk**: Ja, dat klopt. Daarom staat er ook 'transporten' en niet 'transport'.

De heer **El Hafi**: Ja, helder, dank u wel. Daarnaast heb ik een vraag aan het college. De status van de Vrouwe Udasingel in dit gebied. We zien dat de Vrouwe Udasingel nu al druk wordt bezocht. Met de vrachtwagens erbij wordt het natuurlijk nog drukker. Zijn er nog andere wegen die we ook kunnen gebruiken of zegt u: de Vrouwe Udasingel is wel echt een belangrijke verkeersader ook voor het bouwverkeer? Zodat de mensen in Nijmegen weten waar ze aan toe zijn, want anders gaan we dingen toezeggen die helemaal niet haalbaar zijn in de toekomst. Mijn fractie steunt de oproep in de motie. We hebben wel vraagtekens bij de overwegingen, waarbij woorden worden gebruikt als 'een verkeersveilige alternatieve route'. Wat ons betreft impliceert dat dat de huidige route verkeersonveilig is. Dat vinden wij niet. Daar is goed over nagedacht. Ik weet dat de bewoners daar anders in staan. Maar ik weet wel dat we dat hier ook bespreekbaar moeten maken. De overwegingen, daar hebben wij moeten problemen mee. Maar de oproep aan het college kunnen wij van harte ondersteunen.

De **voorzitter**: Dank u wel. De heer Wit, PvdA.

De heer **De Wit**: Dank u wel, voorzitter. Een heel duidelijke vraag. Het alternatief 'linksaf' is afgewezen door het college. Wat zijn de redenen ervoor en is ooit overwogen te komen met een noodoplossing? Namelijk noodstoplichten, die wel linksaf mogelijk maken. We kijken naar de onveiligheid op de Vrouwe Udasingel, zeker bij de kruising met het snelfietspad en bij de Ster. Dat is echt erg onveilig. We zouden graag willen zien dat er een oplossing komt voor dat probleem en zoveel mogelijk die zandtransporten met het alternatief 'linksaf' mogelijk worden. Zo nodig dienen wij daar een motie over in.

De **voorzitter**: Dank u wel. De heer Van Deurzen.

De heer **Van Deurzen**: Dank u wel, voorzitter. Ter aanvulling op de vragen die al gesteld zijn, om maar niet te gaan herhalen, heb ik nog wel een punt. Ik hoorde de heer El Hafi zeggen: "Het is daar niet onveilig." Ik vind het een beetje een vreemde opmerking. Want er zijn verkeersregelaars ingezet juist om dat te voorkomen dat het een onveilige situatie gaat worden. In die zin zou je dus kunnen zeggen: het is dus niet onveilig. Maar wat ik dan weer hoor van mensen die daar wonen en die de verkeersregelaars observeren, die zeggen: ja, die doen heel erg weinig. Want die zitten eigenlijk in de auto te kijken. En ze zijn meestal reactief bezig, niet proactief bezig. Dus mijn vraag ook aan de wethouder of hij deze signalen heeft gekregen en wat hij daaraan gaat doen. Dank u wel

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik kijk even verder. De heer Eigenhuijsen.

De heer **Eigenhuijsen**: Dank u wel, voorzitter. Ook om niet in herhaling te vallen, sluit ik mij volledig aan uiteraard bij mevrouw Feddema, omdat we mede de motie indienen. We hebben vanmiddag inderdaad zitten luisteren naar een aantal bijzonder verbijsterde inwoners. Met name over het feit dat ze dachten mee te kunnen praten maar voor hun gevoel totaal genegeerd zijn. Daar zijn een aantal vragen over gesteld. Ik ben met name benieuwd naar de antwoorden daarop. Ook naar een oplossing voor de korte termijn of daar toch alsnog over nagedacht wordt. Ik ben dan ook zeer benieuwd naar de antwoorden daarop. Een eventuele motie ligt in voorbereiding daarop. Dank u wel

De **voorzitter**: De heer Broeren.

De heer **Broeren**: Dank u wel, voorzitter. De Stadspartij kan zich wel vinden in de zorgen die leven in Lent natuurlijk. Als je kind naar school moet en die moet voor de vrachtwagens uit lopen, ik kan ook wel snappen dat die mensen daar problemen mee hebben. Ik weet niet, meneer Van Hooft, u kunt wel lachen, maar als u kleine kinderen hebt, nog steeds, ik denk dat u zich daar toch wel zorgen over zult maken als ouder zijnde. Tenminste ik wel. Ik heb vier kinderen en ik hoop toch wel dat ze iedere dag lekker thuiskomen. Ik deel de plannen van wat het CDA en wat de VVD aanhalen. De motie van mevrouw Feddema zullen we ook van harte steunen.

De **voorzitter**: Overige woordmeldingen? De heer Lokker.

De heer **Lokker**: Dank u wel, voorzitter. Tien weken zandwagens door de straten van je wijk. GroenLinks snapt de zorgen van de bewoners en wij kunnen ons ook voorstellen hoe vervelend het is om aan die wegen te wonen. We zijn vanmiddag met een deel van de raad, zoals mevrouw Van Dijk al zei, bij de mensen uit Lent op bezoek geweest. Ook daar werd duidelijk dat bewoners teleurgesteld zijn in het zandtransport en het proces eromheen. We zijn, en dat wil ik bij dezen ook uitspreken, erg blij dat de bewoners ons hebben uitgenodigd en ook op een constructieve wijze met ons in gesprek wilden gaan. Over de motie, de titel van de motie: 'Waar een wil is, is een weg. Geen zandtransport door Lent' impliceert dat er een alternatieve route zou zijn. Daarnaast wordt er in de overwegingen vermeld dat een alternatief technisch goed haalbaar zou zijn. Er wordt gezegd dat het college vroegtijdig een alternatief zou hebben afgewezen en dat er nu daardoor nu te weinig voorbereidingstijd zou zijn voor een alternatieve route. Echter een haalbare, realistische, alternatieve route is er helaas niet. Het is vanzelfsprekend dat de gemeente en de gemeenteraad luistert naar Nijmegenaren. Ik denk dat de gemeente dat in dit geval heeft gedaan door naar de verschillende alternatieven van de bewoners te luisteren en daarop ook antwoorden terug te sturen. Die zitten onder andere ook bij de beantwoording van vragen aan de SP van eerder. Groen Links vindt het dan ook erg belangrijk om hier het vertrouwen uit te spreken dat de gemeente gekeken heeft naar al deze alternatieven. Als er een haalbaar, realistisch alternatief tussen had gezeten voor de huidige route, zo deze ook zeker gekozen zijn. Ik wil daarmee nog een keer zeggen dat er bij de gemeente niemand geweest is die heeft gedacht: laten we lekker vrachtwagens met zand door Lent sturen. Ook wanneer er een beter alternatief zou zijn. Het is als gemeente niet alleen belangrijk om te luisteren, het is ook belangrijk om eerlijk te zijn.

De heer **Van Zanten**: Voorzitter, even een heel kleine vraag. Is het voor de GroenLinksfractie, voor de heer Lokker van belang of er een alternatief is, of dat er een betaalbaar alternatief is? Het woordje 'betaalbaar' vind ik even cruciaal in deze vraagstelling.

De heer **Lokker**: Ik heb het woordje 'betaalbaar' niet genoemd. Ik heb het woordje 'haalbaar en realistisch' genoemd.

De heer **Van Zanten**: Nee, maar ik stel het woordje 'betaalbaar'. Ik stel daarom: is er een betaalbaar alternatief voor handen? Wat is voor u van belang?

De heer **Lokker**: Nee, zoals ik al zei. Het gaat er niet over of iets betaalbaar is, want als raad kunnen we daar allerlei keuzes in maken. Het gaat erover of iets een haalbaar en realistisch alternatief is.

De heer **Van Zanten**: Dat betekent: als wij hier zo meteen met een zak met geld komen, dat u voorstelt als wij met een betaalbaar alternatief komen.

De heer **Lokker**: Als dat betaalbare alternatief inderdaad haalbaar, realistisch is en niet allerlei andere problemen opwerpt en u hebt een zak geld bij u dan ben ik sowieso enthousiast. Hebt u dat ook voor andere onderwerpen, dan zijn we helemaal nog even bezig. Nee, het is als gemeente niet alleen belangrijk om te luisteren naar inwoners, maar het is ook heel belangrijk om eerlijk te zijn. Als een alternatief niet mogelijk is dan is het ook goed om dat ook eerlijk te zeggen. Deze eerlijkheid geldt niet alleen voor de gemeente als geheel, maar die geldt ook voor raadsleden. Ik denk, en dat is GroenLinks van mening, dat met de titel van de motie in de media en naar de bewoners toe, de SP dit heeft nagelaten en de bewoners van Nijmegen-Lent, in dit geval letterlijk, zand in de ogen heeft gestrooid. We snappen het verzoek aan het college om een verkeersplan te maken wel erg goed. Ook de bewoners hebben vanmiddag aangegeven dat ze de behoefte hebben aan een plan voor de toekomst, waarin ze ook kunnen meedenken over het bouwverkeer en hoe dat het beste door en om Lent heen kan worden gedaan. We zijn erg benieuwd naar de reactie van het college op dit verzoek. Dank u wel, voorzitter.

De **voorzitter**: Een interruptie, de heer Van Deurzen.

De heer **Van Deurzen**: Ik heb een vraag aan de heer Lokker. Wat zou hij van het alternatief vinden wat voor is gesteld via de Prins Mauritsingel tot aan de Waalbrug, zeg maar? De opgang en daar linksaf, dus dat het vrachtverkeer daar links blijft rijden, of over de busbaan, maar dat schijnt niet te kunnen, maar links blijft rijden en dan links afslaan. Wat vindt hij van dat alternatief en dan de Turennesingel op?

De heer **Lokker**: Ja, dat is een van de alternatieven die door de bewoners is aangedragen. Die ook in de beantwoording van de brief van het college op de vragen artikel 39 van de SP is behandeld. Dat moet ik eerlijk zeggen, in eerste instantie dacht ik ook: dat lijkt mij een goed alternatief. De beantwoording alleen van de ambtenaren en de gemeente laat zien dat het niet zo'n haalbaar alternatief is. Wat er namelijk gebeurd is, je moet niet alleen een stoplicht neerzetten, dat vervolgens ingeregeld moet worden. Ik kan me de rondes nog goed herinneren waar we het gehad hebben over het inregelen van verkeerslichten op het Quackplein. Dat ging voor de meeste mensen ook niet snel genoeg, dat duurt dus ook een tijdje. Vervolgens komt daar blijkbaar ook de doorstroming van de singels in gevaar. Dat betekent dat het niet zo gemakkelijk is als het lijkt. Op het moment dat het een makkelijke en haalbare oplossing zou zijn, zoals ik al zei, dan zou ik die van harte steunen. Maar zoals wij het zien, GroenLinks ziet dat niet als een haalbare of realistische optie.

De heer **Van Deurzen**: Voorzitter, nog even een herhalende vraag. U weet dat de Waalbrug er voor ongeveer de helft uitgaat. Daar wordt aan gewerkt straks. Dan moeten waarschijnlijk de verkeerslichten ook weer opnieuw ingeregeld gaan worden. Dan kun je dat hele probleem toch meenemen?

De heer **Lokker**: Dat wordt heel technisch voor mij om te beantwoorden, voor zover dat ik dat heb kunnen zien in de beantwoording ervan door de ambtenaren die daar verstand van hebben. Misschien kan het college daar meer over zeggen, ik heb daar geen antwoord op.

De **voorzitter**: De heer De Wit nog.

De heer **De Wit**: Wat vindt u van de oplossing 'alternatief linksaf'? Dat er dan noodverkeerslichten komen. Dan kan een goede gediplomeerde verkeersregelaar dat bedienen, zodat toch dat alternatief mogelijk is.

De heer **Lokker**: Volgens mij, en daarmee val ik in herhaling, staat dat ook al in de beantwoording van het college bij de behandeling van de verschillende alternatieven en is het niet mogelijk. Zeker op dat stuk, dat helemaal verbonden is met de singels tot aan het Keizer Karelplein en het Quackplein aan toe, om op één plek een stoplicht of een verkeersregelaar toe te voegen. Maar wederom is dat een heel technische vraag. Misschien kan het college daar meer over zeggen, maar ik in ieder geval niet.

De **voorzitter**: Ik kijk of er nog overige woordmeldingen zijn. Mevrouw Lauret? Ja.

Mevrouw **Lauret**: Dank u wel, voorzitter. De leefbaarheid en de veiligheid in een woonwijk vinden wij zelf wat belangrijker dan de doorstroming van het verkeer, dat voor een groot deel in onze opinie kan worden omgeleid via de andere brug. Maar als de alternatieve route inderdaad niet op zo'n korte termijn kan worden gerealiseerd, gezien de antwoorden van ambtenaren en college, dan is het belangrijk hiervan in ieder geval te leren voor de toekomst. Dan is een goede planning in de toekomst heel belangrijk. En een goede afstemming met andere werkzaamheden die in de stad op dat moment plaatsvinden. We steunen daarom ook de motie van de SP.

De **voorzitter**: Dank uw wel. Dan kijk ik naar de vertegenwoordiger van het college voor het beantwoorden van uw vragen. Wethouder Tiemens, allereerst.

Wethouder **Tiemens**: Dank u wel, voorzitter. Het is altijd heel vervelend om te horen dat mensen zich niet gehoord voelen, want we hebben ze wel gehoord. We hebben ook alle alternatieven heel nauwgezet overwogen. Daarvan hebben we u ook bericht gegeven in de raadsbrief als antwoord op de vragen van de SP. Een van de belangrijkste uitgangspunten voor de route was voor ons dat in ieder geval fietsverkeer en autoverkeer gescheiden is. Want dat is echt heel gevaarlijk als vrachtwagens en fietsers op hetzelfde wegvak zitten. Dus daarmee vielen al een heleboel routes af. Een route die in principe verkeersveilig is, is inderdaad de route die over de Waalbrug gaat en een afslag neemt op de Turennesingel. Maar die kan helaas echt niet. Met de beste wil van de wereld niet. Dat heeft enerzijds te maken met het grootonderhoud van de Waalbrug. Maar dat heeft ook te maken met dat daar op dit moment geen linksaf-afslag is. Inderdaad, zoals de heer Lokker al zei: al die verkeerslichten zijn aan elkaar gekoppeld, vanaf het Keizer Karelplein tot en met het verkeerspunt bij Laauwik, bij de Laauwikstraat. We hebben het gemerkt bij het Industrieplein en Quackplein, u hebt me over verschillende knelpunten bevraagd dit jaar, dat het inregelen van die verkeerslichten minimaal zes weken duurt, maar heel vaak veel langer en bij het Quackplein zelfs bijna een half jaar. Voor een zandtransport van tien weken, als je het daarna weer moet terugdraaien, is dat vrijwel onmogelijk. Maar wat het echt onmogelijk maakt, dat is het grootonderhoud van de Waalbrug. Zoals afgelopen zaterdag in de krant te lezen was, hebben wij 140 verkeersplannen, vergunningen, noem het allemaal maar op, gemaakt in drie maanden tijd, om te anticiperen op de chroom-6-situatie. Om daarmee volgende week te starten met het grootonderhoud van de Waalbrug. Deze verkeersstroom kan er onmogelijk tussen. We krijgen straks een situatie van twee keer één rijstrook op de Waalbrug en daar tussendoor een werkvak waar bouwverkeer komt, waar dus ook gewerkt wordt.. Daar past simpelweg niet een stroom met zandtransport tussen. Dat is volstrekt onmogelijk. De komende twee jaar zal dat ook zo zijn. De complicerende factor is de chroom-6 situatie, waarbij we een heel moeilijke situatie hebben waar ook steeds heel minutieus op geanticipeerd moet worden. Dus echt een soort militaire operatie daar op de Waalbrug. U zult dat straks allemaal meemaken. En vanaf volgende week wordt

die ingeregeld, dus dat is met de beste wil van de wereld onmogelijk om daar een zandtransport tussen te wringen. Alhoewel dat als een veilige route een goede optie zou zijn. Dus het kan simpelweg niet.

De **voorzitter**: Bij interruptie de heer Van Deurzen.

De heer **Van Deurzen**: Ik vind het een beetje merkwaardig wat de wethouder nu zegt. Want u zei eerst: dat inregelen duurt zes weken of soms zelfs een half jaar. En nu zegt u: 4 maart gaat die brug eruit, dan begint het gedonder, zal ik maar zeggen. Maar dan moet het toch ingeregeld zijn, dan moeten er toch dingen veranderd worden. Hoe gaat u dat dan oplossen?

Wethouder **Tiemens**: Ja, daar zijn we dus de afgelopen drie maanden als een gek mee bezig geweest. Omdat we die chroom-6 situatie hadden, moesten we heel hard werken, moest dat in drie maanden tijd. Net wat ik zei, wat ook in de krant stond. Die 140 vergunningen en verkeersplannen moesten worden aangepast. Dus dat kost echt minimaal drie maanden tijd, om dat in te regelen. Dat hebben we nu gedaan. Dus nu kunnen we volgende week ook van start. Dat kunnen we niet zomaar veranderen. Dit punt op de brug is gekoppeld aan al die punten omdat dat een van onze belangrijkste verkeersaders in de stad is. Er gaan 50.000 auto's overheen onder normale omstandigheden. Het zal straks een stuk minder zijn. Maar dit punt is gekoppeld aan heel veel punten in de stad. Dus meneer De Wit, om er zo even een verkeerslicht met een verkeersregelaar neer te zetten, dat gaat hem ook echt niet worden. Dat wordt echt een chaos. Rijkswaterstaat en de gemeente hebben zo afscheid genomen van elkaar de afgelopen week toen we het persbericht uit hadden laten gaan. Zo van nou, fingers crossed. Hopelijk gaat het gebeuren zoals we het hebben gepland. Met alle maatregelen die we erbij hebben genomen. Met alle slimme spitsmaatregelen, waar bij we zeshonderd tot duizend spitsmijders proberen te realiseren, hopen we dat we de situatie in de hand hebben. Dat wij de verkeersaders in de stad open kunnen houden. Ten aanzien van de motie van de SP. Wij hebben ook wat moeite met een aantal overwegingen die er staan, omdat wij toch oprecht ontzettend ons best hebben gedaan om ook vroegtijdig in contact te zijn met de bewoners. Maar goed, wat betreft het dictum kunnen we een eind met de motie mee. Ik zou inderdaad zoals de heer El Hafi heeft gesuggereerd zandtransport willen verbreden naar bouwverkeer. Dat wij een verkeersplan maken voor het bouwverkeer, voor de bouwprojecten die er nu nog komen. In een dergelijk verkeersplan kunnen we openbare wegen benoemen die het meest geschikt worden voor de afwikkeling van transport. We kunnen mogelijkheden verkennen om wellicht zelfs nog tijdelijke bouwwegen, wat we eerder hebben gedaan, aan te leggen. Het is best ingewikkeld daar, maar goed, we gaan er zeker naar kijken. Wat moeilijk is in het dictum voor het college en wellicht ook onuitvoerbaar is op voorhand de Vrouwe Udasingel vrijwel uit te sluiten. Zeker zolang de Waalbrug in grootonderhoud is. Het is inderdaad, meneer El Hafi, u vraagt om een eerlijk antwoord, de Vrouwe Udasingel is een belangrijke verkeersader, dat is zo. En mevrouw Van Dijk de Dorpensingel, ook al had hij daar gelegen, had daar niets aan opgelost, dan moet je helemaal via de noordkant en via de Vossenpelssestraat en Laauwikstraat en daar is dan ook weer een flessenhals, dus dat zou helemaal geen oplossing zijn geweest. Natuurlijk willen wij heel graag met de wijkraden daarover in overleg treden. Dat overleg is er en dat zullen we ook doorzetten. Ik vind het een uitstekend idee om op korte termijn een verkeersplan te maken voor het bouwverkeer voor de korte en middellange termijn. Dank u wel, voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u zeer. Ik kijk even voor de tweede termijn. Wie wil reageren? Nog één punt?

Wethouder **Tiemens**: Ja, ik zie nog één punt in mijn aantekeningen staan. De verkeersregelaars die staan er vanaf maandag. De heer Van Deurzen geeft aan dat mensen ze weinig zien doen. Ik zal daar navraag naar doen. Ik heb dat nog niet terug gehoord.

De **voorzitter**: Misschien was dat ook nog wel de vraag die de heer Van Deurzen nog had? Precies, daarmee is hij beantwoord. Ik kijk naar andere woordmeldingen nog. Mevrouw Van Dijk.

Mevrouw **Van Dijk**: Harstikke mooi dat ik net het college hoorde zeggen dat er een bouwverkeerplan voor de lange termijn, dat daarnaar gekeken gaat worden. En dat daarbij ook de bewoners en wijkraad worden meegenomen. Is daar een termijn aan te koppelen? Is dat dit jaar, is dat voor de zomer, wanneer gaat dat gebeuren? Wanneer gaan we met zo'n plan aan de slag en kunnen we dat richting wijkraad en richting Lent terugkoppelen?

De **voorzitter**: U krijgt zo antwoord. Ik kijk of er nog andere woordmeldingen zijn. Mevrouw Feddema?

Mevrouw **Feddema**: Ja, het probleem ligt vooral tijdens de renovatie van de brug, geeft u aan. Tijdens het onderhoud van de brug zijn er vier banen vrij. Daar moet een oplossing liggen wat ons dunkt. Ik zou zeggen: ga dit onderzoek doen. Ga kijken waar de mogelijkheden liggen. Want ik ben er nog steeds niet van overtuigd dat dit niet op die vier banen zou kunnen. Er liggen daar zeker mogelijkheden. Verder over het dictum. Bouwwagens in bouwverkeer daar kunnen we mee akkoord gaan.

De **voorzitter**: Andere woordmeldingen? De heer De Wit.

De heer **De Wit**: We hebben het college gehoord. De PvdA is zeker niet voor een grote chaos op dat gebied. Dus wij zeggen: goed dat de toezegging is geweest, dat er een plan komt. We dienen de eerder samen met de SP rondverspreide motie op dit gebied niet in.

De **voorzitter**: Het is nog veel eenvoudiger, inderdaad. Wat u niet hebt ingediend, hoeft u niet terug te trekken. Dat is altijd zo heerlijk in het leven. Ik merk dat dat hier wel vaker is. Wat u niet doet, daar hoeft u zich ook niet voor te verontschuldigen. Is dat niet mooi? Dat is een Aristoteliaanse logica. Denk daar maar eens over na. De heer Lokker.

De heer **Lokker**: Ik wilde graag even terugkomen op de motie. Zoals al eerder aangegeven, vinden we de oproep van de motie wel een goed idee om een verkeersplan te maken voor het bouwverkeer, zoals dat nu is. Om te kijken hoe we dat in en om Lent kunnen doen. Ik wil daarbij wel zeggen dat wanneer we daar zo meteen over gaan stemmen, we die motie zullen steunen. Maar dat ik daar wel de aantekening bij wil maken dat de overwegingen en de uitspraken die ook in de motie worden genoemd, dat we ons daar niet in kunnen vinden. Dank u wel.

De **voorzitter**: Overige woordmeldingen voor de tweede termijn? De heer El Hafi.

De heer **El Hafi**: Dank u wel, voorzitter. Ook wij zullen het dictum steunen. Dank aan de indieners dat ze het woordje zandtransport willen veranderen. Net zoals GroenLinks kunnen wij ons niet geheel vinden in de overwegingen, maar wel in het dictum. Dank u wel.

De **voorzitter**: De heer Van Deurzen?

De heer **Van Deurzen**: Ik had nog niet gereageerd op de motie. Maar die zullen wij uiteraard ook steunen.

De **voorzitter**: De heer Eigenhuijsen.

De heer **Eigenhuijsen**: Dank u wel, voorzitter. Ik ga even één ding onthouden. Dat is namelijk dat de wethouder het verstandig vindt om fietsers en vrachtverkeer gescheiden te houden. Die ga ik even noteren en die ga ik even onthouden. Dank u wel.

De **voorzitter**: Ja, dat is goed en belangrijk om dingen te onthouden. Er zijn verder geen woordmeldingen? Ik denk ook geen reacties verder. Eén korte reactie nog, wethouder Vergunst.

Wethouder **Vergunst**: Er werd een vraag gesteld over de termijnen. Wanneer komt het verkeersplan? Kijk, het moge duidelijk zijn dat de komende tien tot vijftien jaar er hopelijk nog heel veel gebouwd gaat worden, zodat we het kunnen afmaken. U hebt als raad er ook diverse malen bij mij op

aangedrongen om haast te maken met het bouwrijp maken van kavels. Daar zijn we nu van harte mee bezig met De Stelt-Zuid. Dat wil ik toch even gezegd hebben. We zijn ook bezig met het versterken van een dijk. Dat is ook hoognodig in dit gebied. We doen het ook niet voor niks. Ik vind het altijd heel gevaarlijk om termijnen te noemen, maar omdat het nog tien tot vijftien jaar is, wil ik eigenlijk het volgende voorstel doen. Voor de zomer komen wij bij u terug met een overzicht van de verkeersmaatregelen op de korte en middellange termijn. Later in de loop van de jaren zullen we dat natuurlijk gaan updaten en aanvullen met plannen die daarna nog moeten gaan komen. Want wij kunnen ook niet precies die tien tot vijftien jaar vooruitkijken.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan stel ik voor te gaan stemmen over de motie. De motie met als titel: Waar een wil is, is een weg. Geen zandtransport door Lent. Uw stemmen graag.

Motie buiten de orde van SP en VoorNijmegen.Nu - Waar een wil is, is een weg. Geen zandtransport door Lent

1ste indiener: M.E. Feddema (SP)

De gemeenteraad van Nijmegen in vergadering bijeen op 27 februari 2019;

Constaterende dat:

- er 70.000 kuub zand nodig is voor woningbouw in ontwikkelgebied de Stelt, en dat dit aangevoerd wordt door vrachtwagens die rijden vanaf Oosterhout;
- het zandtransport maandag 25 februari is gestart, en er ongeveer 10 weken lang, elke werkdag iedere 5 minuten, een vrachtwagen vol met zand zal rijden over de Vrouwe Udasingel en de Turennesingel naar de Stelt;
- op deze route liggen meerdere rotondes, doorkruisingen met twee voorrangsfietspaden en toegangswegen naar vier nabij gelegen scholen, winkels en sportvelden;
- bewoners in Lent zich zorgen maken over de verkeersveiligheid in hun buurt, en dat deze zorgen er ook al waren voor de plannen van het zandtransport;
- bewoners aan de route al regelmatig aanrijdingen en ongelukken hebben zien gebeuren;
- de verkeersdrempels in Lent een smal profiel hebben, zodat vrachtwagens niet afgeremd worden; het college vanaf november 2018 drie keer met wijkraad Lent heeft gesproken en alle voorgestelde alternatieve routes voor het zandtransport over de Vrouwe Udasingel heeft afgewezen;

Overwegende dat:

- een verkeersveilige, alternatieve route buiten de woonstraten van Lent over de Prins Mauritssingel en dan voor de Waalbrug linksaf naar de Stelt over de Turennesingel technisch gezien goed te realiseren is buiten de spitsuren;
- dit alternatief door het college vroegtijdig is afgewezen vanwege mogelijk risico voor de doorstroming en een voorbereidingstijd van minimaal 8 weken voor implementatie, waarbij de renovatie van de Waalbrug ook nog eens als een complicerende factor wordt gezien.
- de minimaal 8 weken voorbereidingstijd voor een alternatieve route over de Prins Mauritssingel het nu niet meer mogelijk maakt het huidige zandtransport naar de Stelt aan te passen; dat kan alleen door grote vertraging in de bouw en hoge schadeclaims te accepteren.
- er op dit moment voor elk bouwproject in Nijmegen-Noord ad hoc een plan wordt gemaakt voor de routes van het zandtransport;
- door het ontbreken van een goed verkeersplan er steeds weer in korte tijd afwegingen worden gemaakt die mogelijk anders zouden uitpakken als alternatieve routes eerder serieus onderzocht zijn;

Spreekt uit dat zandtransporten door de Vrouwe Udasingel in Lent ongewenst zijn in verband met de verkeersveiligheid.

Roept het college op;

1. Om op de kortst mogelijke termijn een verkeersplan voor zandtransporten te maken waarbij woonstraten in Lent (waaronder de Vrouwe Udasingel) maximaal worden gemeden en bij dit verkeersplan bewoners in Lent nauw te betrekken.

Gedurende de beraadslaging is de motie als volgt gewijzigd:

Roept het college op;

1. Om op de kortst mogelijke termijn een verkeersplan voor bouwverkeer te maken waarbij woonstraten in Lent (waaronder de Vrouwe Udasingel) maximaal worden gemeden en bij dit verkeersplan bewoners in Lent nauw te betrekken.

Motie unaniem aanvaard.

De **voorzitter**: Die motie is met 39 stemmen unaniem aanvaard. Dank u wel. Daarmee stappen we over naar het volgende agendapunt. Alfnumeriek gaan we terug namelijk naar punt 9.

9. Initiatiefraadsvoorstel Rekenkamerrapport De knop om, lessen voor de energietransitie (13/2019)

De **voorzitter**: Het initiatiefraadsvoorstel Rekenkamerrapport De knop om, lessen voor de energietransitie. Wie mag ik daar allereerst het woord over geven? De heer Bakker.

De heer **Bakker**: Dank u wel, voorzitter. Ook nogmaals – ook al eerder gezegd –, dank je wel, rekenkamer, voor het uitgebreide en goede rapport dat wij hebben mogen ontvangen over het warmtenet. Of in ieder geval over de aanloop naar het warmtenet. Het warmtenet is een duur ding. En het beperkt de Nijmegenaren voor een deel in hun vrijheid om de energievoorziening te kiezen die ze willen. Daar gaat dus aan vooraf dat wij als raad hier zitten om goede dingen te doen en die keuze, als wij die maken die dit tot gevolg heeft, om die goed te onderbouwen. Daarom zijn we ook erg blij met een rekenkamerrapport dat dat zo grondig doet. Als wij een keuze maken dan ligt daar of wel een logisch argument aan ten grondslag of wel een cijfermatige onderbouwing. En daar gaan we vervolgens onze beslissing op nemen. Als we dan kijken naar het rekenkamerrapport dan zien wij dat er nog een paar hiaten zijn in die logische onderbouwing of in die logische argumenten of in die cijfermatige onderbouwing. Daarom hebben wij naar aanleiding van de onderbouwing van de conclusies en het uitzoekwerk van de rekenkamer nog een paar vragen aan het college. Allereerst zouden wij graag willen weten hoe precies de vork in de steel zit met betrekking tot de verkoop van het warmtenet in Laauwik. We hebben dat verkocht. We hebben daar geld bij gegeven en een garantie gegeven voor een exploitatie van 14.000 woningen in Nijmegen-Noord. Wij vragen ons af: op welke manier is dit het goede voor de Nijmegenaar? Zou het college dit misschien op dezelfde manier, met de kennis van nu, weer doen? Als wij dan kijken naar wat wij hebben toegegeven bij die verkoop, een berg geld erbij. Hoe zit dat precies, waarom hebben we dat gedaan? Is daar een goede afweging gemaakt? Als we kijken naar een ander heikel punt in het rekenkameronderzoek, de aftakking richting de Handelskade, richting het Waalfront, kregen wij van het college te horen: het was onderdeel van de deal. Anders zou het niet doorgaan. Maar je hebt wel een groot probleem. Wat gaat er nou gebeuren zo meteen met de uitbreiding van het warmtenet naar het stationsgebied? Zijn we nu overgeleverd aan dat stukje distributienet? Of wordt dat, zoals we eigenlijk oorspronkelijk met zijn allen hebben gewild, een stukje van de backbone van de hoofdinfrastructuur van het warmtenet? Hoe gaan we dit oplossen? Was dit voorzien? Zo nee, waarom niet? Zo ja, waarom is dat dan gebeurd? Hadden we niet beter daar gelijk een hoofdnet neer kunnen leggen? En dan ten derde, voorzitter. Misschien wel het belangrijkste punt. Daar steek ik ook een klein beetje een hand in eigen boezem. Waarom is de raad niet meegenomen in de besluitvorming? Er zou een go/no-gomoment plaatsvinden. Dat zou met de raad overlegd worden. Dat moment heeft nooit plaatsgevonden. Daar hadden wij natuurlijk als raad het college op moeten attenderen, dat dat moment nooit heeft plaatsgevonden. Maar aan de andere kant, het college moet natuurlijk zijn toezeggingen nakomen. Hoe reflecteert het college op dit besluit en hoe heeft dit zo kunnen lopen? Is het college het met ons eens dat dat nooit had mogen gebeuren? Voorzitter, zonder antwoorden op deze politiek relevante vragen kunnen wij niet verder met het

warmtenet. We moeten eerst weten wat we verkeerd hebben gedaan om goede besluiten te kunnen nemen voor de toekomst. Logische argumenten, cijfermatige onderbouwing zijn de basis ervoor. Zonder die grondslag en dat fundament kunnen we volgens mij niet goed verder vooruit en kunnen we niet zorgen voor een goede duurzame warmtevoorziening in Nijmegen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Overige woordmeldingen? De heer Broeren.

De heer **Broeren**: Dank u wel, voorzitter. Lessen leren uit het verleden, dat is natuurlijk een goed streven. Transparantie moet hierbij te allen tijde de boventoon voeren. Niet zoals, om even terug te gaan naar 19 april 2011, dat er besloten wordt door het college, wat niet openbaar is, dat er geen hybride netwerk komt, maar een middentemperatuurnet. De raad wordt hier pas op 27 juni over geïnformeerd. Dus een andere partij dan Nuon die in de markt was, namelijk Eteck, vraagt op 27 mei om een gesprek. Zij willen een hybride netwerk aanleggen. Wat volgens de gemeente tot aan dan de gehanteerde uitgangspunten ideaal en een stuk CO₂-neutraler zou zijn. Op 1 augustus 2011 volgt er een antwoord waarin de gemeente aangeeft dat er geen enkele partij is die de gehele waardeketen van een hybridenet voor haar rekening wil nemen. Maar dat was dus wel zo. Waarom moest het per se de Nuon worden? Dat is de vraag die ons echt bezighoudt. En dat met een middentemperatuurnet wat nooit zo CO₂-neutraal is als een hybridenet. Dan haalt de rekenkamer ook dingen aan over de CO₂-reductie. Daar wordt genoemd 71% CO₂-reductie ten opzichte van gas. Daar is een rapport van TNO over. Maar er is ook een maar, een grote maar. Alle cijfers worden hierin meegenomen in dit rapport. Er staat zelfs dat het geschatte cijfers zijn, terwijl exacte cijfers precies te achterhalen moeten zijn. Nuon heeft dat onderzoek betaald en de gegevens aangevoerd. De uitkomst 71% is mooi op papier. Maar het is niet na te rekenen. In de CO₂-reductieberekening moet rekening gehouden worden met de levering van de ARN en de levering van de gasgestookte hulpcentrale en wat er aan de woningen geleverd wordt. Pas dan kun je het warmteverlies onderweg berekenen. Tel daarbij op de energie die gebruikt wordt in de vele onderstations in de wijken, dan kun je echt berekenen wat de werkelijke uitstoot is. Hierover zullen wij ook een motie indienen: Transparant meten is duurzaam weten. Voor de rest is er ook gesproken over het monopolie van Nuon en de aansluitingsplicht op het warmtenet. De wethouder heeft gezegd dat er geen afnameplicht is. Het vastrecht van Nuon is echter echt te hoog. Dus als een eigenaar op het Nuon-warmtenet een alternatief heeft, bijvoorbeeld een warmtepomp of zo, dan betaalt die eigenaar nog altijd honderden euro's per jaar. Het is belangrijk dat een woningeigenaar met een alternatief voor stadsverwarming kosteloos van de aansluiting af kan. Daarnaast heeft de wethouder gezegd dat de gemeente geen rol heeft bij de contracten tussen de verkopende partij en de koper. Maar feitelijk heeft de gemeente dat toch wel? Want hebben indirect opdracht gegeven hiertoe door de grond te verkopen met de verplichting tot Nuon-aansluiting daarbij.. En dan een punt waar ik me echt wel over verbaasd heb. Want krachtens de Wet belasting op milieugrondslag wordt enkel belasting geheven over elektriciteit en aardgas, artikel 48, lid 1. Bij warmte wordt deze energiebelasting dus niet geïnd door het Rijk. Toch wordt dit bedrag wel betaald door de warmteklant. Dus de verhoging die de Nuon nu doorvoert, komt dus in hun eigen zak terecht en gaat niet naar het Rijk, want ze leveren geen gas, maar ze leveren warmte. De wethouder gaf in de kamerronde aan dat Nuon lagere verhogingen hanteert dan ze mogen en ze geven een korting. Dat is natuurlijk makkelijk, een sigaar uit eigen doos weggeven. Want ze kunnen 18% wettelijk verhogen. Ze steken 14% belastingvrij in hun zak. Ze geven een verlaging van 4%. Dan roept iedereen wel hosanna en hoera. Maar het kan toch niet zo zijn dat zo'n marktpartij, die niets hoeft af te dragen aan de regering, mensen die duurzaam willen zijn op een warmtenet, er zo probeert onder te trekken. Berekeningen van de Consumentenbond, Vereniging Eigen Huis en de Woonbond, zeggen dat er in de periode van 2004 tot aan nu schattingen zijn van 1 miljard tot 2 miljard wat te veel wordt betaald door gebruikers van warmtenetten. Wat leveranciers niet behoeven af te dragen aan de staat. Wij als Stadspartij zijn echt benieuwd wat de wethouder hiervan vindt. Dan maar weer even kijken naar de toekomst. Er is met het besluit van het warmtenet geen klankbordgroep geweest. De vraag is: zou de wethouder het toejuichen dat die er nu eventueel wel zou komen met het oog op de nieuwe warmtetransitie? Op de aanbevelingen van de rekenkamer staat: eens per jaar bijeenkomsten organiseren over de Nijmeegse langetermijnaanpak van de energietransitie. Dat is een aanbeveling

die wij zeer toejuichen. Dus jaarlijks een externe partij, die ons voor komt lichten met betrekking tot nieuwe innovaties en technieken. Hoe staat de wethouder hier tegenover? En wij onderschrijven alle conclusies van de rekenkamer en we zijn blij dat mijn collega John Brom tegen het warmteplan uit 2012 heeft gestemd destijds. We zijn ook blij dat wij tegen de warmtevisie hebben gestemd dit jaar. Juist om de reden die de rekenkamer heeft omschreven. De Stadspartij DNF zal erop toezien dat de conclusies zullen worden nageleefd. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Overige woordmeldingen? De heer Buck.

De heer **Buck**: Dank u wel, voorzitter. Je zou kunnen zeggen: bij zo'n rekenkamerrapport proberen we vaak als raad door dezelfde hoepel te dansen. Er is vaak iets fout gegaan in de informatievoorziening van het college naar de raad. Vaak heeft de raad daar ook niet scherp genoeg op gereageerd. Beloofde beterschap en er komt altijd weer een nieuw rekenkamerrapport. Dat is de cynische benadering. Aan de andere kant kun je ook zeggen: maar in dit geval gaat het wel om een dossier waarbij het ook goed is om terug te kijken. Want, en collega's voor mij hebben dat ook al succesvol betoogd, het is een dossier dat nog jarenlang met onze raad en ook met de raden die na ons gaan komen, mee gaat lopen. Juist omwille van het argument – ja, maar toen was ik er niet bij – is het maar goed dat wij dat debat hier voeren, zodat onze opvolgers ook weten waar wij het debat over hebben gevoerd. Dan gaat het, als het gaat over de rol van het college, over twee zaken. Voornamelijk a) Hoe is dat nou gebeurd? Is het allemaal te snel gegaan? Heeft iedereen wel een kans gehad en zijn we daarna in een soort van monopolie terechtgekomen? En b) Hoe zit het met de wijze waarop het college de raad heeft geïnformeerd? De toezegging is niet nagekomen. Hoe reflecteert het college daarop en wat betekent dat ook voor de verhouding tussen college en raad? Dat zijn twee vragen waar we in de kamerronde langs gezworven zijn, maar waarvan ik niet kan zeggen: nou, daar hebben we nou een eensluidend antwoord op gekregen. Ik denk dat het wel vragen zijn waar de raad een eensluidend antwoord op verdient.

Twee, kijk je naar: hoe gaan we hier nu mee verder? In dat geval is er bij dit rekenkamerrapport iets anders gebeurd dan voorgaande keren. Duidt het mij niet euvel dat ik wat technisch word, maar dat is wel vaker gebeurd deze avond, ook door collega's. In tegenstelling tot dat rekenkamerrapport, waar we kennis van nemen en zeggen: 'nou, dat was echt een goed rapport', is er nu ook een raadsvoorstel gemaakt waarin de aanbevelingen van de rekenkamer zo concreet mogelijk worden vertaald naar dingen die wij als raad kunnen doen. Dat is alleen maar toe te juichen. Ik wil de griffie, maar zeker ook het samenspel tussen rekenkamer en griffie daarmee complimenteren, omdat wij vervolgens niet meer kunnen zeggen: dat is toen toegezegd, maar hoe hebben we dat ook alweer bedoeld? Nee, wij gaan vanavond ook een aantal raadsbesluiten nemen, die ons helpen om ook in de toekomst beter met dit dossier om te gaan. Want dat zouden we vergeten. Natuurlijk is het belangrijk om het over dat rekenkamerrapport te hebben. Maar laten we het ook even over ons eigen raadsvoorstel hebben. Laten we het ook over onze eigen taak hebben. Collega Bakker zei terecht: "We moeten ook onze hand in eigen boezem steken." Natuurlijk. Maar wat nog veel belangrijker is, dat we vervolgens vooruitkijken en zeggen: op deze manier gaan we om met de energietransitie. Ik denk dat het raadsvoorstel alle handvatten bevat die we daarvoor nodig hebben. Maar niet dan nadat we ook antwoord hebben gekregen op een aantal kritische vragen uit het verleden. Daarmee mogen we niet blijven hangen in 'toen waren we er nog niet' en 'ik weet het niet'. We zullen echt moeten weten: hoe is het gelopen en hoe kijkt het college ernaar? Omdat het ook raakt aan onze rol als dagelijks bestuur van de stad en volksvertegenwoordiging. Als dat gebeurt vanavond denk ik dat we als raad heel goede stappen zetten. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Overige woordmeldingen? De heer De Wit.

De heer **De Wit**: Dank u wel, meneer de voorzitter. De PvdA, de fractie is erg geschokt door de conclusies van het rekenkamerrapport. Over de besluitvorming van het warmtenet in Nijmegen. Besluitvorming die niet transparant, niet controleerbaar en inconsistent is verlopen. Zowel het college als de raad heeft het gewoon niet goed gedaan. De ook in onze ogen noodzakelijke energietransitie en de betaalbaarheid van energie voor onze burgers zijn veel te belangrijk om de conclusies en

aanbevelingen van dit rapport links te laten liggen. In ieder geval kunnen wij als PvdA niet wachten tot juni, zoals in het raadsvoorstel is gedaan, dat er dan een aantal lessen uit worden getrokken. Wij willen nu al een duidelijke uitspraak van de lessen die we nu op basis van het rekenkamerrapport kunnen trekken. Dus laten we de conclusies van de PvdA dan even meedelen uit de discussies die we er tot nu toe over gehad hebben. Wij delen de conclusies en aanbevelingen van de rekenkamer volledig. Met de wijsheid van achteraf zijn wij ook bereid de hand in eigen boezem te steken. We willen niet wachten tot juni 2019. We willen nu ook een aantal dingen duidelijk zeggen. We zien een aantal fouten. Bijvoorbeeld de koppeling met de aardgasprijs. Die is nu in de voorwaarden opgenomen. Het college zou kijken of die koppeling misschien losgelaten zou worden. We moeten nou eigenlijk gaan bedelen bij Nuon of dat teruggedraaid kan worden. Ik ben benieuwd hoe het ermee staat. Anders kan ik er zo meteen nog een vraag over stellen. Eigenlijk zou dat soort voorwaarden nooit hebben mogen plaatsvinden. Dan de keuzevrijheid voor burgers. Er zijn slechts zes bewoners uit de Nijmegen-Noord die afgezien hebben van de verplichte aansluiting. Er moet duidelijk informatie komen richting die burgers, dat ze ook de mogelijkheid hebben om ook een andere keuze te maken. Over de geheimhouding van stukken zal ik het niet hebben. Op 17 december is er iets gebeurd. Collega Brand heeft al duidelijk gemaakt dat er op dat gebied door het college ook steken zijn laten vallen. De vijfde conclusie die wij trekken uit De knop om is dat wij willen dat de raad een eigen rol moet pakken voor de verdere complexe besluitvorming van de energietransitie. We moeten leren van die toekomst. We zullen er zo meteen ook nog een amendement voor indienen op het raadsvoorstel. Tegelijkertijd als zesde conclusie: Zo meteen komt er een onderzoek van Berenschot: Naar het warmtenet in gemeenschapshanden. Bij de verdere uitbreiding van het warmtenet willen we het liefst eigenlijk hebben als PvdA dat het warmtenet in gemeenschapshanden komt. Dat moet goed uitgezocht worden. We willen liever geen monopolieposities meer. Dat heeft te veel nadelen gehad. Dus we kijken ook uit naar de uitkomsten van dat Berenschotonderzoek. Meneer de voorzitter, samen met andere partijen komen we met een amendement voor het raadsvoorstel. Namelijk de instelling van een eigen kamer voor de verdere energietransitie. In de tweede ronde willen we eventueel een motie indienen om de aanbevelingen van de rekenkamer onverkort over te nemen. We willen graag weten van het college hoe ze daar tegenover staan. Verder steunt de PvdA en dient mede in het voorstel om betere voorlichting te geven om niet-verplichte aansluitingen bij Nuon te hebben. Dat geldt ook voor de motie van de Nijmeegse fractie, die zullen wij ook mede indienen. In ieder geval hebben wij nog de volgende vragen aan het college: hoe is het overleg met Nuon afgelopen, om de koppeling met de aardgasprijs teniet te doen? De tweede vraag is: kan het college na beantwoording van alle vragen en opmerkingen nu eindelijk aangeven hoe ze tegen de aanbevelingen van de rekenkamer aankijken? Dan kan ik beoordelen of ik ze definitief moet overnemen.

Ik zou daar graag een duidelijke uitspraak van het college over willen hebben. De moties en dergelijk die hebben we aangekondigd. Daarmee sluit ik af.

De heer **Buck**: Voorzitter ...

De **voorzitter**: Dank u wel. Er is een vraag? De heer Buck.

De heer **Buck**: Ja, waarmee ik mijzelf een klein beetje in de voet schiet, want mijn handtekening staat ook onder de nog niet ingediende motie. Ik denk dat het wel goed is als de heer De Wit ook duidelijk aan het college vraagt wat hij dan verstaat onder 'wat er niet wordt overgenomen'. Mijn handtekening staat eronder, ik zeg het maar vast, ook al is hij nog niet ingediend. Sorry, voorzitter, omdat ik denk we kunnen er niet tegen zijn, want het raadsvoorstel doet dat eigenlijk al. Je kunt zeggen: een overbodige motie hoeft je niet te steunen. Je kunt je handtekening eronder zetten, dan zijn we ook snel klaar. Wat bedoelt de heer De Wit nou met 'aanbevelingen worden niet overgenomen'? Waar zit die angst?

De heer **De Wit**: Uit het raadsvoorstel komt niet naar voren dat alle aanbevelingen overgenomen worden. Het vervolgvorstel komt in juni 2019 terug. Ik zou graag nu van het college horen welke aanbevelingen wel worden overgenomen.

De **voorzitter**: Ik begin de draad kwijt te raken. Meneer Buck, help eens.

De heer **Buck**: Anders ik wel, dus vandaar mijn vraag. Het komt misschien door de hoge temperatuur door de buis hier. Wij als raad gaan over wat wij doen met de aanbevelingen van de rekenkamer. Die adviseert ons en wij nemen het over. Wij hebben daar een raadsvoorstel toe. Als wij vinden dat het raadsvoorstel niet klopt kunnen we het raadsvoorstel amenderen. Dat doet collega De Wit ook. Nogmaals, wat klopt er nu niet aan het raadsvoorstel? Anders dat u zegt: alles moet morgen opgelost zijn. Dat vinden we allemaal als raad wel. We weten ook wel dat dat niet haalbaar is. Dus wat wil de PvdA nog meer dan wat we als raad al doen?

De heer **De Wit**: We willen echt een duidelijke uitspraak, niet wachten tot juni 2019. Welke aanbevelingen nemen wij als raad hierover?

De **voorzitter**: Dat gaat u hier zo meteen direct doen. Tenzij u als raad het voorstel afwijst. Dan hebt u geen duidelijkheid. Dat is wat de heer Buck duidelijk maakt. Als ik u mag helpen, meneer De Wit. U reageert alsof het een raadsvoorstel is, ingediend door het college. Dat is niet zo. Het heet niet voor niets 'initiatiefraadsvoorstel', van u allen eigenlijk. Dat is wat de heer Buck u duidelijk probeert te maken. Als u het raadsvoorstel aanneemt dan gaat u akkoord met wat erin staat. Dus wat wilt u nu vragen aan het college hierover?

De heer **De Wit**: Hoe staat u tegenover dit initiatiefraadsvoorstel?

De **voorzitter**: Dat is een heldere vraag. Die al beantwoord was, maar dat komt dan nog een keer. Goed, meneer Bakker, u bent ook weer op één lijn, hoop ik?

De heer **Bakker**: Bijna, ik zou graag nog even kort van de heer De Wit horen wat hij nu wel of niet precies heeft ingediend.

De heer **De Wit**: Dat is het amendement van mijn eigen kamerronde op het initiatiefraadsvoorstel. We willen eventueel nog in de tweede ronde overwegen om andere moties in te dienen.

De **voorzitter**: Dat is wat telt. Helder. Ik kijk naar andere woordvoerders in eerste termijn. Meneer Roes?

De heer **Roes**: Voorzitter, bij het lezen van de conclusie uit dit rekenkamerrapport moet het college en ook ieder college zich toch vooral eens achter de oren krabben. Kritische typering als inconsistent, onnavolgbaar en oncontroleerbaar zijn nou net niet de conclusies die je als college wilt horen van de rekenkamer. Onnavolgbaar overigens, vooral niet uitleggen als onovertroffen of weergaloos, zoals je bijvoorbeeld een doelpunt van Messi of een schilderij van Rembrandt zou kunnen omschrijven. Dat zou echt te veel eer zijn. Onnavolgbaar en inconsistent omdat de aanpak en besluitvorming rond de zogenoemde duurzame energievoorziening in de Waalsprong onbegrijpelijk en volstrekt niet te volgen was. Oncontroleerbaar omdat het college niet in staat is om achteraf helder in beeld te brengen hoe zaken indertijd zijn gelopen. Met als pijnlijke conclusie dat er keuzes zijn gemaakt en besluiten zijn genomen zonder enige afstemming met de raad. Maar wij waren er natuurlijk met de raad ook zelf bij. We hebben als raad ook behoorlijk zitten slapen en ons alles laten aanleunen. Getuige ook de terechte kritische noot van de rekenkamer over de onwil om bijvoorbeeld een klankbordgroep te willen installeren. Maar wat er niet past is – en dat was mijn ervaring in eerdere debatten – dat de onafhankelijke rekenkamer ter verantwoording wordt geroepen en met rechercherende vragen het onderzoek probeert onderuit te halen. Iets meer onderdanigheid vooral als coalitiepartijen past als je hier eerder genoemde conclusies echt serieus neemt. Of zoals mijn vader zaliger zei: "Als je geschoren wordt, moet je gewoon stilzitten." Maar toch, we kunnen hier nu wel kritisch uithalen naar het zittende college en normaliter zou ik dat ook niet laten. Maar zoals de Engelsman zegt: "Don't cry over spilt milk." Laten we ons eerst maar eens afvragen of de keuzes die indertijd zijn gemaakt nu met voortschrijdend inzicht ook zouden zijn gemaakt. Laten we vooral kijken of een hersteloperatie naar onze inwoners nodig is en mogelijk is. Bijvoorbeeld over de praktische en financiële consequenties en

de afhankelijkheid van Nuon in dit verhaal. Bovenal laten we ervoor zorgen dat ons dit niet meer overkomt. De rekenkamer geeft aan dat de knop om moet en stelt onder andere voor om de hele energietransitie meer projectmatig aan te pakken. Dat omarmen wij zeker. Daarmee nemen wij onze inwoners stapsgewijs mee in de ontwikkelingen naar en de consequenties van een ander verwarmde en schonere wereld in Nijmegen. Het college heeft daar echter geen trek in, zo lijkt het. Omdat er te veel onzekerheden schuilen in het toekomstperspectief. Maar dat is juist het motief om vanuit een integraal masterplan stapsgewijs en dynamisch in beeld te brengen en te houden hoe onzekerheden zich ontwikkelen. Maar dan wel getemporiseerd. Want hardlopers, zoals dat uit het rekenrapport nu blijkt, zijn doodlopers. Daarom zullen wij scherp volgen of en hoe het college op termijn de aanbevelingen van de rekenkamer opvolgt. Tot slot, het is bijna carnaval. De Nijmeegse carnavalsband de 'Doe maar Watjes' bezongen het lang geleden al in een muzikale ode: "Nijmegen, jij bent mien stad, want jij hebt klote." College, wees geen 'doe maar wat', laat merken dat je ze hebt. Dank u wel.

De **voorzitter**: Wie kan ik vervolgens het woord geven? Meneer Van Hunnik?

De heer **Van Hunnik**: Dank u wel, voorzitter. Dank u wel, rekenkamer, voor het uitgebreide rapport en de aanbevelingen en conclusies. Het warmtenet is een van de vele middelen die we gebruiken in de transitie naar schonere en duurzamere energie. Daarom hebben wij het er hier over, want we moeten er ook in de toekomst mee aan de slag. Daarvoor moeten we ook eerst terugkijken. Het raadsvoorstel zoals dat voor ons ligt dat kan de SP dan ook van harte steunen. Omdat het aansluit bij de ingezette weg die we nu gaan doen. De warmtevisie die al is vastgesteld, de warmteplannen komen op ons af. Dat betekent ook dat we als raad daar goed bovenop zitten. Als we kijken naar het rapport dan is het duidelijk. Dit is geen proces met een rechte lijn naar het doel geweest. Raad en college waren eigenlijk het wiel aan het uitvinden gaandeweg het proces. Dat merk je dan ook. Bovendien, we stellen nu vragen die we in 2011 onszelf nog niet eens afvroegen. Raad en college allemaal. Maar de kern is: heeft de raad op het moment dat het moest geïnformeerde besluiten kunnen nemen? Mijn fractie zegt: ja. Of dat strategisch juiste besluiten zijn geweest, is wat anders. Een grote meerderheid van de raad besloot het warmtenet in handen te leggen van een monopolist, Nuon. Volgens mijn partij een historisch slecht besluit. Niet voor niks waren wij er tegen.

De **voorzitter**: De heer Bakker.

De heer **Bakker**: Voorzitter. Ik ben wel benieuwd waar de heer Van Hunnik van de SP dat dan gelezen heeft, dat dat besluit door de raad is genomen. Ik heb het namelijk nog even nagezocht. Het staat niet in het rekenkamerrapport. Het staat ook niet in andere raadsnotulen.

De heer **Van Hunnik**: Er is volop gediscussieerd in deze raad, tot op zeer hoog ideologisch niveau zelfs over: dit moeten we aan Nuon laten, of dit moeten we op een andere manier regelen.

De heer **Bakker**: Wanneer is dat dan besloten?

De heer **Van Hunnik**: Goede vraag, dat weet ik niet uit mijn hoofd. Dat kunt u vast zelf opzoeken.

De heer **Bakker**: Nou, voorzitter, dan kan dus niet.

De **voorzitter**: Interruptie van de heer Brom.

De heer **Brom**: Voorzitter, ik kan de heer Van Hunnik in ieder geval melden dat in 2012 is besloten, en als ik het goed heb in maart 2012. Toentertijd is er een go/no-gobesluit geweest. Ik heb zelf op het knopje gedrukt.

De heer **Van Hunnik**: De heer Brom was erbij. Dan kunnen we niet anders.

De heer **Van Hooft**: Ik was er ook bij. En ik weet nog heel goed hoe het gegaan is. En u was allemaal voor.

De heer **Van Hunnik**: Hoe het ook zij. Er is volop discussie geweest. Ook partijen die nu een grote broek aan hebben over monopolies en keuzevrijheid stemden voor dat besluit. De SP stond alleen en de heer Brom, toen nog van een andere partij, stemde ook tegen. Dan kan je vragen stellen: is er in het proces iets misgegaan, zijn de belangen in het proces niet goed geborgd? Nee, de besluiten die zijn genomen, zijn gewoon strategisch niet goed geweest. Dat is inmiddels allemaal 'warmte onder de Waal'. We kijken vooruit. De SP wat dat betreft, kijkt graag naar hoe kunnen we het nu beter gaan regelen. De SP is maar voor één soort monopolie in deze stad en dat is als hij onder democratische controle is. Daarom wordt het wat ons betreft nodig tijd dat we warmte en energie weer in publieke handen nemen. Bijvoorbeeld een gemeentelijk energiebedrijf, want dan hebben we echt invloed op belangrijke zaken waar we het over willen hebben als leveringszekerheid, duurzaamheid en de prijs. Daar komen we binnenkort op terug, begrijp ik. Wat ons betreft zijn de geluiden hoopvol daarover. Ten slotte, de energietransitie grijpt in het leven van vele Nijmegenaren in, daarom willen we dat dit allemaal goed geregeld wordt. Dit rapport en het raadsvoorstel geven daarin de goede aanwijzingen hoe we dat goed kunnen gaan doen. Het blijft natuurlijk aan de gemeenteraad om uiteindelijk de juiste besluiten te nemen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mevrouw Van Doorn.

Mevrouw **Van Doorn**: Dank u wel, voorzitter. Om te beginnen, goed dat er een warmtenet is aangelegd. Zeker gezien de grote opgave die we gezamenlijk hebben om om te schakelen naar een duurzame energievoorziening. De keuze voor het warmtenet destijds past uitstekend in het huidige beleid om van het gas af te gaan. Het proces van overleg en besluitvorming dat eraan voorafging, verdient, op zijn zachtst gezegd, geen schoonheidsprijs. College en raad hebben hier steken laten vallen. Het rapport van de rekenkamer biedt duidelijke aanbevelingen die de Partij van de Dieren dan ook kan onderschrijven. We zullen dan ook voor het raadsvoorstel stemmen. Dat Nuon nu een monopolie heeft is op zich geen wenselijke situatie. Maar als het afwijzen van de monopoliepositie destijds had betekend dat we nu zouden zitten met een gasnet dan was dat een nog onwenselijker situatie geweest. Al met al is weer eens aangetoond dat een goed en transparant besluitvormingsproces voorwaarde is voor kwaliteit en draagvlak van gekozen beleid. Naast het raadsvoorstel zullen wij dan ook de motie en het amendement van de PvdA en de motie van Stadspartij DNF steunen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. De heer Van Deurzen.

De heer **Van Deurzen**: Dank u wel, voorzitter. Ik ben toch met een ander perspectief een beetje naar dat rapport gaan kijken. Ik wil toch de rekenkamer uiteraard bedanken voor dit omvangrijke rapport. De doelstelling hiervan, las ik, is om de gemeenteraad extra handvatten te bieden op het gebied van doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid. U hebt het allemaal gelezen. Het rapport legt een aantal pijnpunten bloot. Waarvan sommigen voor mij erg herkenbaar zijn en waar ik volledig achter kan staan. Zoals de analyse van de rekenkamer waaruit blijkt dat, in de cruciale periode 2010-2011, de besluitvorming inconsistent, niet transparant, onnavolgbaar en niet controleerbaar is geweest. Over die oncontroleerbaarheid geeft het rapport een aantal duidelijke voorbeelden. Digitale dossiers zijn moeilijk toegankelijk, omdat ze niet geordend zijn. Lege formats zijn er en niet-ondertekende brieven. Er is geen medewerker die kan beoordelen of stukken aangeefwaardig zijn. Stukken zijn niet zelfstandig te vinden. Er moet een ambtenaar gevonden worden om stukken boven tafel te krijgen. Zo staan er nog een heleboel punten in. Verder werd de raad door het college onvoldoende in de gelegenheid gesteld invulling te geven aan zijn rol, kunnen we lezen. Nou ja, dan kun je je afvragen, hoe kan een raadslid onder deze omstandigheden dan zijn controlerende rol vervullen? Want moeilijker kunnen we het niet maken. Maar met die analyse is het ook vreemd dat de rekenkamer concludeert dat de raad onvoldoende scherp is geweest. Verder gaat het rapport hoofdzakelijk in op de ontwikkeling en afspraken die gemaakt zijn met betrekking tot het warmtenet en het verschillen tussen hybride- en het middentemperatuurwarmtenet. Voor mij is het ook van belang of er nog wat te kiezen valt voor bewoners tussen andere soorten van energievoorziening en de leveranciers. Daar wordt weinig aandacht aan besteed. Waar ik als raadslid meer aan zou hebben, is dat er op voorhand

aan de poort dus een rapport zou komen bij omvangrijke projecten, dat mogelijkheden en knelpunten aangeeft als handvat aan de raad. Op basis van een dergelijk rapport zou je veel beter kunnen sturen, want ieder omvangrijk project kent zijn eigen specifieke problemen. Waardoor vergelijking met andere grootschalige projecten niet of nauwelijks opgaat. Het achteraf constateren van zaken die niet goed zijn gegaan, is dan gemakkelijker en een beetje mosterd na de maaltijd, waar dus een raadslid weinig mee kan. We leven immers in een maatschappij die zich in een rap tempo ontwikkelt met allerlei nieuwe technologieën en problemen, waar bijvoorbeeld in 1996 nog geen sprake van was. Wie had gedacht aan elektrisch aangedreven auto's in 2019, wereldwijd? Of wereldzeeën die grootschalig door plastic werden vervuild? Bovendien kunnen aan nieuwe technologieën ook weer nadelen kleven die pas uit de praktijk blijken en waar we in de toekomst mee worden geconfronteerd. Helaas is dit inherent aan risico's bij nieuwe ontwikkelingen. De energieleverantie via het warmtenet is een omvangrijk en langdurig onderhandelingstraject geweest. Dit hele project moet je dan ook plaatsen in de tijdgeest van het moment. Toen was het ontkoppelen van aardgas en CO₂-reductie veel minder actueel. Bovendien heb je te maken met een beperkt aantal leveranciers. Waar je mee kunt onderhandelen en er daardoor al snel een monopoliepositie dreigt te ontstaan. Ook hebben we te maken gehad met een langdurige economische crisis. De woningbouw viel sterk terug. Projectontwikkelaars haakten af, waardoor Nijmegen werd opgescheept met miljoenen tekorten en noem ze maar op. Er zijn crisismaatregelen genomen om de woningbouw vlot te trekken. Waarbij afgeweken kon worden van sommige bouwregels. Dat is hier gebeurd. Er was onvoldoende medewerking van cruciale stakeholders, vanwege verschil in belang van inzichten. Dit rapport leert mij dat het in ieder geval een ingewikkeld proces is geweest. Maar het is een utopie om te veronderstellen dat er een standaard format kan worden ontwikkeld om toekomstige problemen bij grootschalige projecten zoals deze te voorkomen. Dan moet en kan de controleerbaarheid voor de raad veel beter worden georganiseerd. Dat heb ik hieruit geleerd. Het rijmt ook nog, dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. De heer Vintges. Ik wijs u erop dat u zestien minuten hebt, meneer Vintges. Ik zal u maar even helpen.

De heer **Vintges**: Goed, voorzitter. Overigens ben ik van mening dat we ontzettend blij moeten zijn met het warmtenet dat we nu hebben. Op dat punt ben ik het helemaal eens met mevrouw Van Doorn, wat u aangeeft. Dus het warmtenet is ontzettend belangrijk voor de toekomst. Dat ontslaat ons echter niet van het feit dat we kunnen leren van het verleden. Daarom steunt de GroenLinksfractie van harte het initiatiefvoorstel en steunen wij ook het amendement op het initiatiefraadsvoorstel van de PvdA. Wat we kunnen leren van de geschiedenis van het warmtenet moeten we natuurlijk wel plaatsen in de geschiedenis. De heer Van Deurzen gaf het al mooi aan. De crisis, Nuon was net verkocht, Alliander was net opgericht en zochten nog allemaal hun nieuwe rol. Dus in dat kader was het nogal een fluctuerende omgeving. Een van de belangrijkste vragen van het rekenkamerrapport is de vraag waarom gekozen is voor een warmtenet met een monopolist. Bij navraag bij raadsleden en sleutelfiguren van die tijd blijkt dat er in de raad uitvoerig is gesproken hierover. Toentertijd zijn zaken meegenomen als: het warmtenet kostte wel 70 miljoen. Dat heeft Nuon betaald. In het geval van een gemeentelijk warmtenet had Nijmegen dat moeten betalen. Daarbij was er ook nog dat een deel van het warmtenet in de Waalsprong al was aangelegd door Nuon en in handen valt van Nuon. Twee warmtenetten waarvan slechts een aangesloten zou kunnen worden op de ARN leek in die tijd, en dat denk ik nog steeds, een niet uit duurzaamheidsoverwegingen goede oplossing.

De heer **Eigenhuijsen**: Voorzitter.

De **voorzitter**: De heer Eigenhuijsen.

De heer **Eigenhuijsen**: Een heel korte vraag. Terugkijkend, als u nu terugkijkt, was het toen een goede keus om Nuon die 70 miljoen te laten investeren? Of had u, terugkijkend, dat graag als gemeente zelf willen doen?

De heer **Vintges**: Mijn conclusie is, terugkijkend, wil je een monopolist in de vrijemarkt of wil je een monopolist als gemeentelijk energiebedrijf. Want daarmee kwam er ook nog een ideologische discussie tussen. Toentertijd is dat denk ik een heel logische keuze geweest. Of we die nu weer zouden maken? Ja, dat is de vraag. Dus dat staat open. Dan moeten we weer opnieuw naar die dingen kijken.

De heer **Eigenhuijsen**: Dat was mijn vraag inderdaad. Uw antwoord is dan?

De heer **Vintges**: Dat we dat nog niet weten. Dat moeten we eerst zien. Wat de gegevens daarvan zijn. Ik kan niet zeggen of we nu weer voor een monopolist zouden kiezen of voor een gemeentelijk energiebedrijf. Dat ligt er aan wat de kosten daarvoor zijn, onder andere.

De heer **Eigenhuijsen**: Voorzitter, ik vraag niet wat u doet voor de toekomst. Ik vraag terugkijkend naar toen: was dat toen een goede keus of had u ...?

De heer **Vintges**: Een heel logische keuze, ja.

De heer **Eigenhuijsen**: Oké, dank je wel.

De heer **Vintges**: Zei ik al. Een andere vraag uit het rekenkamerrapport is de keuze voor het middentemperatuurwarmtenet. Terwijl er in 2011 nog werd afgekoerst op een lagetemperatuurwarmtenet. Wat ik uit de stukken, maar vooral uit de vele gesprekken met de sleutelfiguren heb opgemaakt, is enerzijds het experimentele karakter van het hybridewarmtenet. Het bestond immers nog nergens. Warmtepompen voor tapwater moesten nog ontwikkeld en uitgeprobeerd worden. En op grote schaal was er al helemaal geen ervaring mee. Anderzijds bestond er dus al het warmtenet in de Waalsprong op de middagtemperatuur. Ook het feit dat projectontwikkelaars, die ik helaas niet heb kunnen spreken, want die wilden niet terugbellen, weinig voelden voor een warmtenet en al helemaal niet voor een experimenteel warmtenet, maakte de keuze voor een middentemperatuur een veilige en volstrekt logische keuze. Concluderend hebben betrokkenen vanuit de gemeente toentertijd strategisch Nijmeegse belangen wel degelijk geborgd. Nogmaals, we mogen heel erg blij zijn dat we daardoor een functionerend warmtenet hebben. Want daarmee loopt Nijmegen ruim voorop in de energietransitie en hoeven zo'n 14.000 woningen straks niet van het gas af.

De heer **Bakker**: Voorzitter, ik vraag mij af of de heer Vintges er zich van bewust is dat als je een woning nieuw bouwt je hem niet van het gas af kan halen.

De heer **Vintges**: Dat kan wel. Zelfs kosteloos. Alleen wat je er dan voor moet neerzetten. Want je kunt hem ook niet op het gas aansluiten. Dus dat betekent dat je of bijvoorbeeld naar een houtkachel moet gaan, wat ook heel veel vraagtekens oplevert. Dus het alternatief is niet zo eenvoudig. Maar je kunt gewoon van het warmtenet af. Gratis.

De **voorzitter**: Ja. Meneer De Wit

De heer **De Wit**: Ik zou toch graag willen weten van de heer Vintges waar hij het heeft over de geschiedenis. Maak je een interpretatie van: achteraf had het zus of zo moeten gaan. Maar in de besluitvorming die heeft plaatsgevonden, zowel in de raad als in het college, dat geeft het rekenkamerrapport ook aan, is die afweging niet transparant geweest. Wat vindt u daarvan?

De heer **Vintges**: Er is net al gezegd, ook door de SP. Het was inderdaad zoeken in een heel nieuwe situatie, die niemand kende en die echt een zoektocht was. Ik kan me voorstellen dat het althans op papier niet helemaal transparant was, dat heeft de rekenkamer terecht waargenomen. Maar ik heb met alle belangrijke stakeholders gesproken en het was wel zeer logisch.

De **voorzitter**: Overige woordmeldingen? Mevrouw Bouwman.

Mevrouw **Bouwman**: Dank u wel, voorzitter. Er is al heel veel gezegd. Dank ook vooral voor de woordmelding van de heer Buck, die veel gras voor mijn voeten heeft weggemaaid. Daarom wil ik in deze bijdrage vooral vooruitkijken. We staan aan het begin van de energietransitie. Een transitie waarvan nu al wordt gezegd dat het hét thema van deze eeuw is. Het is in ieder geval een transitie die mensen ongelofelijk raakt en waarbij we ook echt achter de voordeur van onze inwoners komen. De materie waar wij als raad beslissingen over moeten nemen, is vaak ingewikkeld en vaak ook nieuw. Dat zorgt soms voor onzekerheid en neemt dus ook risico's met zich mee. D66 vindt het daarom ontzettend belangrijk om met elkaar op een constructieve manier het gesprek te voeren over de keuzes die nu voorliggen, maar ook in de toekomst. Ik vind dat het raadsvoorstel dat vanavond voorligt daarvoor mooie handvatten biedt. Dat steunen we dan ook van harte. We kunnen ons niet vinden in de overwegingen in het amendement van de PvdA, maar zullen het dictum steunen, omdat dit de continuïteit en besluitvorming over de energietransitie ten goede kan komen. De motie steunen we niet. Tot slot, de motie van de Nijmeegse fractie vinden we heel sympathiek, maar we vermoeden dat dit al gebeurt of op korte termijn zal gebeuren. Ik zal dus daarom heel graag eerst het college erover horen. Dat was het ... niet.

De **voorzitter**: De heer Bakker.

De heer **Bakker**: Dank u, voorzitter. Een korte vraag aan mevrouw Bouwman. Ik begrijp dat zij graag vooruitkijkt. Is zij het met mij eens dat je van dingen uit het verleden heel goed kan leren voor de toekomst? Daaraan gekoppeld, hoe evalueert u dan bijvoorbeeld de aanschaf van Laauwik, de aftakking naar de Handelskade en het proces dat inconsistent en intransparant is geweest?

Mevrouw **Bouwman**: Ik ga proberen daar kort een antwoord op te geven. Het rekenkamerrapport is helder daar hebben we uitgebreid over gesproken. Dit initiatiefvoorstel dat nu voorligt daar staat ook in dat er een voorstel moet komen om met de aanbevelingen uit het rekenkamerrapport aan de slag te gaan. Ik denk dus dat het goed is om heel goed te kijken naar de conclusies uit dat rekenkamerrapport en de onderzoeken die zijn gedaan. Ik zou wel heel erg willen pleiten om echt snel met zijn allen vooruit te gaan, want die transitie is pas net begonnen. We kunnen hier nog wel eindeloos in de raad spreken over wat we tien jaar geleden met zijn allen verkeerd hebben gedaan. Laten we asjeblieft onze lessen hieruit trekken en vooruitkijken.

De heer **Bakker**: Voorzitter, is mevrouw Bouwman het dan met mij eens dat het heel fijn zou zijn dat we over tien jaar weer niet hier zitten met hetzelfde probleem?

Mevrouw **Bouwman**: Exact en vandaar dat initiatiefraadsvoorstel.

De **voorzitter**: Dank u wel. De heer Eigenhuijsen, ten slotte.

De heer **Eigenhuijsen**: Dank u wel, voorzitter. In de kamerronde heb ik aandacht gevraagd voor het kunnen of mogen opzeggen van de aansluiting op het warmtenet in de Nijmegen-Nuon-Noord. Daar had ik de illusie dat ik een toezegging zou krijgen van de wethouder, maar die zei: "Het is staand beleid." Vervolgens ben ik gaan zoeken uiteraard: waar kan ik nou makkelijk vinden van, als ik in Nijmegen-Noord zou wonen, hoe kom ik ervan af? Ondanks dat het staand beleid is, is het gewoon helemaal nergens te vinden. Vandaar mijn motie. Ik wil graag dat er gewoon duidelijkheid komt naar de inwoners van Nijmegen-Noord, dat ze van het warmtenet af kunnen en hoe dat op een gemakkelijke manier zou kunnen. Tot zover.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan als er verder geen woordmeldingen meer zijn in deze termijn, dan geef ik het woord aan het college. Wethouder Tiemens.

Wethouder **Tiemens**: Dank u wel, voorzitter. Er zijn nog een aantal vragen gesteld aan het college over het verleden. De heer Bakker vraagt hoe het nou zat met de verkoop van het warmtenet in Laauwik, maar wij hebben daar afgelopen donderdagochtend een mail over gestuurd. Hebt u die allen ontvangen? Daar zit een heel technische toelichting bij.

De heer **Bakker**: Ja, ontvangen, maar ik zou daar graag wat toelichting op willen vanuit politiek oogpunt van de wethouder.

De **voorzitter**: Dan stel ik voor dat de wethouder ... Ik kijk ook even naar de spreektijden. We hebben het hier natuurlijk over een rekenkamerrapport. Want als u het zo algemeen stelt, meneer Bakker, dan komt u bij mij niet weg. Daar zult u het in de tweede termijn zo meteen wat specifieker moeten maken, dus gebruik de komende minuten nuttig.

De **voorzitter**: Wethouder.

Wethouder **Tiemens**: Ik kan het nog even heel kort proberen. Het net dat is overgedragen aan Nuon in Laauwik was helemaal niet geschikt voor middentemperatuur. Dat net was initieel aangelegd voor lage temperatuur. Dat was in die zin voor een groot deel waardeloos en moest nog worden aangepast. Dat staat ook in de mail die aan u is gestuurd. Daar was een verschil in het aansluittarief. Dat alles met elkaar daar was een afspraak over gemaakt, die later is verdampt omdat de warmte die kon worden geleverd van de ARN goedkoper was dan van de gasinstallatie die eerst het warmtenet van warmte voorzag. Dus dat is dus tegen elkaar weggezet en is toen verrekend en uiteindelijk zijn daar op een gegeven moment afrekeningen gemaakt en zijn daar verklaringen over uitgedaan. Er zat ook subsidie op dat project van de provincie en van de gemeente. Daar is een mail over verschenen waarin dat wordt uitgelegd. Dus dat is toen destijds allemaal afgerekend. Dus er was een net overgeleverd aan de Nuon wat ongeschikt was voor de middentemperatuur. Dat moest geschikt gemaakt worden voor de middentemperatuur en daar zaten kosten aan verbonden. Dat transport bij het stationsgebied daar hebben wij het in de kamerronde over gehad. We waren ons er helemaal van bewust dat dat een distributieleiding was en dat we daar dan ook aan vastzaten naar het station. Nee, daar waren we ons destijds niet van bewust. Als ik dat goed heb begrepen van mijn voorgangers. Gaandeweg de rit, die ik wel heb meegemaakt de afgelopen vier jaar, bleek dat steeds meer. De Nuon heeft hem aangelegd. De Nuon is er eigenaar van. Wetgeving die was voorzien, is niet gekomen, waarbij wij een aanwijzing kunnen geven voor bepaalde netten dat die dan als transportnet moeten dienen. Misschien gebeurt dat nog in de toekomst, maar het is op dit moment nog niet mogelijk. Dus inderdaad het net wat in het Waalfront ligt, is van de Nuon. Voor de doortrekking naar het station zijn wij ook afhankelijk van de Nuon op dit moment. Maar voor Dukenburg kan er een heel andere situatie ontstaan en daarvoor hebben wij de eerste onderzoeken naar u toegestuurd afgelopen weken. Is nou het proces van besluitvorming helemaal transparant geweest? Dat hebben meerdere raadsleden gevraagd. Daar is het rekenkameronderzoek duidelijk over van dat dat een geheel beheerst proces is geweest in deze roerige tijd. Dat is wat het is. Dat er een go/no-gomoment is afgesproken in juni 2011 dat dat in het derde kwartaal van 2011 zou plaatsvinden. Nee, dat heeft toen niet plaatsgevonden. Maar zoals DNF net ook aanvulde, was dat wel het geval op 20 maart 2012. Toen is er wel met de raad over gesproken. Wensen en bedenkingen zijn ingericht. De raad heeft er wel over gesproken, maar natuurlijk had dat proces een stuk transparanter gekund. Maar in zo'n roerige tijd gebeuren die dingen. Ik kan me heel goed voorstellen dat dat allemaal niet zo duidelijk is geweest en dat dat duidelijker had gekund. Het is ook aan ons om in het vervolg die processen een stuk helderder en transparanter te maken. Maar dat hebben wij ook al met elkaar afgesproken. Zoals de heer Van Deurzen dat ook al heeft aangegeven. In de warmtevisie hebben we dat met elkaar afgesproken hoe we dat gaan doen, wat de routekaart daarvoor is. In het initiatiefraadsvoorstel dat vandaag voorligt wordt nog een keer gevraagd om met de warmtevisie en de aanbevelingen uit het rekenkamerrapport voor de zomer naar u toe te komen om gezamenlijk af te spreken hoe we dat dan samen doen. Hoe we deze situatie in de toekomst voorkomen. Met het initiatiefraadsvoorstel kan het college van harte instemmen. De heer Van Deurzen wees ons er ook op dat het belangrijk is om op voorhand knelpunten en keuzemogelijkheden goed tegen elkaar af te wegen. Die route hebben wij ook in de warmtevisie neergelegd. We gaan energieplannen per wijk maken en daar worden die keuzes in gemaakt. Die plannen gaat u als raad vaststellen. Het is dan ook duidelijk wat er in die wijk gaat gebeuren en wat onze overwegingen zijn geweest. De heer Broeren vraagt: "Waarom de Nuon?" Dat is, wat ook het rekenkamerrapport schrijft, dat de overwegingen waren dat zij goede aanbiedingen

hebben gedaan destijds en dat zij ook al een deel van het warmtenet in de Waalsprong in bezit hadden. Dat het daarmee een logische keuze was. Overigens, dat dat aan de Nuon mogelijk zou worden toegekend, daarover was in de zomer van 2011 al een raadsbrief verschenen. Daar had de raad ook op kunnen reageren of hij dat wel of niet wilde. Daar zit ongeveer een klein jaar tussen, dat de Nuon boven de markt hing en uiteindelijk is daar 20 maart een definitief besluit over gekomen.

De **voorzitter**: De heer Bakker.

De heer **Bakker**: Weet de wethouder zeker dat het besluit op 20 maart is geweest of is het toen uit het college gekomen en is het besluit toen op 18 april geweest?

Wethouder **Tiemens**: O, daar kunt u heel goed gelijk in hebben. Ik weet dat de raad op 5 april wensen en bedenkingen moest indienen, dus dat misschien de besluitvorming op 18 april is geweest, daar kunt u heel goed gelijk in hebben.

De heer **Bakker**: Voorzitter, is het college het dan met mij eens dat het heel belangrijk is, omdat het contract wel op 31 maart is getekend en 18 april nog wel een besluit genomen kon worden, maar dat het eigenlijk geen zin meer had, omdat het point-of-no-return toen al geweest was?

Wethouder **Tiemens**: Ja, als ik het goed heb gelezen, was het onder voorbehoud van goedkeuring van de raad. Meneer Broeren, u hebt de CO₂-cijfers. Daar is de afgelopen jaren enorm veel discussie over geweest. Als ik zeg enorm veel dan bedoel ik echt enorm veel. Ik ben ook heel erg blij dat in het conceptklimaatkoord staat dat we daar met elkaar afspraken over maken. Momenteel wordt de warmtewet daarop aangepast. Er wordt een duurzaamheidsrapportage verplicht gesteld. Er wordt ook verplicht gesteld hoe dan die CO₂-berekening plaatsvindt. Er wordt momenteel de laatste hand aan gelegd en er wordt ook geëist dat we die rapporten met de raad delen. Daar ben ik het van harte mee eens. Dus u wordt op uw wenken bediend. Het is wel heel belangrijk dat die nationale afspraken er komen en dat die worden vastgelegd. Deze discussie heeft echt, zolang als ik hier zit, en daarvoor ook, als ik de geschriften hiervoor ook heb gelezen, hevig gewoed. Die moet nu tot een einde worden gebracht. Daar is men op nationaal niveau heel hard mee bezig.

De **voorzitter**: De heer Broeren.

De heer **Broeren**: Het punt waar het ons duidelijk om ging, was gewoon de exacte meting, de exacte cijfertjes. Nuon weet zelf precies wel hoeveel gas ze bijstoken in een hulpwarmtecentrale. Ze weten precies hoeveel energie er wordt gebruikt in de tussenstations. Die cijfers hebben ze niet, die maken ze niet openbaar. Kijk, dan kun je een berekening maken. Er zijn genoeg mensen die zich daarin kunnen verdiepen. Nu is het zo van, we denken ongeveer dat zoveel gas is verbruikt in de hulpwarmtecentrale. Als er onderhoud is aan de ARN dan stookt zo'n hulpwarmtecentrale. Die staat misschien een maand te knallen en te loeien op gas. Is dan ons warmtenet wel zo CO₂-reductieproductief als wordt gezegd? Dat is eigenlijk de insteek die wij willen hebben. Daarom willen we eigenlijk ook de cijfers hebben van het gasverbruik en zo.

Wethouder **Tiemens**: Hoe je dat dan precies gaat duiden daar is de afgelopen tien jaar denk ik wel al ontzettend veel discussie over geweest. Vandaar dat men daar een rekenmethode voor heeft afgesproken, waarin al die zaken zijn meegenomen en ook een bepaalde duiding krijgen. Waardoor dus ook op nationaal niveau die warmtenetten vergelijkbaar zijn. Dat is natuurlijk heel belangrijk, dat daar dezelfde rekenmethode aan ten grondslag ligt. Dat wordt nationaal geregeld daar hebben wij als gemeente verder ook geen invloed op. Wij kunnen dan ons eigen warmtenet meten met dan van anderen.

De **voorzitter**: Nog een vraag van de heer Broeren.

De heer **Broeren**: Ik vraag niet om de rekenmethode; ik vraag om cijfers. Die cijfers moeten bekend zijn. Dat heeft niks met een rekenmethode te maken. Een rekenmethode die kan iedereen bedenken, maar het gaat om de cijfers. We moeten gewoon de cijfers hebben. Wat wordt er bijgestookt aan gas?

Wethouder **Tiemens**: De cijfers hebben een bepaalde duiding nodig. Daarvoor is dan wel die rekenmethode nodig en daarbij dan ook een vergelijking met andere warmtenetten. Tenminste, het college vindt het wel heel belangrijk dat je dan ook cijfers hebt die geduid kunnen worden, waar ook informatie uitkomt. Daarom hebben we deze landelijke afspraken. Zo geldt dat ook over dat niet-meer-dan-andersprincipe. Meneer De Wit, dat niet-meer-dan-anders principe heeft de gemeente niet afgesproken, dat is een landelijke afspraak om de consument te beschermen. Daar gaan wij niet over. Wat wel zo is, is dat wij wel bepleiten in de discussies die ook landelijk worden gevoerd, waar wij ook binnen onze relaties aan meedoen. Nu de gasprijs zo gaat stijgen om de warmtetransitie mede te bekostigen en ook aan te jagen, dat dat niet-meer-dan-andersprincipe moet worden losgekoppeld. Maar dat is niet iets dat wij hebben bedacht. Dat is iets wat nationaal is bedacht om de consument te beschermen omdat je te maken hebt met een monopoliepositie.

De heer **De Wit**: Gaan we dat in de toekomst niet meer verder afspreken?

Wethouder **Tiemens**: Wij gaan niet over nationale regelgevingen, maar die kunnen we wel proberen te beïnvloeden. Dat doen we ook. Dat heb ik u ook toegezegd. Wij kunnen hem niet afschaffen, dat kunnen we niet. Meneer Broeren, er is wel een aansluitplicht. Dat is wel geregeld. De afnameplicht van warmte, dat is geen verplichting. Dat staat dus inderdaad, zoals we ook in de kamerronde hebben behandeld, foutief vermeld in bepaalde koopcontracten. De heer Eigenhuijsen zegt: "Daar willen we algemene informatie over hebben." Nu hebben we net die WOZ-uitslagen uitgedaan, op uw verzoek met al die informatie. Wij zijn er niet zo blij mee eerlijk gezegd. Het is toch wel met hagel schieten. We krijgen de gekste vragen, heel veel vragen en hebben ook heel veel verwarring gezaaid. We hebben gelukkig een omgevingsmanager, die luistert vanavond ook mee, opnieuw. We zijn heel druk bezig met communicatie en dat heeft ons weer geleerd dat je heel gericht moet communiceren. Ik vind dat u echt een belangrijk punt hebt: koopcontracten die fout zijn, daar moeten kopers van op de hoogte worden gesteld. Ik wil toch voorstellen dat ik in overleg ga met de Nuon, want dat moet toch al van de heer De Wit. Ik zit toch al met ze aan tafel. Ik zie ze wel vaker hoor. En dat zij hun klanten gaan vertellen: dit klopt niet en als dat in uw koopcontract staat, dan klopt dat niet; wij hebben een andere regeling. De Nuon weet zij aan klanten heeft, dus die kan dat ook het beste vertellen. In het wijkkrantje vind ik ook prima. Maar over de stad verspreiden, ik kan mij voorstellen dat dat voor heel veel verwarring zorgt. Ik ben het ermee eens dat wij goed moeten communiceren, maar de manier waarop, sta ons toe daar een voorstel voor te doen. Ik kijk even naar mijn aantekeningen. Dat raadsvoorstel, meneer Buck, u vroeg wat we daarvan vonden. Dat heb ik al gezegd. Het college is het daar van harte mee eens. De keuzevrijheid van de burgers, meneer De Wit. Daar hebben ook andere raadsleden naar gevraagd. Daar gaan we het de komende jaren ook heel uitgebreid met elkaar over hebben in die wijkenergieplannen. Individuele keuzevrijheid bestaat vrijwel niet als je het over energie hebt. Je legt niet een warmtenet aan voor één individueel huishouden, maar je verzwaart ook niet een elektriciteitsnet voor één individueel huishouden. Je legt ook geen gasnet aan voor één individueel huishouden. Al doen we dat nu wel want het is gesocialiseerd. Energie ook, maar als je dat kosteneffectief wilt doen, dan moet je dat echt op wijkniveau doen. Dan ga je niet individuele huishoudens vragen wat ze het liefst zouden willen. Daarom is het zo belangrijk om dat wijk voor wijk uit te rollen en wijk voor wijk te bepalen wat wel en niet mogelijk is. In de Waalsprong is er destijds gekozen voor een warmtenet en dan kunnen de mensen niet voor iets anders kiezen. Maar ze zijn wel klaar voor de toekomst. Mevrouw Van Doorn heeft het dilemma eigenlijk heel goed geschetst. Als we ze hadden aangesloten op het gas en het alternatief was geweest een warmtenet van een monopolist, dan hadden we nu vervolgens plannen moeten maken om ze weer van het gas af te halen. Over die keuzevrijheid gaan we het met elkaar hebben en we hopen natuurlijk van harte dat die wijkenergieplannen dat voldoende democratisch borgen. Dat is waar het over gaat. We kunnen het niet individueel afspreken, dat is veel te kostbaar. Het kan ook fysiek niet, het is al heel druk in onze

ondergrond. We hopen wel dat met die wijkenergieplannen, dat we dat democratisch goed kunnen borgen. Uw amendement om met elkaar een vaste commissie in te richten – maar we noemen dat anders, ik ben even het woord kwijt – dat steun ik echt van harte, want die is een problematiek, een onderwerp waar wij de komende jaren nog heel veel met elkaar over gaan wisselen. Wat heel belangrijk en informatie intensief is. Ik vind het heel erg fijn om met u samen op vlieghoogte te zijn en ook het goeie debat te kunnen voeren over zaken. Dus heel graag samen zo'n gespreksronde. Ik kijk nog even naar mijn aantekeningen. Volgens mij heb ik een heleboel van de vragen beantwoord, voorzitter. Anders hoor ik dat wel in de tweede ronde.

De **voorzitter**: Volgens mij hebt u ze alle drie aan de orde gehad. De beide moties en amendement.

Wethouder **Tiemens**: Misschien nog iets van de heer Broeren?

De **voorzitter**: Meneer Broeren, had u nog een vraag?

De heer **Broeren**: Ja, ik heb nog een vraag aan de wethouder. Er is gebleken dat de belasting die de Nuon heft nu, die verhoging van 14%, wordt geheven over warmte, terwijl de Nuon aan de overheid moet afdragen de belasting over elektriciteit en over gas, dus niet over warmte. Die 14% verhoging komt waarschijnlijk rechtstreeks in de zakken van de Nuon terecht. Die wordt niet afgedragen. U zei in de kamerronde zo mooi: "De Nuon doet het goed. Ze verhogen niet de maximale tarieven." Maar ze verhogen het wel met 14%, wat eigenlijk bij hen in de eigen zak komt. Zou u daar met de Nuon over in conclaaf kunnen gaan? Dat wij vinden dat het not done is. We geven ze 14.000 aansluitingen in Nijmegen en dan nog een verhoging van de inwoners er bovenop knallen. Ik vind dat niet kunnen.

Wethouder **Tiemens**: Ik heb toegezegd in de kamerronde, en de afspraak staat inmiddels, dat ik samen met mijn collega in Arnhem met de Nuon erover spreek. Ik heb niet gezegd dat ze het goed doen. Ik heb gezegd dat ze de goedkoopste aanbieder in het land zijn. Dat is gewoon een feit en nogmaals dat niet-meer-dan-andersprincipe is iets dat we nationaal met elkaar hebben afgesproken.

De **voorzitter**: Ik kijk even voor uw tweedetermijninbreng als daar behoefte aan is. De heer Bakker.

De heer **Bakker**: Dank u wel, voorzitter. Heel kort. Bedankt voor de antwoorden van de wethouder. Ze stelde ons meer gerust dan de antwoorden die we in de kamerronde kregen. Ik wil nog even melden dat wij in gaan stemmen met het raadsvoorstel en dat we het amendement en de moties niet zullen steunen, omdat ze in principe allemaal volgen uit het raadsvoorstel. Dank u wel.

De **voorzitter**: Andere woordvoerders nog? De heer Vintges.

De heer **Vintges**: Ja, voorzitter, om de heer Broeren misschien nog ter wille te zijn. De Nuon had in het verleden haar berekeningen altijd op internet staan, dat blijkt er nu niet meer te staan. Ik wil eigenlijk aan de wethouder vragen of zij dat alsnog weer bij de Nuon ter sprake wil brengen, zodat er meer helderheid komt over hoe zij haar CO₂-reductie berekent.

De **voorzitter**: De heer De Wit

De heer **De Wit**: Ik had nog geen antwoord gekregen op de vraag of met alle aanbevelingen nu kan worden ingestemd. Ik zou graag toch de motie willen indienen. De knop moet om voor het leren van lessen.

De **voorzitter**: De heer Eigenhuijsen.

De heer **Eigenhuijsen**: Dank u wel, voorzitter. Ik ben blij met de toezegging die de wethouder gedaan heeft. Tenminste, ik ga er even van uit dat het een toezegging is. Klein vraagje misschien. Kan de wethouder als dat overleg er is geweest even een terugkoppeling geven over wat er is gebeurd? Als de toezegging er is, trek ik mijn motie in, voorzitter.

De **voorzitter**: De heer Buck.

De heer **Buck**: Dank u wel, voorzitter. Ik denk dat we na best wel wat commotie en ook best wel wat onderlinge gesprekken erover we uiteindelijk wel moeten constateren dat het rekenkamerrapport ons op een nieuw punt heeft gebracht als we praten over de energietransitie in deze stad. We hebben aardig wat informatie gekregen. Zij het niet van de rekenkamer, dan van het college en soms ook van sommige collega's. We zetten nu ook stappen om als raad te zorgen dat we dat nu ook kunnen blijven doen. Daarom zullen we het raadsvoorstel steunen en ook het amendement en de motie van de Stadspartij en VoorNijmegen.Nu. Over de motie van de PvdA, die laatstelijk is ingediend, had ik al iets gezegd. Het is mij nog steeds niet duidelijk wat er nog niet is toegezegd, dan wel door het raadsvoorstel, dan wel door het college. Dus bij hoge uitzondering zal de handtekening die onder de motie is gezet niet blijken uit het stemgedrag van het CDA.

De **voorzitter**: Overige woordmeldingen nog in deze tweede termijn? Er was volgens mij nog wel een vraag aan het college. Wethouder Tiemens.

Wethouder **Tiemens**: Meneer Vintges. Ik zal de CO₂ op de website meenemen in het gesprek met de Nuon. Ik zal de heer Eigenhuijsen even terugkoppelen, wanneer wij die afspraak hebben gemaakt. Wanneer bewoners dat kunnen ontvangen. De heer De Wit vraagt naar de aanbevelingen. Het initiatiefvoorstel van de raad is samengepakt met de warmtevisie. En als we nou dit dan weer vaststellen dan wordt het wel een beetje verwarrend. Ik kijk even naar punt 3: daarin stellen ze het afwegingscriterium per fase randvoorwaarden voor de besluitvorming vast. Dat is ingewikkeld als je ziet hoe wij in de warmtevisie een route hebben uitgezet. Hoe ook in het raadsinitiatiefvoorstel ons wordt gevraagd om met u daar een plan voor te gaan maken. Dit is ook wel iets dat we op nationaal niveau doen en waar in het conceptklimaatakkoord, waar hopelijk binnenkort een handtekening onder komt op nationaal niveau, afspraken over worden gemaakt, waarvan ik denk dat je daar als gemeente niet zelf een invulling aan moet geven.

De **voorzitter**: Ik kijk nog even naar u, maar ik heb de neiging dat we over kunnen gaan naar de stemming over de voorliggende voorstellen. Dat is denk ik ook het geval. Er is een drietal moties ingediend en op volgorde van indiening allereerst de motie zoals die door de Stadspartij, de heer Broeren is ingediend met een aantal anderen: 'Transparant meten is duurzaamheid weten', zo heet zij zo mooi. Dat is de eerste motie die in stemming is.

Motie Stadspartij DNF - Transparant meten is duurzaamheid weten

1ste indiener: J.T.L.J.A. Broeren

De gemeenteraad van Nijmegen, bijeen in vergadering op 27 februari 2019

Constaterende dat:

- Nijmegen de doelstelling heeft om in 2045 een energie neutrale stad te zijn. Om dat te realiseren moet de gebouwde omgeving in Nijmegen, bestaande uit bijna tachtigduizend woningen en alle andere gebouwen, in 2045 aardgasvrij zijn.
- Het middentemperatuur-warmtenet één van de vier hoofdalternatieven voor aardgas is
- In het CO₂-reductierapport van Nuon over 2017, geen invoervariabelen worden vermeld maar door TNO afwijkende uitkomsten zijn benoemd voor de Nuon-methode en de NEN 7125-methode. Het verschil is 6%.
- Ook de rekenkamer in haar rapport concludeert dat onvoldoende duidelijk is wat de mate van duurzaamheid van het warmtenet is en er geen transparante berekeningen beschikbaar zijn van de CO₂-reductie (blz. 38)
- In het kader van de herziening van de Warmtewet een duurzaamheidsrapportage voor warmteprojecten verplicht wordt gesteld.

Overwegende dat:

- Het voor alle betrokken inwoners en de raad van belang is om een goed beeld van de werkelijke CO₂-reductie te krijgen van het middentemperatuur-warmtenet in vergelijking met alternatieve opties. Het gaat om de inzet van ARN-warmte en ook om de mogelijke inzet van geothermie.
- Voor inzicht in de mogelijke alternatieven met daarbij horende reductie van CO₂, inzet van meerdere specialisten wenselijk is.
- Een transparante meetwijze resulteert in een transparante duurzaamheidsbeoordeling voor de inzet van het warmtenet en niet alleen direct maar ook indirect gasverbruik en CO₂ reductie inzichtelijk maakt.
- De Nuon rapportages onvoldoende transparant zijn over de invoergegevens. Te weten: geleverde warmte door de ARN, geleverde warmte door hulpwarmtecentrale, geleverde warmte aan woningen/gebouwen en alle hulp- en transportenergie.

Verzoekt het college om:

1. Een jaarlijkse rapportage aan de raad met daarin alle Nuon gegevens voor het middentemperatuur-warmtenet van Nijmegen inclusief geleverde warmte door de ARN, geleverde warmte door hulpwarmtecentrale, geleverde warmte aan woningen/gebouwen en alle hulp- en transportenergie.
2. In het kader van de expertmeeting met de raad (uit het initiatiefraadsvoorstel) deze getallen mee te nemen waarin o.a. duurzaamheid van het middentemperatuur-warmtenet verder wordt uitgediept.

En gaat over tot de orde van de dag.

Voor 13 Stadspartij DNF, PvdA, CDA, Partij voor de Dieren, 50Plus, Gewoon Nijmegen,
VoorNijmegen.Nu
Tegen 26 GroenLinks, D66, SP, VVD

Motie is verworpen.

De **voorzitter**: Een tweede motie met als eerste indiener de fractievoorzitter van VoorNijmegen.NU, de heer Eigenhuijsen heeft de titel 'De knop om ook in Nijmegen-Noord'.

De heer **Eigenhuijsen**. Deze is ingetrokken, voorzitter.

De **voorzitter**: U hebt gelijk. Dan komen we bij de volgende. Dan komen we bij de motie waarover de heer Buck zo mooi zei: "Die laatstelijk is ingediend." 'De knop moet om voor het leren van lessen' heet hij. Dus uw stemmen graag.

Motie PvdA - De knop moet om voor het leren van lessen

1ste indiener: T.W.M. de Wit

De Raad van de gemeente Nijmegen, in de vergadering bijeen op 27-2-2019.

Geacht college,

Constaterende dat:

Er een bestuurlijk rapport van de Rekenkamer Nijmegen 'de Knop om', lessen voor de energietransitie ligt.

Overwegende dat:

De rekenkamer aanbevelingen heeft gemaakt over de besluitvorming van het vervolg van de energietransitie, te weten

- Benader de energietransitie als groot project, met de wijken als deelprojecten;
- Leg vast wat te volgen proces is, wie daarbij betrokken worden en wat hun rol is en neem de beslismomenten op in de lange termijn agenda;

- Stel een set afwegingscriteria (per fase) en randvoorwaarden voor de besluitvorming vast;
- Geef in het thema-dossier op de gemeentelijke website voor de stad als geheel en per wijk inzicht in de gezette en te zetten stappen en wie daarbij zijn en worden betrokken;
- Maak afspraken met het college over de wijze van monitoring en verantwoording, zowel voor wat betreft het proces als inhoud

Verzoekt de Gemeenteraad van Nijmegen: In te stemmen met alle aanbevelingen van de Rekenkamer

En gaat over tot de orde van de dag.

Voor 10 Stadspartij DNF, PvdA, Partij voor de Dieren, Gewoon Nijmegen, VoorNijmegen.Nu
Tegen 29 GroenLinks, D66, SP, VVD, CDA, 50Plus

Motie is verworpen.

De **voorzitter**: Dan hebben we een amendement. Dat heeft geen specifieke titel. Ingediend door de heer De Wit. Uw stemmen graag over dit amendement.

Amendement PvdA - Initiatiefraadsvoorstel Rekenkamerrapport 'De knop om, lessen voor de energietransitie'

1ste indiener: T.W.M. de Wit

De Raad van de gemeente Nijmegen, in de vergadering bijeen op 27 februari 2019.

Constaterende dat:

- de Raad kennis heeft genomen van de conclusies en aanbevelingen uit het Rekenkamerrapport 'De knop om, lessen voor de energietransitie'
- De raad onvoldoende in de gelegenheid is gesteld invulling te geven aan zijn rollen en de raad zelf daar ook onvoldoende scherp in is geweest

Overwegende dat:

De rekenkamer aanbevelingen heeft gemaakt over het vervolg van de energietransitie, te weten

- Benader de energietransitie als groot project, met de wijken als deelprojecten;
- Leg vast wat te volgen proces is, wie daarbij betrokken worden en wat hun rol is en neem de beslismomenten op in de lange termijn agenda;
- Stel een set afwegingscriteria (per fase) en randvoorwaarden voor de besluitvorming vast;
- Geef in het thema-dossier op de gemeentelijke website voor de stad als geheel en per wijk inzicht in de gezette en te zetten stappen en wie daarbij zijn en worden betrokken;
- Maak afspraken met het college over de wijze van monitoring en verantwoording, zowel voor wat betreft het proces als inhoud

Besluit:

Beslispunt 6 toe te voegen

Een gespreksronde 'Energietransitie' uit zijn midden in te stellen met als doel besluitvorming van de gemeenteraad voor te bereiden en met het college te overleggen over collegevoorstellen en raadsvoorstellen die de energietransitie raken waarbij gespreksronde 'Energietransitie' de taak krijgt de transitie goed te monitoren en controleren.

En gaat over tot de orde van de dag.

Voor 34 GroenLinks, D66, SP, Stadspartij DNF, PvdA, CDA, Partij voor de Dieren, Gewoon Nijmegen, VoorNijmegen.Nu
Tegen 5 VVD, 50Plus

De **voorzitter**: Dat brengt ons bij het initiatiefraadsvoorstel.

Besluit

Geamendeerd besluit d.d. 27 februari 2019

1. Kennis te nemen van de conclusies uit het Rekenkamerrapport 'De knop om, lessen voor de energietransitie';
2. Het college te verzoeken om in afstemming met de raad uiterlijk in juni 2019 in een plan van aanpak Energietransitie aan te geven hoe men concreet invulling geeft aan de aanbevelingen van de Rekenkamer, en de onlangs vastgestelde Warmtevisie bij deze uitwerking te betrekken;
3. Het college te verzoeken om twee keer per jaar in maart en september een voortgangsrapportage Energietransitie aan de raad aan te bieden en over de onderwerpen van deze rapportage vooraf met de raad af te stemmen;
4. Als raad eens per jaar een expertbijeenkomst te organiseren over de Nijmeegse lange-termijn aanpak van energietransitie, waarbij in ieder geval aandacht wordt besteed aan de opgaven uit de energietransitie die zich moeilijker in een projectmatige aanpak laten vatten;
5. Het themadossier Aardgasvrij op www.nijmegen.nl aan te vullen met een themadossier Energietransitie;
6. Een gespreksronde 'Energietransitie' uit zijn midden in te stellen met als doel besluitvorming van de gemeenteraad voor te bereiden en met het college te overleggen over collegevoorstellen en raadsvoorstellen die de energietransitie raken waarbij gespreksronde 'Energietransitie' de taak krijgt om de transitie goed te monitoren en controleren.

Voorstel unaniem aanvaard

De **voorzitter**: Ik ga ervan uit dat iedereen kan instemmen met dat initiatiefraadsvoorstel. Dat is zo, dan is dat unaniem aanvaard. Waarvoor dank.

11. Raadsvoorstel Gewijzigde vaststelling Beeldkwaliteitsplan Drijvende woningen, Lentse en Oosterhoutse Plas (08/2019)

12. Raadsvoorstel Gewijzigde vaststelling bestemmingsplan Landschapszone – 8 (drijvende woningen Oosterhoutse Plas en noordelijk deel Lentse Plas) (09/2019)

De **voorzitter**: Dat brengt ons bij het volgende agendapunt. Dat zijn de bijgevoegde agendapunten 11 en 12. Dus dat gaat over het raadsvoorstel 'Raadsvoorstel Gewijzigde vaststelling Beeldkwaliteitsplan Drijvende woningen, Lentse en Oosterhoutse Plas' en onder 12 het raadsvoorstel 'Gewijzigde vaststelling bestemmingsplan Landschapszone - 8. Wie mag ik allereerst het woord geven? Mevrouw Brand.

Mevrouw **Brand**: Dank u, voorzitter. Voor de PvdA is het duidelijk. Geen drijvende villa's op een prachtige recreatieplas. Een unieke locatie die zorgt in een organisch gegroeide wijk voor natuur, rust en ruimte. Ik denk dat we een fout maken door deze woningen er wel te bouwen. Ja, tien jaar geleden ging ook mijn partij mee in het bestemmingsplan. Maar de wereld is veranderd. Lent is veranderd. Wat in 2009 nog een onbeduidend gat met water leek, is veranderd in een prachtige recreatieplas voor jong en oud, die ook mensen van buiten Lent trekt. De Lentse Plas veranderde kortom van een lelijk eendje in een prachtige zwaan. En die zwaan zouden we door akkoord te gaan met voorliggende plannen volgens de PvdA de nek om draaien. Dat vinden wij zonde van een zeer unieke locatie. De zaken liggen politiek er zo voor dat het college beslist over 25 woningen en die zullen er komen. De raad mag slechts stemmen over 6 woningen op de Lentse Plas en die zijn ook gekoppeld aan de Oosterhoutse Plas. Dus het zal u niet verbazen dat de PvdA het amendement Drive-in op de Lentse Plas indient, waarin wij pleiten om niet te voorzien in een uitbreiding en realisatie van de extra drijvende woningen in het noordwestelijke deel van de Lentse Plas. Met de komst van de drijvende woningen wordt bovendien het miljoenen kostende Rijn-Waalfietspad bruut onderbroken. Een fietspad dat veelvuldig gebruikt wordt door zowel woon-werkverkeer als recreanten. De auto wordt hier nu een niet graag geziene gast. Dat, dames en heren, het jaar nadat Nijmegen het Green Capital was. Niet alleen de Lentenaren hebben hun bezwaren geuit, ook de Fietzersbond heeft meermalen gevraagd te kijken naar de inrichting. De informatievoorziening is sinds 2009 naar de bewoners niet helemaal op

orde. Het was voor veel bewoners onduidelijk wat de plannen van de gemeente waren. Heel gek is dat niet, want de plannen waren toen door de politiek ook nog niet helemaal uitgekristalliseerd. Dan zou je zeggen dat je juist in zo'n proces zorgvuldig bent in boodschappen naar je eigen burgers. Dat is onvoldoende gebeurd en dat betreuren wij. De klankbordgroep Landschapszone heeft desondanks gezegd graag constructief mee te willen denken over de inrichting van de Lentse en Oosterhoutse Plas. De wethouder heeft toegezegd, en ik heb het nog even letterlijk opgezocht dat hij, en ik citeer, 'wat betreft contacten met bewoners, gebruik zal blijven maken van de klankbordgroep en/of werkgroepen'. Dat zouden wij graag wat sterker zien en daarom dien ik de motie 'Neem de inwoners serieus en niet bij de neus' in samen met Gewoon Nijmegen, waarin wij oproepen om daadwerkelijk overleggen te initiëren met de klankbordgroep Landschapszone over een feitelijk en concreet inrichtingsplan. Waarin ook gesproken zal worden over verkeersveilige fiets- en looproutes, aanleg van parkeerkoffers en inclusie van groen- en biodiversiteit en de raad te zijner tijd te informeren hierover.

De **voorzitter**: Dank u wel. Even om het gewoon goed scherp te hebben. Ik ga ervan uit dat het amendement hoort bij het bestemmingsplan raadsvoorstel 12. En de motie voor het gemak ook daarbij wordt aangeboden. Natuurlijk qua beraadslagingen geen misverstand, maar dat is voor de registratie, begrijpt u wel, van belang. We hebben al gemerkt hoe belangrijk dat is. Over tien jaar als er hier een rekenkameronderzoek naar komt, moeten we wel even weten hoe er gestemd is, of wie dat dan ook onderzocht. Dank u wel. Wie mag ik vervolgens het woord geven? De heer El Hafi.

De heer **El Hafi**: Dank u wel, voorzitter. Wat ons betreft dient er in Nijmegen-Noord een goede combinatie te zijn van wonen, recreëren en natuur. Wij denken dat met dit voorstel daaraan wordt voldaan. We hebben het er in de kamerronde al vaker over gehad: moeten we hier wel woningen gaan toestaan? Mijns inziens kan dat gewoon. Met die 5% van bijvoorbeeld de Lentse Plas blijft er nog volop ruimte om te recreëren en er blijft volop ruimte qua natuur. Daarnaast staat ook in het coalitieakkoord dat wij gaan voor een goede verdeling qua woningaanbod. Sociale huurwoningen, middeldure huur, goedkope koop en dure koop. Ook voor Nijmegen-Noord geldt dat adagium. Wij zullen voor het raadsvoorstel stemmen. Natuurlijk hebben wij ook gehoord wat de bewoners tegen ons hebben verteld en wat ze ons hebben opgestuurd. Als je het bijvoorbeeld hebt over verkeersveiligheid en die afwikkeling en die ontsluiting daarvan. Onzes inziens heeft het college daar in voldoende mate op geantwoord, dus wij zullen dat natuurlijk blijven monitoren, maar wij denken dat met dit aantal verkeersbewegingen per etmaal die verkeersveiligheid wel kan worden gegarandeerd, voor zover je verkeersveiligheid voor 100% kan garanderen. Informatieverstrekking waar mevrouw Brand al naar verwees, dat kunnen wij van harte onderschrijven. Vandaar dat wij ook de motie zullen steunen, maar het amendement niet.

De **voorzitter**: Overigen? De heer Roes.

De heer **Roes**: Als je de gelikte plaatjes bekijkt over de drijvende woningen, dan zeg je in eerste instantie: 'Prachtig, dat wil ik ook.' En als recreantgebruiker van de Plassen bij mooi weer, is het voor veel mensen genieten geblazen. Voor natuurliefhebbers wordt het al een beetje minder, omdat juist drijvende woningen in combinatie met parkeerplaatsen en alom aanwezig mens- en autoverkeer een verstoring geeft van dat wat de natuur ons gegeven heeft. Maar als je er zelf al woont, verdoezen de mooie plaatjes en het genieten van de recreanten je eigen werkelijkheid. Voor bewoners aan de Plassen ontstaat vooral door de komst van de drijvende woningen het schrikbeeld van een verstoord aanzicht, het angstbeeld van verkeersonveiligheid en het onrustgevoel dat wonen op een rustige plek verandert in een leven in en rond een recreatieplak. Daar hebben inwoners niet volledig voor gekozen. In gloedvolle en deskundige betogen en een zienswijze achteraf hebben de bewoners aan de Plassen replek gegeven op onze plannen. Vooral ook refererend aan het voortschrijdend inzicht. Want toen de plannen voor drijvende woningen zo'n tien jaar geleden werden opgesteld, zag de wereld er volstrekt anders uit. Zeker nu ons klimaat drastisch verandert. Dat blijkt ook wel, want nu in februari nota bene begint de druk op de ketel aan de Plassen al te bestaan. Dat zal in de zomermaanden niet minder worden. In combinatie met de komst van drijvende woningen op termijn

met alle parkeer- en verkeersdruk van dien is de kans op een toekomstige chaos en onveiligheid zeker niet ondenkbeeldig. Uiteindelijk, en daar gaat het mij om, heeft het college zich niets gelegen laten liggen aan de boodschap van de betrokkenen bij de plannen. Vooraf was eigenlijk al duidelijk dat inspraak en zienswijze een wassen neus was. Wat dan direct de vraag oproept of inwoners van Nijmegen wel echt serieus zijn genomen of bij de wassen neus zijn genomen. Daarom hebben wij samen met de PvdA een motie ingediend om te voorkomen dat het bij verdere uitwerking van plannen weer gebeurt. In dat opzicht zien wij graag dat het college zich inzet om gesprekken met de klankbordgroep te heropenen om samen te beoordelen of wij elkaar ondanks alles ergens kunnen vinden. Verder zijn wij het met de PvdA eens dat verdere uitbreiding van het aantal woningen niet aan de orde moet zijn. Wij ondersteunen daarom de ingediende ...

De heer **El Hafi**: Voorzitter, de heer Roes triggert mij toch wel met de uitspraak 'wassen neus'. Vindt u dat het college niet heeft geluisterd naar de inwoners, of zegt u: 'het college heeft wel geluisterd, maar zij hebben daar gewoon een andere zienswijze, een andere mening over'? Dat kan namelijk natuurlijk ook.

De heer **Roes**: In mijn optiek heeft het college heel goed gehoord, maar niet geluisterd. En ook niet vroegtijdig ervoor gekozen om mensen heel goed te informeren en te luisteren naar de motieven die zij voeren. Dat is mijn opinie. Vanuit de stukken en de reacties van de bewoners. Normaliter hadden wij al onze motie buiten de orde ingediend over herbezinning op de manier waarop wij onze inwoners betrekken bij plannen en besluiten. Maar inmiddels is bij onze collega van D66 een initiatiefvoorstel in voorbereiding over de verbetering van inwonersparticipatie. Een voorstel waar wij ons graag mede voor inzetten. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Overige woordmeldingen? Mevrouw Smit.

Mevrouw **Smit**: Dank u wel, voorzitter. Nijmegen gaat in een snel tempo naar een stad van 200.000 inwoners. Om aan deze woonbehoefte te voldoen, hebben we als gemeente hoge ambities gesteld voor de ontwikkeling van Nijmegen-Noord. Als raad hebben we dan ook in 2009 ingestemd met de plannen rondom de Lentse en Oosterhoutse Plas, waarin wonen, natuur en recreatie hand in hand gaan. Juist deze ontwikkeling heeft bijgedragen aan het toevoegen van meer recreatieve en natuurlijke functies, zoals de Plassen, de bioscoop en ook meer biodiversiteit. Wel begrijpen we de zorgen die zijn geuit in de zienswijzen wat betreft recreatie, natuur en het verkeer. Echter als GroenLinks zien we dat in het huidige beeldkwaliteitsplan deze nu zo is ingericht zodat deze functies naast elkaar kunnen blijven bestaan. Zeker door de afname van het aantal woningen zullen de recreatiemogelijkheden en het groene karakter intact blijven. Wat betreft de verkeersafwikkeling denken wij dat er in plannen voldoende maatregelen zijn opgenomen om het geringe bestemmingsverkeer in goede banen te leiden. Wat GroenLinks betreft passen de drijvende woningen dan ook in de lijn van de eerdere gestelde ambities en zullen we wederom instemmen met het bestemmingsplan en beeldkwaliteitsplan. Wat betreft de moties en het amendement tijdens de inspraak en de zienswijze is het heel duidelijk geworden dat de bewoners een duidelijke visie en ook veel kennis hebben over dit gebied. Als GroenLinks vinden we het dan ook heel belangrijk om hen bij de ontwikkelingen te betrekken en zullen we ook van harte instemmen. Wat betreft het amendement zien we geen enkele dekking voor het bouwen van minder woningen. Ook zou dit amendement alleen maar leiden tot meer woningen aan de Groene Oever. Dit is wat ons betreft onwenselijk en we zullen het dan ook niet steunen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Overige. De heer De Graaf.

De heer **De Graaf**: Dank u wel, voorzitter. Ik zal het kort houden. We zijn voor de voorstellen en voor de motie van de PvdA, waarbij we speciaal aandacht vragen voor de verkeersveiligheid en de verkeersafwikkeling. In het bijzonder die van de Franse Straat. Dank u wel, voorzitter.

De **voorzitter**: De heer Buck.

De heer **Buck**: Dank u wel, voorzitter. Het is een spagaat, want dat wat sympathiek klinkt, is niet altijd ook in het grotere belang. Natuurlijk snappen we de zorgen van de bewoners en ik snap ook wel wat de collega's van de PvdA daarover zeggen, maar aan de andere kant moet ik oprecht zeggen, dat moeten wij ook als raad zeggen: je kunt niet zeggen, ja tien jaar geleden wisten wij nog niet hoe het er uit ging zien, dus moeten we nu iets anders doen. Ja, de wereld is veranderd, maar we hadden een idee wat we met dit gebied in Nijmegen-Noord wilden. Dat wisten we toen ook al. En met alle respect voor de partij met wie we al tien jaar strijden voor de Dorpensingel-Oost, daarbij het argument van het college: 'ja, maar de wereld ziet er nu heel anders uit', nooit een argument is, kunnen we nu niet zeggen: 'ja, maar nu ziet de wereld er heel anders uit', dus dit moeten we niet doen. Dat kan niet, dat kan niet, omdat we daarmee ons als raad op achterstand zetten, omdat we onze beloften niet nakomen, omdat we valse verwachtingen wekken, omdat we een precedent scheppen dat wanneer het nu niet goed uitkomt dan gaan we nog plannen aanpassen. En omdat we doen alsof de Waalsprong een of ander enorm winstgevend project is, waarop we als gemeente gemakkelijk nog even wat kunnen bijstellen, boompje hier erbij, parkeerplaatsje daar erbij, groot park daar erbij. Minder huizen, minder huizen, minder huizen. Dat ook weer van een partij met wie we hier al tien jaar lang strijden voor meer financiële zekerheid op dat project. Met al die argumenten kunnen wij helaas, en dat is contrecoeur, niet instemmen met het amendement. Wel met de motie omdat het van belang is ...

De **voorzitter**: Bij interruptie, mevrouw Brand.

Mevrouw **Brand**: Ik dacht: de heer Buck is vast nu klaar met zijn tirade dus dan zal ik nu even reageren. Want ik vind het mooi dat we elkaar nog steeds kunnen vinden, ook al zitten er hier misschien wat andere mensen aan tafel in het bouwen. Ik zeg alleen dat op het moment dat het bestemmingsplan 2009 er was de plannen nog niet helemaal uitgekristalliseerd waren. Dat je ook eerlijk moet zijn dat als er op het moment dat dingen veranderen, dat ze zeker bij een organische wijk als Lent, dat daar dingen veranderen. Dat we zien dat er een prachtige recreatieplas is, die heel goed is ook voor de stad en de omgeving. Dat je dan ook eerlijk mag zeggen: dat lijkt me geen goed idee. U doet nu alsof er heel veel tekorten zijn. Nou, het gaat nu heel goed als we het hebben over de drijvende woningen. Daar wordt helemaal niet veel verlies op gedraaid, want daar komen gewoon woningen te liggen, dat er minder woningen dan beoogd komen te liggen. Dat komt echt omdat het nu zo goed gaat met de markt. Dus dat ben ik niet met u eens.

De heer **El Hafi**: Voorzitter, nu krijgen we interruptie op interruptie.

De **voorzitter**: Dat gaan we dus niet doen. Of hebt u een vraag aan de heer Buck?

De heer **El Hafi**: Ik had een reactie op mevrouw Brand. Op haar bijdrage van zojuist.

De **voorzitter**: Ja, ja, maar zij was niet aan het woord. De heer Buck was aan het woord. Meneer Buck, was u aan het eind van uw betoog?

De heer **Buck**: Ik begin net.

De **voorzitter**: Aan het begin. Het begin van de laatste zes minuten.

De heer **Buck**: Nee, zeker, maar ingaande op wat mevrouw Brand zegt. Met alle respect, dat haalt nog steeds het argument onderuit. Het feit, nogmaals is, ik vind niet dat we het iedere keer over hetzelfde moeten hebben, want het gaat niet over één plan. Het is de volgende keer het andere plan. Overigens vindt u dat ik een rare voorstelling van zaken geef, maar nogmaals, ik snap de zorg ook heel goed. U hebt het over het prachtige natuurgebied dat verdwijnt. We gaan er geen asfalt overheen leggen. Er worden alleen huizen aan de plas gebouwd. Ik snap dat dat voor inwoners een impact kan hebben. Dan moeten wij als politici voor onze keuzes staan en zeggen: ja, zo hadden wij dat bedacht. Dat is misschien heel vervelend in dit geval, wat wij hebben bedacht. Dat is wel zoals we dat op dit moment moeten doen. Nogmaals om vervolgens bij de inpassing beter te luisteren naar onze inwoners. Daarvoor is die motie een heel goed instrument. Dat zullen we daarom ook steunen.

De **voorzitter**: Wie kan ik verder het woord geven? Mevrouw Van Doorn?

Mevrouw **Van Doorn**: Dank u wel. Jaren voordat de Partij voor de Dieren haar entree maakte, is er besloten om drijvende woningen te realiseren in de Lentse en Oosterhoutse Plas. Hadden wij wel in de raad gezeten, dan hadden wij tegen dat plan gestemd. In de uitgebreide stedelijke ontwikkeling, die in het gebied plaatsvindt, is een stuk waarin groene en blauwe ecologische waarde bij elkaar komen. Ik vind rust en ruimte bieden aan de ontwikkeling van flora en fauna en aan de wijkbewoners superbelangrijk. Daar passen bouwwerken die daar middenin worden geplaatst niet bij. Wat de Partij voor de Dieren betreft moet je de natuur, de stad en de wijk in, uitnodigen, daar realiseren en niet het omgekeerde doen. Want dat gebeurt nu met de beide plassen. Een andere complicatie als gevolg van de drijvende woningen zijn de verkeersbewegingen van en naar die woningen. Het snelfietspad zal daardoor gedegradeerd worden tot een fietspad, waarop ook gemotoriseerd verkeer toegelaten zal moeten worden. Het alternatief van een verharde ventweg naast het fietspad is voor mijn fractie dan ook geen optie, omdat dat ten koste gaat van de oevers, die ecologisch zullen worden ingericht, zo is ons beloofd. Laten we hopen dat de toekomstige eigenaren van de woningen ervoor kiezen om geen auto te hebben. Want wie in natuurlijke waarden wil wonen, zal zich ook als zodanig moeten gedragen. Dit alles bij elkaar nemend, zullen wij het amendement en de motie van PvdA steunen en het raadsvoorstel niet. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u zeer. Ga uw gang, meneer Van Deurzen.

De heer **Van Deurzen**: Dank u wel, voorzitter. Ik kan ook heel kort reageren op deze agendapunten. Het is al gezegd eigenlijk. In de beleving van de indieners van de zienswijze is in het verleden onvoldoende informatie gegeven over de ontwikkeling van de Lentse Plas. Dat wordt natuurlijk door ons betreurd. Dit had voorkomen kunnen worden. De vraag aan de wethouder is dan: wat hij gaat doen om dit bij toekomstige ontwikkelingen te voorkomen? Want met betrekking tot de Oosterhoutse Plas blijkt dit wel goed te zijn gelopen en het zou goed zijn dit als voorbeeld te nemen bij ontwikkelingen in dit gebied. Verder zullen wij het plan goedkeuren.

De **voorzitter**: Mevrouw Feddema.

Mevrouw **Feddema**: We hebben het steeds gehad over de veiligheid op het fietspad bij dit plan. Daarom zijn we ook blij met de motie, want daarin wordt dat ook duidelijk aan de orde gesteld in samenspraak met de bewoners. Het amendement zullen we niet steunen. Ik wil er nog even bij opmerken dat naast dat het in 2009 natuurlijk aan de orde geweest is, dat wij en ook anderen, waaronder de PvdA, daarmee ingestemd hebben. Het is ook steeds bij de voortgang 'grote projecten' aan de orde geweest. En dat daar ook steeds in meegestemd is. Daar wil ik het graag bij houden.

De **voorzitter**: Wie kan ik voorts nog het woord geven? De heer Broeren.

De heer **Broeren**: Dank u wel, voorzitter. Er zijn ruim 2100 handtekeningen aangeboden aan de wethouder. Het leeft enorm in Lent. Wij vinden die bezwaren van de inwoners ook wel zwaar wegen. We zouden ook wel graag zien dat die extra zes woningen die aan de Lentse kant staan, dat die er niet komen. Zodat je misschien een ruimtelijker opzet krijgt van het gehele gebied daar. De veiligheid op het fietspad is natuurlijk ook een ding. Het Rijn-Waalpad is natuurlijk heilig, dat mocht ook niet onderbroken worden door de Dorpensingel in eerste instantie. We zijn van mening dat, als er nu auto's op gaan rijden, dat wel gevaarlijk is. Ook aan de andere kant, de Oosterhoutse kant, dat daar rekening wordt gehouden met de klankbordgroep. Er zijn ook mensen geweest bij de inspraak die zeiden: "Ze gaan ermee akkoord dat daar woningen gebouwd gaan worden in het water. Als er maar rekening wordt gehouden met de omgeving en de wensen van de mensen." Ik hoop dat de wethouder daarin kan meegaan.

De **voorzitter**: Nog overige woordmeldingen? Zo niet, dan geef ik het woord aan wethouder Vergunst.

Wethouder **Vergunst**: Dank u wel, voorzitter. In de Waalsprong hebben we sommige dingen verzonnen en die zijn ook zo uitgevoerd. Voor sommige plannen geldt, die hebben we toch anders uitgevoerd dan we hadden bedacht. Dat heet inderdaad voortschrijdend inzicht. Daar ga ik straks nog wat over zeggen. Even uitgaande van de groene en blauwe waarden, die vinden wij ontzettend belangrijk. Daarom hebben we ook bedacht dat er drie plassen komen. De Oosterhoutse Plas, een stedelijke plas, de Lentse Plas, een recreatieplas, de Zandse Plas, een natuurplas. Dat is verzonnen, deze plassen zijn niet ontstaan in de IJstijd, die hebben wij gegraven. Sterker nog, vijf jaar geleden was het gewoon landbouwgrond. Er stonden kassen in dit gebied. Wij creëren hier natuur. Dus iedere suggestie dat wij hier natuur opofferen ten behoeve van woningbouw strookt niet met de feiten. Wij voegen natuur toe, wij voegen blauwe en groene waarden toe aan het gebied. Kom ik bij het voortschrijdend inzicht, want dat hebben we wel degelijk. Waar we ooit gedacht hadden twee keer 45 woningen, dus 90 woningen te realiseren, gaan we nu terug van 57 naar 30 in de Oosterhoutse Plas, 27 in de Lentse Plas. Dan kijk ik toch even naar de fractie van Gewoon Nijmegen die beweert dat wij het aantal woningen uitbreiden. Nee, het aantal woningen gaat omlaag zelfs. Dus die bewering klopt niet.

De **voorzitter**: Bij interruptie, de heer Eigenhuijsen.

De heer **Eigenhuijsen**: Even een klein vraagje. Als het nou technisch mogelijk was geweest om die twee keer 45 woningen er wel neer te leggen, had u het dan wel gedaan?

Wethouder **Vergunst**: We kunnen nu deze woningen bouwen en we blijven hiermee binnen de grondexploitatie.

De heer **Eigenhuijsen**: Dat is niet mijn vraag, voorzitter. Als het technisch mogelijk was geweest om die twee keer 45 woningen te bouwen, had u ze dan daar neergelegd?

Wethouder **Vergunst**: Op dit moment hebben wij last van voortschrijdend inzicht. We willen een ander type woning maken dan we oorspronkelijk hadden bedacht. Grotere woningen. We willen ze ook verder van elkaar afleggen. Er is nu ook een concrete marktpartij die zegt: wij kunnen dit realiseren en er is belangstelling voor. Er zijn al meer dan tweehonderd belangstellenden voor deze 27 woningen. We kunnen dus nu aan de slag. Afgelopen jaren was daar geen zicht op. Dus dat geldt in elk geval voor de Lentse Plas. Er zijn over de informatievoorziening kritische opmerkingen gemaakt. Wij hebben een klankbordgroep voor de landschapszone. Die is eigenlijk bedoeld voor de zandwinning. Daar hebben we gesproken en bewoners geïnformeerd ook over de drijvende woningen. We hebben gesprekken gehad met de beide werkgroepen. Er is een informatieavond geweest in Lent, die druk bezocht is. Er is een inspraakavond geweest, hier nog, in november. De bewoners hebben een petitie aangeboden. Er is onlangs nog inspraak geweest. Er zijn heel veel momenten geweest waar mensen hun woordje hebben kunnen laten horen. Ik kan u even heel specifiek over de Lentse Plas vertellen. Er was een vraag die aan mij gesteld is: wat gaat u in de toekomst doen om het beter te doen? Ik kan u een folder laten zien van Heijmans over de Groene Oever, waar de drijvende woningen ingetekend waren. Het gaat nu over een projectontwikkelaar, maar de gemeente heeft gecommuniceerd dat hier drijvende woningen komen. Dat is niet onbekend. Dan wil ik reageren op de motie en het amendement, ook vanwege de tijd. De motie, ik had al een toezegging gedaan. Nu hebt u enkele dingen hierin staan, die qua strekking door ons van harte worden ondersteund. Wij blijven in contact met de bewoners. Toch om even heel precies te zijn. Er is een verschil tussen de klankbordgroep landschapszone en de werkgroepen. Dus als u mij toestaat om dat uit elkaar te houden, wat u niet doet in uw motie, dan kunnen we in die zin daar wel mee aan de slag. Uiteraard zullen we u ook informeren over het inrichtingsplan. Het amendement, daar kan ik heel kort over zijn. Dat is een verslechtering voor de mensen die wonen aan de Groene Oever. Het resultaat zal zijn dat we 25 woningen gaan bouwen, dicht op elkaar en dicht bij de Groene Oever. Dat is precies de reden waarom we dit postzegelbestemmingsplan 'de Lentse Plas' aan u voorleggen. Om juist de ruimte groter te maken tussen de clusters van drijvende woningen en ook verder af van de Groene Oever.

Dus als u dit amendement aanneemt, zal dat ten koste kunnen gaan van het woon- en leefplezier van aanwonenden aan de Groene Oever.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik kijk even of nog behoefte is aan een tweedetermijnreactie. Met het oog op alle tijden die iedereen nog heeft. Dat is niet het geval. Dan stel ik voor dat we naar de stemming overgaan. Dan stel ik voor dat we eerst het raadsvoorstel onder 12 aan de orde stellen, omdat daar het amendement en de motie zijn aangekoppeld. Dus dan stemmen we eerst over de motie, formeel hoort dat bij het raadsvoorstel. Vervolgens het amendement ook formeel horend bij het raadsvoorstel. Dan het raadsvoorstel onder nummer 12 en dan het raadsvoorstel onder nummer 11. Dan hebt u dat even voor ogen. Het maakt niet uit voor de tekst, want die blijft hetzelfde. Dat is even zoals ik dat net al richting mevrouw Brand zei, dat we het ook goed hebben vastgelegd.

De motie Neem ons serieus en niet bij de neus, de eerste indiener de PvdA-fractie. Uw stemmen graag voor de motie.

Motie PvdA en Gewoon Nijmegen - Neem onze inwoners serieus en niet bij de neus

1ste indieners: C.J.M. Brand (PvdA) en A.J. Roes (Gewoon Nijmegen)

De gemeenteraad van Nijmegen, in de vergadering bijeen op 27 februari 2019

Constaterende dat:

- Verschillende insprekers, vertegenwoordigers van zowel de Lentse als de Oosterhoutse Plas, hebben aangegeven dat zij teleurgesteld zijn in de informatievoorziening van de gemeente en zich onvoldoende gehoord voelen.

Overwegende dat:

- De portefeuillehouder in de Kamerronde heeft toegezegd ook na de vaststelling van het beeldkwaliteitsplan en het bestemmingsplan het overleg met de Klankbordgroep Landschapszone, bestaande uit een werkgroep van de Lentse én een werkgroep van de Oosterhoutse Plas, te willen continueren;
- De Klankbordgroep heeft aangegeven graag constructief mee te willen denken over een concreet en feitelijk inrichtingsplan waarbij de blik is gericht op de toekomst;
- Er naast de geplande woningen op zowel de Lentse als Oosterhoutse plas een fors aantal parkeervoorzieningen, aanrijdroutes, draailussen en overige verhardingen moeten worden gerealiseerd waardoor de natuurlijke bufferzones worden aangetast;
- Het bij het inrichtingsplan onder meer gaat om: verkeersveilige fiets- en looproutes, aanleg van parkeerkoffers, inclusie van groen en biodiversiteit;

Verzoekt het college:

1. Bij de inrichting van het gebied Lentse Plas en Oosterhoutse Plas een overleg met de diverse werkgroepen van de Klankbordgroep Landschapszone te initiëren over een feitelijk en concreet inrichtingsplan waarbij in elk geval wordt gesproken over verkeersveilige fiets- en looproutes, aanleg van parkeerkoffers en inclusie van groen en biodiversiteit.
2. De Raad te zijner tijd te informeren over het definitieve inrichtingsplan en de wijze van afstemming met de Klankbordgroep.

En gaat over tot de orde van de dag.

Motie unaniem aanvaard.

De **voorzitter**: Dat brengt me bij 'Drijf-in op de Lentse Plas' Ook PvdA als eerste indiener. Uw stemmen graag.

Amendement PvdA - 'Drijf-in op de Lentse Plas'

1ste indiener: C.J.M. Brand

De gemeenteraad van Nijmegen, in openbare vergadering bijeen op 27 februari 2019.

Constaterende dat:

- Er reeds een groot aantal drijvende woningen door het college zijn gepland op de Lentse Plas;
- 2100 Lentenaren dan wel anderen die zich nauw betrokken voelen bij de inrichting van de Lentse Plas middels een petitie hebben aangegeven tegen de drijvende woningen op de Lentse Plas te zijn;
- De Lentse Plas een grote aantrekkingskracht heeft op recreanten, die niet alleen afkomstig zijn uit de directe omgeving;
- Er dagelijks veel fietsers voor hun woon-en werkverkeer gebruik maken van het Rijn Waalfietspad.

Overwegende dat:

- De Lentse Plas een specifieke en belangrijke recreatiefunctie heeft die wordt aangetast door de drijvende woningen;
- Rust en ruimte zorgen voor balans en evenwicht in ieders leven;
- Hoe meer woningen er op de Lentse plas komen; hoe meer verkeersbewegingen er zullen zijn;
- Het Rijn-Waalfietspad een belangrijke snelfietsroute is in de regio zowel voor woon-werkverkeer als voor recreanten en de oorspronkelijke functie hiervan wordt aangetast als een deel van dit fietspad bij de Lentse Plas het predicaat 'auto-te-gast' krijgt;
- Bovenstaande verkeersonveilige situaties schept in het bijzonder tijdens spitsuren;
- De verkeersaantrekkende werking zorgt voor een negatieve invloed op luchtkwaliteit en/of de rust die kan bijdragen aan een evenwichtige biodiversiteit.

Besluit: Beslispunt 1 van het Raadsbesluit als volgt te formuleren:

'Het bestemmingsplan Landschapszone - 8 (drijvende woningen Oosterhoutse Plas en noordelijk deel Lentse Plas) gewijzigd vast te stellen overeenkomstig de geometrisch bepaalde planobjecten als vervat in het bestand NL.IMRO.0268.BP24008-VG01 met bijbehorende bestanden. Dit met dien verstande dat niet wordt voorzien in een uitbreiding en realisatie van extra drijvende woningen in het noordwestelijk deel van de Lentse Plas, globaal gelegen ten noorden van de woonwijk Laauwik, ten oosten van de snelfietsroute RijnWaalpad, ten zuiden van de bioscoop en ten westen van de Zandse Plas.'

En gaat over tot de orde van de dag.

Voor 10 Stadspartij DNF, PvdA, Partij voor de Dieren, Gewoon Nijmegen, VoorNijmegen.Nu
Tegen 29 GroenLinks, D66, SP, VVD, CDA, 50Plus

Amendement is verworpen.

De **voorzitter**: Dat brengt met dan bij het raadsvoorstel, het raadsvoorstel onder 12. Uw stemming over het raadsvoorstel onder 12, Gewijzigde vaststelling bestemmingsplan Landschapszone – 8.

Raadsvoorstel Gewijzigde vaststelling bestemmingsplan Landschapszone - 8 (drijvende woningen Oosterhoutse Plas en noordelijk deel Lentse Plas)

Raadsvoorstel d.d. 22 januari 2019

1. Het bestemmingsplan Landschapszone - 8 (drijvende woningen Oosterhoutse Plas en noordelijk deel Lentse Plas) gewijzigd vast te stellen overeenkomstig de geometrisch bepaalde planobjecten als vervat in het bestand NL.IMRO.0268.BP24008-VG01 met bijbehorende bestanden.
2. De zienswijzennota ontwerp bestemmingsplan Landschapszone - 8 vast te stellen.
3. Geen exploitatieplan vast te stellen als bedoeld in artikel 6.12 Wet ruimtelijke ordening.

Voor 29 GroenLinks, D66, SP, VVD, CDA, 50Plus
Tegen 10 Stadspartij DNF, PvdA, Partij voor de Dieren, Gewoon Nijmegen, VoorNijmegen.Nu

Voorstel is aanvaard.

De **voorzitter**: Dan het raadsvoorstel onder 11, dat is de 'Gewijzigde vaststelling Beeldkwaliteitplan Drijvende woningen, Lentse en Oosterhoutse plas'. Uw stemmen graag over dat voorstel.

Raadsvoorstel Gewijzigde vaststelling Beeldkwaliteitplan Drijvende woningen, Lentse- en Oosterhoutse plas

Raadsvoorstel d.d. 22 januari 2019

1. Het Beeldkwaliteitplan drijvende woningen Lentse- en Oosterhoutse Plas gewijzigd vast te stellen overeenkomstig bijbehorend bestand.
2. De zienswijzennota Beeldkwaliteitplan drijvende woningen Lentse- en Oosterhoutse plas vast te stellen.

Voor 29 GroenLinks, D66, SP, VVD, CDA, 50Plus
Tegen 10 Stadspartij DNF, PvdA, Partij voor de Dieren, Gewoon Nijmegen, VoorNijmegen.Nu

Voorstel is aanvaard.

De **voorzitter**: Dank u wel.

17. Raadsvoorstel geheimhouding voorstellen woonboten Oostkanaaldijk (17/2019)

De **voorzitter**: Dat brengt ons bij het agendapunt onder 17. Het raadsvoorstel Geheimhouding voorstellen woonboten Oostkanaaldijk. Wie mag ik allereerst het woord geven? Mevrouw Brand, andermaal.

Mevrouw **Brand**: Ik wil het kort houden. Ik wil alleen nog even terugkomen op wat de wethouder zei bij de beantwoording van onze actuele vragen. Waar hij zei dat hij niet weet hoe vaak de stukken zijn gedownload. Zolang hij dat niet weet, vind ik dat het tot de onderzoeksplicht hoort van de stadscontroller om ook de publiekelijke media mee te nemen. Want mij komt ter ore dat de stukken wel degelijk rondzwerven. Dat vind ik een kwalijke zaak. Het amendement Raadscontrole op geheimhouding is ingediend door de PvdA omdat wij vinden dat we niet akkoord kunnen gaan met een voorstel dat er ligt voor onbepaalde tijd. Daarom dienen we het amendement in Raadscontrole op geheimhouding.

De **voorzitter**: Zijn er nog anderen die willen reageren op dit voorstel? Andere woordmeldingen? Ja, dat is het geval. Mevrouw Smit.

Mevrouw **Smit**: Dank u wel, voorzitter. Als GroenLinks vinden we dat we heel zorgvuldig moeten omgaan met geheimhouding en dit ook constant moeten blijven overwegen. Echter vinden we de datum van juni behoorlijk willekeurig en geven wij er de voorkeur aan om het wederom te bespreken als het onderwerp aan de orde is en op de agenda staat. Dus wij zullen het niet steunen. Dank u wel.

Mevrouw **Brand**: Voorzitter?

De **voorzitter**: Ja, mevrouw Brand.

Mevrouw **Brand**: Ik heb vragen aan mevrouw Smit. U zegt: ik wil het pas bespreken als het aan de orde is. 13 maart spreken we inhoudelijk. Maar nu is dit een stemstuk. Daarom wil ik het nu bespreken en heb ik voor 1 juni gekozen omdat dat dan voor de zomernota is. Hoe kijkt GroenLinks daar tegenaan?

Mevrouw **Smit**: Zoals ik zei, ik vind de datum van 1 juni nogal willekeurig. Volgens mij moeten we hierover gaan spreken als we er weer beslissingen over moeten gaan nemen. Maar er niet zomaar een datum voor kiezen.

De **voorzitter**: Ook een vraag aan mevrouw Smit.

De heer **Brom**: De bewoners wachten inmiddels al zes jaar op een beslissing; goed, dan niet goed. Bent u dan niet bang dat straks onze Nijmegenaren weer zes jaar aan het wachten zijn tot er weer een beslissing komt? Ergens moeten wij hier knopen doorhakken en kennelijk zit u op de afstel.

Mevrouw **Smit**: Meneer Brom, ik ben het helemaal met u eens dat we knopen moeten gaan doorhakken. Ik geloof niet dat het zomaar een datum roepen, dat dat erbij helpt. Volgens mij moeten we heel zorgvuldig naar het proces kijken. Deze beslissing werkt daar niet aan mee.

De **voorzitter**: Overige woordmeldingen? De heer Van Hooft. Een interruptie naar mevrouw Smit? Ga uw gang.

De heer **Van Hooft**: De vraag aan mevrouw Smit is: wat vindt u dan een acceptabele termijn?

Mevrouw **Smit**: Zoals ik net heb aangegeven; ik wil daar geen termijn aan koppelen, want we moeten het bespreken als het aan bod komt.

De heer **Van Hooft**: Kunt u geen termijn noemen wat acceptabel is voor u?

Mevrouw **Smit**: Dit vraag wil ik best terugleggen bij het college. Maar volgens mij is het uitgangspunt niet om een datum aan te geven. Maar zoals ik zei moeten we dit gaan beslissen als het onderwerp op de agenda staat.

De **voorzitter**: Nog een interruptie? Want anders ga ik het woord aan de heer Van Hooft geven, voor zijn termijn. Mevrouw Lauret.

Mevrouw **Lauret**: Bent u het ermee eens dat, als er gewoon voor onbepaalde tijd geheimhouding op ligt, dat het dan ook echt voor eeuwig zou kunnen zijn?

Mevrouw **Smit**: Volgens mij gaan we in deze raad heel erg zorgvuldig om met geheimhouding en hebben we het er ook heel erg vaak over. Het is niet voor niks dat we vanavond hier zoveel vragen over hebben. Volgens mij komt dit ook elke keer als we het over geheimhouding hebben aan bod. Dat lijkt me ook het goede moment.

De **voorzitter**: Dan geef ik nu het woord aan de heer Van Hooft.

De heer **Van Hooft**: Ik vind eigenlijk dat wij met geheimhouding zeer terughoudend moeten omgaan. Wij moeten ook ons zelf enigszins beperken in de tijd. Nu weet ik niet of 1 juni een goeie datum is, laat ik dat even vooropstellen. Er zou meer tijd nodig kunnen zijn dan die we tot 1 juni hebben. Maar voor onbepaalde tijd vind ik eigenlijk ook wel weer een beetje te gortig. Dus ik wil eigenlijk aan het college vragen of zij zelf niet kunnen zeggen of er een datum is waarop hij hoopt, het vermoeden heeft dat dit proces weer vlot getrokken is. Even los van het feit dat alles al op straat heeft gelegen. En dat u eigenlijk zelf een datum noemt waarmee wij uit de voeten kunnen. Dus niet de onbepaalde tijd. Misschien is 1 juni te vroeg, maar wellicht een andere datum. Daar ben ik toch heel benieuwd naar.

De **voorzitter**: Overige woordmeldingen? De heer Van Elferen.

De heer **Van Elferen**: Voorzitter, voor D66 is het heel eenvoudig. Als je iets geheimhoudt, moet je weten waarom. Dat betekent dus, dat je weet wat je geheim moet houden. Je weet ook hoelang je het geheim moet houden. Daarom hang je er dus een einddatum aan. Of 1 juni de goeie datum is, hoor ik graag van het college. Dat we een datum aan de geheimhouding stellen, zullen wij van harte steunen.

De **voorzitter**: De heer Brom

De heer **Brom**: Dank u wel, voorzitter. Volgens de wet en zoals de stadsadvocaat ook heeft uitgelegd, zegt de wet: "Ze liggen hier legaal en ze zouden een omgevingsvergunning moeten krijgen." In dit geval wachten de mensen al zes jaar op een antwoord. Uitkoop al dan niet uitkoop. Het maakt mij niet uit wat het wordt. Wij moeten hier van dit probleem af. Als wij gaan zeggen 'onbepaalde tijd', laat ik voor mijn gevoel de mensen te lang wachten. Want dit is niet gericht naar de mensen toe. Ze hebben recht op een antwoord. Ze zitten al voldoende in onzekerheid. Dus daarom zeg ik: ergens moet er een datum gekozen worden. 1 juni, 1 juli, voor mij mag het wat dat betreft ook 1 november zijn. Maar ik wil het wel in ieder geval dit jaar nog geregeld hebben. Dit hoofdpijndossier daar moeten we echt van af.

De **voorzitter**: Andere woordmeldingen? Ja, de heer Roes.

De heer **Roes**: Ik ga even in op wat de heer Van Elferen, D66, heeft gezegd. Tijd en waarom is het geheim is voor mij ook erg belangrijk. Het tijdsaspect, ik kan mij voorstellen dat je een bepaalde periode nodig hebt, waarbij je een juridisch probleem kunt hebben of om andere redenen. Maar met name het hoe en het waarom. U hebt straks gezegd, wethouder: het gaat alleen over geld. Dat is het enige dat we niet mogen benoemen. Dat begrijp ik uit uw woorden. Als het anders is, hoor ik het graag. Maar wat kunnen wij dan wel allemaal vertellen? Ik wil graag mijn weg zoeken naar hoe het nu eigenlijk in elkaar steekt. Ik wil mensen ook informeren.

De **voorzitter**: Dank u wel, dan geef ik het woord aan wethouder Vergunst.

Wethouder **Vergunst**: Ja, voor de duidelijkheid. Wij willen dit zo snel mogelijk oplossen. Net als u dat wilt. Het is niet onze bedoeling om voor de eeuwigheid geheimhouding op te leggen. Dus de geheimhouding wordt opgeheven zodra het mogelijk is. Namelijk als er een overeenstemming is, of een definitieve oplossing. Dat is de gedachte achter de termijn. 1 juni is echt te kort. Uw vraagt mij wat is wel een goede termijn. Volgens mij hebt u zelf verzocht om een kamerbehandeling op 13 maart. Ik hoop u op 13 maart daar meer over te kunnen zeggen. Ik zou dan eerder zeggen 1 januari 2020 dan 1 juni 2019.

De **voorzitter**: Goed, die laatste opmerking daar kijk ik nog even mevrouw Brand op aan.

Mevrouw **Brand**: Dank u, voorzitter. Ik wilde benadrukken dat het er mij om gaat dat ik voortvarendheid zou willen zien van het college. Dat ik daarom voor die datum van 1 juni heb gekozen. Dan kan het zijn dat op 1 juni toch nog blijkt dat de geheimhouding langer moet voortduren. Ik vind dit denk ik niet een sterk genoeg argument, wat u nu aanvoert.

De heer **Van Elferen**: Ik zou toch aan mevrouw Brand willen vragen of ze die datum aan zou willen passen aan 1 januari. Ik denk als raad dat wij twee dingen niet moeten doen. Ten eerste elke keer opnieuw geheimhouding verlengen. Daar krijgen juist de soort rotzooi van wat we nu hebben meegemaakt met het vroegtijdig bekend worden van dingen. Daarnaast moeten we ook niet een moeilijk proces dat het college moet voeren, frustreren met zo'n geheimhoudingsdeadline. Ik zou u echt willen oproepen: zet dat nu op 1 januari. Als het eerder klaar is, is het eerder klaar. We voorkomen daarmee dat we door onze eigen geheimhouding worden ingehaald en dan opeens een rommelig proces krijgen.

De heer **De Graaf**: Ik sluit me aan bij de woorden van de heer Van Elferen. Daarnaast zou ik ook nog de vraag willen stellen: als dit niet mogelijk is dat we dan de motie nog aanhouden tot na de bespreking van 13 maart. We zijn eigenlijk wel bereid om hem te steunen, maar inderdaad als we dan horen dat die datum zo snel is, dan zouden we graag zien dat dat opgeschort wordt.

De **voorzitter**: Ja, dat laatste kan niet, want voor 1 maart moet er een besluit komen over de geheimhouding. De suggesties van u beiden zijn gehoord. Ik kijk nog even naar anderen. De heer Van Hooft.

De heer **Van Hooft**: Ik wil de PvdA toch ook dringend verzoeken om die datum van 1 januari aan te houden. Ik sluit me dus ook volledig aan bij de woorden van de heer van Elferen. Het eindresultaat zal zijn als u het niet doet, dat het voor onbepaalde tijd is. Volgens mij is dat onwenselijk en dus moeten we er 1 januari van maken.

De **voorzitter**: Nog anderen? De heer Brom.

De heer **Brom**: Dank u wel, voorzitter. Ik sluit mij aan ook bij de andere sprekers om het in ieder geval naar de volgende bespreking uit te stellen. Dan kunnen we hem nog altijd opvoeren.

De **voorzitter**: Dat kan dus niet, dat heb ik net al aangegeven. Dat kan juridisch niet. 1 maart is, zoals u weet, aanstaande carnavalsvrijdag. U en ik snappen dan wel waarover het gaat toch? Dat kan niet wachten.

De heer **Brom**: Ik heb het begrepen, maar in ieder geval de bespreking afwachten die wij op 13 maart hebben.

De **voorzitter**: Mevrouw Brand, u hebt uw collega's gehoord. Wellicht leidt dat tot een licht in de duisternis.

Mevrouw **Brand**: Ik zou willen vragen om een korte schorsing. Dan kan ik even met de mede-indieners overleggen.

De **voorzitter**: Is twee minuten voldoende?

Mevrouw **Brand**: Dat lijkt me ruim voldoende.

De **voorzitter**: Dan schors ik even voor een paar minuten.

Schorsing (Vijf minuten)

De **voorzitter**: Dames en heren, ik heb de indruk dat we weer verder kunnen gaan. Omwille van de tijd zou ik mevrouw Brand gelijk het woord willen geven als aanvraagster van de schorsing en wellicht dat we dan ook heel snel naar stemming kunnen overgaan. Mevrouw Brand, uw aandacht graag.

Mevrouw **Brand**: Dank u, voorzitter. Gezien de reacties van de collega's zijn wij genoodzaakt om ermee in te stemmen dat het dan 1 januari wordt.

De **voorzitter**: Oké. Dan constateer ik dat het amendement wordt aangepast in de allerlaatste zin. Er staat nu 'te bekrachtigen tot 1 juni 2019' en dat wordt dan '1 januari 2010'. Met die aanpassing stel ik voor om naar de stemming over te gaan. Ik denk dat alle argumenten verder gewisseld zijn. Uw stem over het amendement.

Raadsvoorstel geheimhouding voorstellen woonboten Oostkanaaldijk

Raadsvoorstel d.d. 27 februari 2019

1. De door het college aan ons opgelegde geheimhouding op de brief van 6 november 2018 inzake woonboten Oostkanaaldijk en het bijbehorende raadsvoorstel van 20 november 2018 (P15006432) betreffende de daarin genoemde financiële gegevens, te bekrachtigen.

Amendement PvdA - Raadscontrole op geheimhouding

1ste indiener: C.J.M. Brand

De gemeenteraad van Nijmegen, in openbare vergadering bijeen op 27 februari 2019

Constaterende dat:

- Het college na nieuwe wetgeving, recente jurisprudentie en na advies van de stadsadvocaat het handhavingstraject staking van de bewoning van de woonschepen aan de Oostkanaaldijk aanhoudt;
- Er door de raad tijdens de besluitronde van 19 december 2018 besloten is over een financiële tegemoetkoming aan de woonbooteigenaren;
- Het college voorstelt de geheimhouding op de financiële gegevens in de brief van 6 november 2018 inzake woonboten Oostkanaaldijk en het bijbehorende raadsvoorstel van 20 november 2018 (P15006432) voor onbepaalde tijd te bekrachtigen;
- Zorgvuldigheid in dit proces jegens zowel woonbooteigenaren als raad van essentieel belang is.

Overwegende dat:

- De raad, door de geheimhouding op brieven en voorstellen voor onbepaalde tijd te bekrachtigen, onvoldoende kan sturen.

Besluit:

Het voorstel als volgt aan te passen: 'De door het college aan ons opgelegde geheimhouding op de brief van 6 november 2018 inzake woonboten aan de Oostkanaaldijk en het bijbehorende raadsvoorstel betreffende de daarin genoemde financiële gegevens te bekrachtigen tot 1 juni 2019.'

En gaat over tot de orde van de dag.

Gedurende de beraadslaging is het amendement als volgt gewijzigd:

Besluit:

De door het college aan ons opgelegde geheimhouding op de brief van 6 november 2018 inzake woonboten aan de Oostkanaaldijk en het bijbehorende raadsvoorstel betreffende de daarin genoemde financiële gegevens te bekrachtigen tot 1 januari 2020.

Amendement unaniem aanvaard.

Besluit

Geamendeerd besluit d.d. 27 februari 2019. De door het college aan ons opgelegde geheimhouding op de brief van 6 november 2018 inzake woonboten aan de Oostkanaaldijk en het bijbehorende raadsvoorstel betreffende de daarin genoemde financiële gegevens te bekrachtigen tot 1 januari 2020.

Voorstel unaniem aanvaard.

18. Raadsbrief Evaluatie Handboek Nijmegen toegankelijk

De **voorzitter**: Dat brengt mij bij het volgende debatstuk onder agendapunt 18. 'De Raadsbrief Evaluatie Handboek Nijmegen toegankelijk'. Wie mag ik allereerst het woord geven? Mevrouw Ranshuijsen.

Mevrouw **Ranshuijsen**: Voorzitter, toegankelijkheid gaat over meer dan toegankelijkheid van gebouwen of een oprit van een stoep of een brug. Het gaat bijvoorbeeld ook over laagdrempelige en begrijpelijke informatie. Het gaat over aanpassingen en voorzieningen op een werkplek, zodat je kan werken. Het gaat over websites, filmpjes die ondertiteld zijn of die in ieder geval die geschikt zijn gemaakt voor mensen die een slechter gehoor hebben of slechter zicht hebben. Het gaat over goed

onderwijs kunnen volgen of passende zorg. Het gaat over in een aangepaste woning kunnen wonen. Zolang mogelijk zelfstandig kunnen wonen met de juiste voorzieningen. Het gaat over een heel groot gebied. Al deze onderdelen horen thuis in een inclusief en samenhangend actieplan waar we de komende jaren als gemeente mee aan de slag moeten gaan. In 2016 is raadsbreed al een motie van GroenLinks aangenomen om dit actieplan op te gaan stellen. Daar is ook echt een voortvarende start mee gemaakt. We hebben in Nijmegen nu een heel mooi boek Toegankelijkheid. Daar ben ik echt nog steeds trots op. En ook twee jaar geleden is een heel goede start gemaakt met dit inclusieve actieplan. De zogenaamde Lokale inclusieagenda, zoals dit plan eigenlijk wettelijk heet, want alle gemeenten moeten dit gaan doen. Daarna is het heel lang stil gebleven. Ik heb de twee voortgangsrapportages bekeken van de afgelopen jaren. Ik heb aan het college nog in de kamerronde navraag gedaan. Ik heb ambtelijk navraag gedaan. Eigenlijk kom ik alleen maar tot de conclusie dat het behoorlijk stil heeft gelegen. Naar aanleiding hiervan wil GroenLinks, samen met D66 en ondertussen met heel veel andere fracties, twee moties mede indienen. De motie Optimaal samenwerken, deze gaat over het college vragen om met het zelfregiecentrum in gesprek te gaan. Waar we de knelpunten die zij ervaren om goed deel te kunnen nemen aan het Handboek Toegankelijkheid en ook aan het inclusieplan, om dat op te pakken om te kijken hoe kunnen we dat oplossen. Een andere motie is Onbeperkt meedoen in Nijmegen. Deze motie roept het college opnieuw op om echt nu aan de slag te gaan met dat actieplan. Naar de raad te komen met een procesvoorstel van de tijdlijn erin. En een aantal overwegingen die we willen meegeven, hoe zij anderen hierbij moeten betrekken en dit op tijd aan de raad moeten terugkoppelen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u zeer. Mevrouw Lauret.

Mevrouw **Lauret**: Dank u wel, voorzitter. Mededogen en exclusiviteit zijn voor de Partij van de Dieren vanzelfsprekend. Goed dus dat er in Nijmegen een handboek Nijmegen toegankelijk is en dat dit is geëvalueerd. Nog niet alles gaat goed. In dat licht zijn wij het met GroenLinks eens dat er nu eindelijk een actieplan komt, of een actieprogramma, en dat er optimaal wordt samengewerkt met het zelfregiecentrum en ervaringsdeskundigen. Reden waarom we de moties van GroenLinks mede hebben ingediend. Eén ding willen echter nog highlighten. Heel veel wordt in het handboek genoemd, maar wat wij erin missen, is aandacht voor de specifieke positie voor mensen met een hulphond. Het is bekend dat mensen met een hulphond contractueel verplicht zijn hun hond elke dag ten minste een half uur los te laten lopen. Voor sommigen is dat een hele onderneming. Met name omdat er in hun buurt onveilige loslooplekken zijn. Dat wil zeggen, duidelijk afgescheiden van de weg en locaties waar honden niet wenselijk zijn. Te denken valt bijvoorbeeld aan terrassen van cafés. Feitelijk zou elke loslooplek voor honden in Nijmegen veilig moeten zijn. Wij willen niet Nijmegen vol zetten met hekken zoals ze suggereerden in de gespreksronde, dat is te kort door de bocht als reactie op dit reële probleem. Er zijn heus meer mogelijkheden, maar er moet wel serieus naar gekeken worden. Daarom dienen wij samen met het CDA een motie Voldoende veilige loslooplekken voor (hulp)honden in, waarin wij vragen om een inventarisatie of bestaande loslooplekken in spreiding en aantal voldoende zijn voor mensen met een hulphond. En of ze daarnaast voldoende veilig en afgescheiden zijn. Verder om het zelfregiecentrum bij deze inventarisatie te betrekken en over de inventarisatie voor de zomer te rapporteren aan de raad.

De **voorzitter**: Interruptie van mevrouw Molenaar nog.

Mevrouw **Molenaar**: Ja, dank u wel, voorzitter. Volgens mij roept deze motie op aan het college om een probleem te inventariseren, wat er misschien niet is en als er een probleem is met een oplossing te komen. Als er geen probleem is, hoeft er ook geen oplossing te komen. Kan u mij misschien drie voorbeelden noemen van concrete situaties, waarbij u zegt: hier is een probleem?

Mevrouw **Lauret**: Ik ben door een aantal ervaringsdeskundigen met een hulphond zelf benaderd. Die hebben aangegeven dat dit echt voor hen een probleem is. Dit is onder andere bij het loslooplek onder de Waalbrug aan de orde. Daar zijn op sommige plekken te weinig loslooplekken en te weinig afgescheiden van de weg. Op loslooplekken kunnen honden gewoon de weg op gaan.

Zonder dat je dat dus goed kunt zien, als je zelf een beperking hebt, een visuele beperking, is het heel onhandig om die hond daar dus verantwoord los te laten.

De **voorzitter**: Mevrouw Ranshuijsen bij interruptie.

Mevrouw **Ranshuijsen**: Dank u wel, voorzitter. Ik heb een vraag aan mevrouw Lauret. Ik onderschrijf de oproep die u doet, als zijnde een heel belangrijk punt. Op welke manier, waar de knelpunten dan zitten en wat we eraan moeten doen, daar valt nog over te praten. Maar wij hebben wat moeite om uw motie te steunen. Dat zit hem in het volgende. Eigenlijk gaan we weer losse onderdelen oproepen. Kan het college daarmee aan de slag, kan het college daarmee aan de slag? Terwijl we nu net zeggen in ene motie: ga aan de slag met het zelfregiecentrum om knelpunten in zijn totaliteit en maak ook prioriteiten en de andere motie gaat over één actieprogramma te maken, waarin juist al die inventarisaties zitten. Dus kunt u er misschien ook – en dat is tegelijkertijd een vraag aan het college – mee leven om de motie niet in te dienen, maar wel een toezegging te krijgen van het college dat ze dit meenemen net zoals alle andere punten die ingebracht zijn door de sprekers? Terechte punten.

Mevrouw **Lauret**: Als er een toezegging komt van het college dat ze dit gaan meenemen, is dat wat mij betreft helemaal prima. We willen zien dat mensen die een huisdier hebben, waar ze van afhankelijk zijn, dat dat ook daadwerkelijk echt wordt meegenomen. Tot nu toe heeft dat gewoon ook in het handboek ontbroken. Het is belangrijk genoeg voor de mensen die daar dagelijks mee te maken hebben. Vandaar dat we hem echt apart hebben ingediend, omdat dat tot nu toe een blinde vlek is in Nijmegen.

De **voorzitter**: Dank u wel. Overige woordmeldingen? De heer Van Deurzen.

De heer **Van Deurzen**: Ja, ik had ook een vraag, een interruptie eigenlijk aan mevrouw Lauret. Dat is het volgende. Ik heb ook een beetje moeite met deze motie. Ik heb het al gezegd. In de eerste plaats, u zegt bij punt 3: het zelfregiecentrum bij de inventarisatie te betrekken. Dat kost geld. U geeft nergens een dekking aan. Verder is het al gezegd, een beetje onduidelijkheid, wat mij betreft ook, over: 'is hier niet al eerder naar gekeken?', naar de inventarisatie van de hondenlosloopgebieden. Daar zie ik ook in het dictum helemaal niets van terug. Dus ik vind het een beetje een onduidelijke motie zonder dekking erin. Waarom hebt u dat niet gedaan? Dat moet ik dan eigenlijk vragen.

De **voorzitter**: Misschien kunt u dan ook de vraag van de heer Van Zanten meenemen, die heeft er ook nog een.

De heer **Van Zanten**: Dank u wel, voorzitter. Ik heb een vraag die gaat over de motie waarin opgeroepen wordt om te gaan inventariseren. U benoemt volgens mij het probleem zelf al. Waarom hebt u gekozen voor een motie en niet voor een initiatiefvoorstel? Want volgens mij doet u uzelf te kort om een motie in te dienen, want u hebt het probleem al gevonden.

Mevrouw **Lauret**: Allereerst over de dekking. Er is ook geen dekking gegeven aan het hele verhaal van de motie van GroenLinks. Daar staan natuurlijk ook zaken in die uitgevoerd moeten worden. Dit is een van de zaken waarvan wij graag willen dat die wordt meegenomen. Dus als daar een dekking voor gevraagd moet worden, dan geldt dat ook voor alle andere punten die in het voorstel van GroenLinks naar voren komen. Bovendien hoeft het niet heel veel geld te kosten. Het is een kwestie van waar de losloopgebieden zijn. Dat is bekend, het is alleen een kwestie van kijken: welke zijn veilig genoeg om honden ook echt los te laten lopen en welke niet? En dat kan dan meegenomen worden in een volgend plan of iets dergelijks. Waar gaan we dan in investeren of niet? Of misschien wel nergens. Misschien zijn er oplossingen mogelijk die erg voor de hand liggen, die weinig tot geen geld kosten.

De **voorzitter**: Nog een interruptie. De heer Brom.

De heer **Brom**: Ik ben aan het kijken geweest, toen de motie voorbijkwam. In eerste instantie vond ik hem ook heel aardig. Maar kijk ik ernaar, dan kijk ik op Google: waar zijn de losloopgebieden? Ik zie losloopgebieden. Ik zie heel veel losloopgebieden. Dan wordt er gevraagd te inventariseren. Ze zijn dus al geïnventariseerd. Dan kijk ik verder, er staan hekjes bij of geen hekjes bij. Dan moeten we daar weer criteria voor opstellen. Dan moeten we daar een hele hoop werk aan verrichten. Terwijl ik dan zelf denk: als mensen die daar hinder van ondervinden, als die dat zouden melden bij een van onze wethouders, dan ben ik ervan overtuigd dat er ook naar gekeken wordt. Dus dat maakt hem overbodig eigenlijk. Omdat er al geïnventariseerd is gewoon via Google.

Mevrouw **Lauret**: De losloopgebieden zijn bekend, waar die zijn. Maar er is niet bekend welke veilig zijn en welke niet. Althans, niet van alle losloopgebieden. Daar gaat het over. Welke zijn zodanig veilig dat je daar met goed fatsoen je hulphond kunt laten loslopen en welke zijn dat niet? Misschien moeten we daar daarna iets mee. Misschien blijkt wel dat het heel erg meevalt en dat het om maar een paar losloopgebieden gaat, maar dat zou ik graag geïnventariseerd willen zien. Verder ja, de mensen zouden dat zelf kunnen melden. Dat is waar, maar we kunnen ze ook een steuntje in de rug geven via de raad.

De **voorzitter**: Dan stel ik voor dat mensen die het woord willen nemen in deze eerste termijn, die dat willen, dat nu gaan doen. Ik kijk even verder. Jazeker, mevrouw Mijling.

Mevrouw **Mijling**: Het handboek, ik denk dat we goed bezig zijn. Dat laat het handboek ook wel zien. Het is wel goed dat er gevraagd is in de kamerronde dat de evaluatie plaatsvindt om de twee jaar en niet om de vijf jaar zoals voorgesteld werd. Omwille van de tijd houd ik het kort. Ik zou graag een antwoord willen weten op de vraag die ik reeds in de termijn van de kamerronde heb gesteld aan de wethouder. Daar heb ik gevraagd naar de gedeelde omgeving van voetgangers, fietsers en automobilisten bij het Keizer Karelplein, specifiek tussen de Schouwburg en de Graafseweg. Daar op dit moment is het gewoon egaal. Mensen met een gezichtsbeperking kunnen niet zien waar de stoep eindigt en de straat begint. Wanneer kunnen we daar iets aan gaan doen? De wethouder heeft aangegeven dat hij de wijzigingen meeneemt bij grote aanpassingen. Echter zouden wij vanuit het CDA graag willen weten wat de aanpassing eventueel kost, zodat we kunnen overwegen of we dit buiten de standaardaanpassing zouden willen laten uitvoeren. Dat zou ik graag van de wethouder vernemen. Verder dienen wij alle drie de moties mee in.

De **voorzitter**: Dank u wel. De heer Brom.

De heer **Brom**: Dank u wel, voorzitter. Het handboek is toentertijd ingevoerd. Dat wordt nu dan geëvalueerd. Ik ben blij dat wij zo wijs zijn om dit te evalueren en dat we ook met zijn allen het lef hebben om te durven checken: nou niet alles loopt lekker. We gaan daarop aanpassen en we gaan daarop verbeteren en dat blijven we met de continue termijn van twee jaar doen. Daarom doen we graag mee aan de twee moties om te zorgen dat we daarmee ook zorgen dat we a) in charge blijven en b) we ook daadwerkelijk doen wat we zeggen. Dank je wel.

De **voorzitter**: Dank u zeer. Wie kan ik nog meer het woord geven? De heer De Wit.

De heer **De Wit**: Ik zal het kort houden. We dienen graag de twee moties van GroenLinks mee in.

De **voorzitter**: Dank u wel. De heer Van Zanten.

De heer **Van Zanten**: Dank u wel, meneer de voorzitter. Het handboek Nijmegen toegankelijk, is een mooi initiatief en ook de evaluatie en het proces daarom is goed verlopen. Dan willen we graag ingaan op de moties die ingediend zijn. Dan gaan we eerst optimaal samenwerken, daar gaan we mee instemmen. Dan hebben wij een vraag aan GroenLinks of de motie Onbeperkt meedoen in Nijmegen gescheiden in stemming gebracht mag worden. Wij willen namelijk punt 1 steunen en punt 2 niet. We vinden het te betuttelend voor een actieprogramma om het te gedetailleerd in te vullen. Ik zou graag de ruimte en de vrijheid willen geven aan het college om daar zelf ook een goeie invulling aan te

geven. Dus niet vooraf alles invullen. Daarna hebben wij het instrument, de motie van de Partij voor de Dieren vinden wij niet helemaal juist gekozen. Volgens mij zou u een initiatiefvoorstel kunnen kiezen, maar dat is aan u. Daarom gaan wij hem niet steunen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Nog een interruptie. De heer Brom.

De heer **Brom**: Ik had een vraag aan de VVD. Vindt u dat toen het handboek is opgesteld en wat er nu is gedaan, dat er voldoende is gedaan om de tussenkomst van de raad te beperken voor punt 2 van de motie?

De heer **Van Zanten**: Ik kan alleen maar antwoord geven op het feit dat de motie niet op het handboek ingaat. Er wordt wel aan gerefereerd, maar het gaat niet in op het handboek. Het is voor mij een losse motie, die gaat over de lokale inclusieagenda, als ik mij niet vergis. Ik zou hem niet specifiek op het handboek willen indienen. Dit is gewoon een losse motie.

De **voorzitter**: Overige woordnemingen? Mevrouw Synhaeve.

Mevrouw **Synhaeve**: Dank u wel, voorzitter. Inclusie is een thema dat iedereen raakt. Sommigen onder ons leven elke dag met een handicap. In ieder geval geldt voor ons allemaal dat we vast iemand kennen met een handicap, psychisch of lichamelijk, een ouder, een vriend of een collega. Voor ons zijn ze gewoon Pieter, Sanne, Nicole of Thomas. Dat is precies wat we willen. We willen dat ze gewoon mee kunnen doen in onze stad. Dat betekent dat er überhaupt geen inclusieagenda nodig zou moeten zijn. Helaas is gewoon meedoen voor mensen met een beperking nog niet altijd vanzelfsprekend. Dat is wel gebleken uit de inspraakrondes. Wat D66 betreft doen we er dan ook als gemeente alles aan om een van de koplopergemeenten te worden in Nederland als het gaat om inclusie. Daarom hebben we er ook schriftelijke vragen over gesteld. Daarom hebben we ook samen met GroenLinks de motie Onbeperkt meedoen in Nijmegen en de motie Optimaal samen werken opgesteld en ingediend. Beiden wil ik nu kort toelichten.

Wat betreft de eerste motie, inclusie is meer dan alleen toegankelijkheid. Het is meer dan alleen fysieke aanpassingen in de openbare ruimte. Het gaat ook om passend vrijetijdsaanbod, passend onderwijs, goed vervoer et cetera. We vragen het college duidelijk aan te geven wanneer we een inclusieagenda kunnen verwachten. Want zolang inclusie niet vanzelfsprekend is, is er dus een inclusieagenda nodig. Wat betreft de tweede motie, het zelfregiecentrum behartigt de belangen van mensen met een beperking. Het zelfregiecentrum is, net als verschillende andere vrijwilligersorganisaties in onze stad, goud waard. De inzet van ervaringsdeskundigen is cruciaal om onze stad nog meer van iedereen te maken. We vragen als gemeente dan ook veel van het zelfregiecentrum en gelijkaardige organisaties. Dat moet natuurlijk voor deze organisaties, die vaak gedragen worden door vrijwilligers, behapbaar blijven. We vragen het college kritisch te kijken naar de taken die bij het zelfregiecentrum zijn belegd en te kijken in hoeverre de gevraagde tijdsinvestering passend is. Zoals gezegd raakt inclusie iedereen. Het zou daarmee overbodig moeten zijn om er beleid op te maken. Maar het tegendeel is waar. Onze twee moties helpen de gemeente op weg om een meer inclusieve stad te worden en we zien uit naar de resultaten waartoe het college wordt opgeroepen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mevrouw Molenaar.

Mevrouw **Molenaar**: Dank u wel, voorzitter. We spreken nu over de evaluatie van het handboek Nijmegen toegankelijk. Inmiddels wordt het onderwerp wel wat breder getrokken, maar ik zou graag daar even willen beginnen. We hebben dat in 2016 dus vastgesteld en daarmee werden we de meest toegankelijke gemeente van het land. Ik denk dat we daar ook gewoon trots op mogen zijn. En ja, er zijn altijd dingen die beter kunnen. Dat zal ook altijd wel zo blijven. Ik denk dat we met dat handboek wel een goed instrument in handen hebben. Zeker als dat goed tweejaarlijks geëvalueerd wordt, om dat ook te doen. Ja, er zullen ook altijd mensen komen inspreken met dingen die beter kunnen, maar ik denk dat het uitvoering is en dat het college daar heel goed mee aan de slag kan. Dat is maar goed

ook, want ons coalitieakkoord heet niet voor niets Samen vooruit. Dus alle Nijmegenaren moeten mee kunnen doen.

Over de moties het volgende. Mevrouw Ranshuijsen van GroenLinks trok het inderdaad al breder, want dat handboek is er maar onderdeel van. Ik ben het wel met GroenLinks eens dat we, behalve die toegankelijkheid van de openbare ruimte, meer oog moeten hebben. Die motie dienen we mede in, die ondersteunen we van harte. De tweede motie, Optimaal samenwerken, daar was ik in eerste instantie wel een beetje verbaasd over, of dat nog wel echt nodig was. Ik sprak ongeveer twee maanden geleden met een afvaardiging van het zelfregiecentrum. Zij prezen juist het contact met de wethouders en met het ambtelijk apparaat en hoe benaderbaar ze waren. Nu las ik wat anders en dan denk ik misschien: kan de wethouder dat duiden of zij dat herkent? Je kan natuurlijk nooit tegen zijn voor het inventariseren van knelpunten. Als ze er zijn moeten ze opgelost worden. Het lijkt me ook heel goed om prioriteiten te stellen. We moeten ook niet van het zelfregiecentrum verwachten dat ze bij alles betrokken worden. Dus misschien is het wel goed om daarmee aan de slag te gaan. Ook die motie zullen we steunen. Tot slot de motie van De Partij voor de Dieren en het CDA. Misschien dat de wethouder daar ook op in kan gaan, maar als er geen probleem is dan is het volgens mij ook niet nodig om een oplossing te zoeken. En als het een probleem is, misschien dat het dan ook meegenomen kan worden.

De **voorzitter**: Dank u wel. De heer Van Deurzen.

De heer **Van Deurzen**: Voorzitter, ook wij vinden dat de evaluatie over twee jaar echt moet plaatsvinden. Vijf jaar is veel te lang. We vinden ook dat het zelfregiecentrum een heel belangrijke rol heeft gespeeld bij het handboek Nijmegen toegankelijk. Dus we vinden ook dat die mensen wat meer ondersteuning nodig hebben. We zullen daarom ook beide moties van GroenLinks steunen.

De **voorzitter**: Dank u wel. De heer Roes.

De heer **Roes**: Ik kan kort zijn. Gloedvolle betogen over en weer. Een goede zaak, Handboek Toegankelijkheid. Uiteraard steunen wij de beide moties die ingediend zijn. Wij vinden overigens de hulphond ook een sympathiek verhaal. In die zin steunen wij ook die motie. Ik heb alleen begrepen van mevrouw Ranshuijsen dat zij bereid is mee te gaan op het moment dat er in een actieplan rekening mee gehouden wordt. Ikzelf heb er geen bezwaar tegen als dat zou gebeuren en dan zou ik ook de motie laten vallen. Maar dat ligt bij de Partij van de Dieren. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel, dan geef ik het woord allereerst aan wethouder Visser, neem ik aan.

Wethouder **Visser**: Ik heb echt vlammeende betogen voorbereid en we hebben nog drie minuten. Ik ga dus alleen maar reageren op de moties die zijn ingediend. In eerste instantie de moties die gaan over de inclusieagenda, wat breder dan de toegankelijkheid en het handboek. De motie die gaat over het zelfregiecentrum; ik vind het geen probleem als u die steunt. Ook al ben ik het eens met wat al eerder gezegd is. We zijn volgens mij aardig goed in contact. We hebben afspraken staan, maar het is iets scherper geformuleerd hier. We komen terug met de resultaten, wanneer we ze hebben. Dus dat is wat mij betreft prima. De motie die gaat over onbeperkt meedoen in Nijmegen. Inclusie is meer dan toegankelijkheid, je kunt het zo breed maken als je zelf wilt. Mevrouw Ranshuijsen noemde net hoe breed zij het wilde maken. Ik wil u vragen om de motie te onderschrijven, daar heb ik helemaal geen last van. Volgens mij heb ik het ook al toegezegd zelfs, behalve 2a. Want 2a roept op om het op alle leefgebieden te richten en dat is echt heel erg veel.

De **voorzitter**: Ja, een vraag.

Mevrouw **Ranshuijsen**: Ik snap wat de wethouder bedoelt, maar het is echt zo dat er een wettelijke verplichting ligt om een lokaal inclusieprogramma te maken door ook onder andere de overheid en dus ook de gemeente, waarop alle leefgebieden in kaart worden gebracht. Dan kijk ik ook even naar de heer Van Zanten waarom we punt 2 hebben toegevoegd en dan specifiek punt 2b, omdat er juist

inmiddels zo ontzettend veel ondersteuning is gekomen om gemeenten hierin te ondersteunen. Welke domeinen moet je nou op welke manier oppakken? Juist omdat het zo'n moeilijke klus is. Het is een wettelijke verplichting.

Wethouder **Visser**: We hebben in februari 2018 u een raadsbrief gegeven, waarin staat dat we ons zeer bewust zijn van alle leefgebieden en dat we een prioritering hebben aangebracht. Toegankelijkheid, waarvan het handboek een mooi resultaat is. Werk en Onderwijs, dat we daar een aantal thema's nog aan gekoppeld hebben. Ik stel voor om te focussen.

Mevrouw **Ranshuijsen**: Voorzitter, heel kort. Dat die prioritering er ligt, alleen maar hartstikke goed. Wij vragen ook niet om alles meteen aan te pakken. We snappen ook dat het een tienjaren- of langer plan is. Maar wettelijk is de verplichting om alle domeinen in kaart te brengen, punt.

De **voorzitter**: De overige moties nog. Wethouder Veldhuis, neem ik aan.

Wethouder **Velthuis**: Ja, dank u wel. Ik wilde even kort opmerken dat wij in Nijmegen beschikken over 35 hondenloslooplegebieden, die gemakkelijk te vinden zijn. Verder dat we beschikken over 88 hondenuitlaatplaatsen, die ook makkelijk te vinden zijn. Ze zijn gegroepeerd op internet. Dus iedereen die daar belang bij heeft, kan deze plekken snel vinden. Ik wil verder even opmerken dat de honden getraind worden om zelfstandig vrij in het gebied te kunnen lopen. Wat dat betreft dat ze dat veilig kunnen doen, dat staat in de overeenkomst die met de blinden wordt gesloten. In die zin wordt erop toegezien dat de plekken waar de honden worden uitgelaten veilig zijn. Wat dat betreft is er mijns inziens weinig aan de hand. Ik zou er een heel verhaal over kunnen houden, maar ik wil de motie sterk ontraden. Dan heb ik nog wel even de vraag van mevrouw Mijling.

De **voorzitter**: Maar ik moet u er wel op wijzen, wethouder, dat als u de knop even indrukt, dat we zo meteen nog drie moties buiten de orde hebben, waar het college toch ook wel op zou mogen reageren. Dat gaat niet lukken als er nu ook nog andere vragen worden beantwoord.

De heer **Buck**: Voorzitter, zullen we dan stoppen met vragen stellen? Gaan we alleen nog maar stemmen?

De **voorzitter**: Nee, meneer Buck, die reactie vind ik niet helemaal fair. Ik wijs er alleen maar op dat er hier nog moties na komen. Dan zult u toch ook een antwoord op die moties van het college willen hebben.

De heer **Buck**: Maar de spreektijd van het college is toch niet gebonden aan de vragen die wij hebben? Als de raad vragen stelt, heeft de raad recht op antwoorden. En de collega stelt een vraag en het antwoord is volgens mij heel kort van de wethouder.

De **voorzitter**: Nee, voor de goede orde. Wat u nu zegt, klopt niet. De wethouder gaat natuurlijk over zijn eigen antwoord. De spreektijd van het college is wel gemaximeerd net als uw eigen spreektijd.

De heer **Buck**: U wijst op de spreektijd van het college, daarom kan er alleen maar op moties gereageerd worden. Dat is een afweging ...

De **voorzitter**: Het was een helpende opmerking, mijnerzijds. Wetende dat we straks heel kritisch worden. Dan zijn collega's van u weer heel ontevreden dat ze geen reactie op hun motie krijgen. Kom op, meneer Buck, nu even redelijk zijn. Als de wethouder ja of nee kan zeggen, is dat nu de kans.

Wethouder **Velthuis**: Ja.

De **voorzitter**: U mag nu de vragen erbij bedenken, ja. Ik kijk even of er nog in tweede termijn ...

De heer **Selman**: We zien dat als toezegging voor alle vragen.

De **voorzitter**: Ik kijk in tweede termijn, mevrouw Lauret.

Mevrouw **Lauret**: Dank u wel, voorzitter. Ik wil nog iets toevoegen aan mijn antwoord uit de vorige ronde, richting de heer Brom. Iedereen kan een melding doen van een onveilig losloopegebied. Dat is waar. Dat zou normaal via de meld-en-herstelapp kunnen gebeuren. Maar die is tot op heden niet goed toegankelijk voor visueel beperkten. Dat wilde ik even meegeven, dan kan schelen in de overweging. Ja, de motie sterk ontraden, dat er een hele hoop hondenlosloopegebieden zijn in Nijmegen. Dat is waar. Dat er heel veel hondenuitlaatplaatsen zijn in Nijmegen, is ook allemaal waar. Dat die op internet staan, is ook allemaal waar. Dat honden getraind worden om daar zelfstandig te kunnen lopen, voor een deel is dat ook waar. De ene hond kan dat beter aan dan de andere. Het gaat ook om het gevoel wat de eigenaar van de hond daarbij heeft. Mij is gebleken dat een aantal daarvan zich niet veilig voelt, omdat het echt te dicht op de weg ligt. Ik begrijp niet wat het probleem is om daar gewoon even te kijken per losloopegebied waar nu precies het probleem in zit. Dat zou wat mij betreft meegenomen kunnen worden. Dat heeft alles te maken met: hoe ga je om met mensen in je stad die zich daar onzeker en onveilig bij voelen? Die hond is voor hen van levensbelang. Dus van daaruit dat ik het op zich niet raar vind dat dit gevraagd wordt van het college.

De **voorzitter**: Zijn er overige woordmeldingen in de tweede termijn? Mevrouw Synhaeve.

Mevrouw **Synhaeve**: Dank u wel, voorzitter. Eén opmerking. Het college gaf aan: punt 2 omvat alle leefdomeinen, dat is te breed. Dat is precies de reden waarom wij hebben aangegeven bij punt 2c: het programma maakt onderscheid tussen korte en lange termijn. Wat mij betreft zou het volstaan in de lange termijn de andere thema's mee te nemen. Maar natuurlijk alle begrip dat dat niet tot in detail uitgewerkt kan zijn. Dank u wel.

De **voorzitter**: Overige woordmeldingen? De heer Van Deurzen.

De heer **Van Deurzen**: Voorzitter, ik wil even reageren op het intermezzo wat zojuist heeft plaatsgevonden tussen u en de heer Buck. Ik heb eigenlijk een ordevoorstel. Om het college tegemoet te komen. Dat is, u maakt meestal een uitzondering bij stemverklaringen. Dus u zou het college een stemverklaring kunnen laten afleggen.

De **voorzitter**: Ware het niet dat het college geen deelnemer is aan de stemhebbende vergadering, dus ook niks te verklaren heeft. Als u nou zo voorstellen – dan had u mij echt geholpen –: ‘kan het college misschien nog een minuutje extra spreektijd krijgen?’, dan schieten we wat anders op. Ik zal in ieder geval met die drie moties komen. Met alle respect, ik zeg dat niet om flauw te doen. Ik weet hoe het gaat. Dan komen naar afloop mensen naar mij toe: ‘Ik heb maar één kort antwoord gehad.’ Dan kan ik honderd keer zeggen: ja, een spreektijd is een spreektijd. Dus daarom help ik u. En u kunt mij helpen.

De heer **Van Deurzen**: Wat mij betreft is dit het ordevoorstel. Een minuut extra voor het college.

De **voorzitter**: Is iedereen het ermee eens dat het college er op die manier tijd bij krijgt?

De heer **Buck**: Voorzitter, ik ben het ermee eens, maar dan gaan we, vind ik, wel echt een keer als fractievoorzitters het gesprek voeren over een terugkerend thema. Dat het elf fracties in de raad lukt, op één fractie na, om spreektijden af te spreken en nooit de volledige spreektijd te gebruiken. En dat dan klaarblijkelijk het college altijd een probleem is. Dan kunt u zeggen: ‘dan moet u minder vragen stellen’, dat zal, maar volgens mij kan het best.

De **voorzitter**: Nee hoor, dat is wel het verschil. Vragen kun je voorbereiden, maar antwoorden op vragen die je niet kent, kun je niet voorbereiden. Dat is echt een essentieel verschil. Maar we komen er graag eens op terug in het fractievoorzittersoverleg. Ik kijk even of er nog andere tweedetermijnreacties zijn. De heer Van Zanten bijvoorbeeld.

De heer **Van Zanten**: Ik val niet zo op vandaag, blijkbaar. Ik zou graag nog de vraag willen stellen of die gescheiden in stemming gebracht kan worden naar aanleiding van de toevoeging van de wethouder.

De **voorzitter**: Die had ik zelf ook nog gearresteerd. Mevrouw Ranshuijsen is bereid om dat te doen. Dus 1 en 2 gescheiden in stemming te brengen. De heer Brom.

De heer **Brom**: Ik wil nog even terugkomen op mevrouw Lauret van de Partij voor de Dieren. De bel-en-herstelapp is naar mijn weten ook ingericht op visueel gehandicapten. Ik ben ervan overtuigd, ik ben er echt van overtuigd, zoals wij hier allemaal zitten, en zoals het college is. Als een visueel gehandicapte belt naar het stadhuis zal hij zeker geholpen worden, zal hij zeker aangehoord worden en zal er ook zeker gekeken worden. Daarnaast denk ik ook dat ook dit soort dingen meegenomen moeten worden door onze mensen, die die gewoon ook heel erg goed kunnen.

De **voorzitter**: Nog overige woordmeldingen? Mevrouw Synhaeve zit nu te gesticuleren.

Mevrouw **Synhaeve**: Het is voor mij nu onduidelijk of de motie vanuit de Partij voor de Dieren nog in stemming wordt gebracht of dat hij überhaupt ...

De **voorzitter**: Ik heb de indruk dat hij niet is ingetrokken.

Mevrouw **Lauret**: Hij is niet ingetrokken want de wethouder ontraadt de motie sterk. Ik heb ook niet gehoord dat hij dat mee wil nemen in het hele verhaal.

De **voorzitter**: Die minuten zijn al toegevoegd. Dat gaat dan snel, moet ik wel zeggen. Schoorvoetend kijk ik even naar rechts of jullie nog durven. Dan stel ik voor om maar te gaan stemmen over de drie moties dus. Allereerst de motie die is ingediend, eerste indiener mevrouw Ranshuijsen van GroenLinks onder de titel Optimaal samenwerken. Optimaal samenwerken heet die motie.

Motie GroenLinks - Optimaal samenwerken

1ste indiener: A.B. Ranshuijsen

De gemeenteraad van Nijmegen in openbare vergadering bijeen op 27 februari 2019.

Constaterende dat

- het Zelfregiecentrum Nijmegen vanuit ervaringsdeskundigheid en expertise een belangrijke rol heeft bij het opstellen, de uitvoering en evaluatie van het Handboek Toegankelijkheid;
- zij al langere tijd aangeven diverse knelpunten te ervaren zoals: de buitenproportionele hoeveelheid werk, het missen van goede en snelle afstemming met de gemeente, het niet (tijdig) aangeleverd krijgen van bouwtekeningen en onvoldoende (financiële) middelen om de verschillende controlerende taken uit te voeren en het kennisniveau van de vrijwilligers op peil te houden.

Overwegende dat

- bovengenoemde knelpunten een zorgvuldige controle en uitvoering in gevaar brengen van alle taken en verantwoordelijkheden die bij het Zelfregiecentrum belegd zijn;
- een goede uitvoering van deze taken een voorwaarde is om de toegankelijkheid in Nijmegen daadwerkelijk te verbeteren.

Verzoekt het college

- met betrokkenen van het Zelfregiecentrum in gesprek te gaan, de prioriteiten en knelpunten in kaart te brengen en te kijken hoe controle, uitvoering en evaluatie van goede kwaliteit kunnen blijven;
- de gemeenteraad uiterlijk voor het zomerreces te informeren over de uitkomst hiervan.

De motie is unaniem aanvaard.

De **voorzitter**: Die is unaniem aanvaard. De tweede motie die met mevrouw Ranshuijsen als eerste, is ingediend, die brengen we dus gescheiden in stemming. Dus het dictum 1 Onbeperkt meedoen in Nijmegen.

Motie GroenLinks - Onbeperkt meedoen in Nijmegen

1ste indiener: A.B. Ranshuijsen

De gemeenteraad van Nijmegen in openbare vergadering bijeen op 27 februari 2019.

Constaterende dat

- op 12 oktober 2016 de motie 'Maak Nijmegen toegankelijker voor iedereen' is aangenomen, waarin de gemeente wordt gevraagd werk te maken van een Actieplan Inclusie;
- na een voortvarende start in 2016 de gemeenteraad medio februari 2019 nog steeds geen actieplan heeft ontvangen. Ook kan de gemeenteraad uit geen van de voortgangsrapportages 2017, 2018 of de huidige stand van zaken opmaken dat er op korte termijn een uitgewerkt actieplan komt over de wijze waarop we concreet uitvoering gaan geven aan het VN Verdrag handicap 1;
- Nijmegen een sociale stad is waar iedereen kan mee doen en waar het onwenselijk is dat mensen belemmerd worden in hun kansen om volwaardig deel te nemen aan de samenleving;
- dit vraagt om inclusie en toegankelijkheid op alle leefgebieden. Een verandering die niet zomaar met één druk op de knop te realiseren is;
- juist om die reden het Ministerie van VWS tot het actieprogramma 'VN-verdrag Onbeperkt meedoen!' is gekomen om implementatie van het VN-verdrag op landelijk en lokaal niveau te bevorderen en ondersteunen.

Overwegende dat

afgelopen jaren mooie stappen voorwaarts zijn gezet in het toegankelijker maken van onze gemeente door het 'Handboek Toegankelijkheid in openbare ruimte' op te stellen;

het Handboek Toegankelijkheid zich echter beperkt tot toegankelijkheid van de openbare ruimte en een onderdeel (deelgebied) is van de wettelijk verplichte verantwoordelijkheid om tot een algehele Actieprogramma ('lokale inclusie agenda') te komen zoals genoemd in de motie 'Maak Nijmegen toegankelijk voor iedereen'.

Verzoekt het college

1. voor de Zomernota te komen met een procesvoorstel waarin wordt beschreven hoe het Actieprogramma Inclusie tot stand komt, volgens welk tijdspad en hoe de raad daarin wordt betrokken;
2. bij de totstandkoming van het Actieprogramma Inclusie (lokale inclusie-agenda) rekening te houden met de volgende uitgangspunten:
 - a. Het programma omvat alle leefdomeinen zoals beschreven in het actieprogramma 'VNverdrag Onbeperkt meedoen!'.
 - b. Mogelijkheden voor samenwerking worden onderzocht, bijvoorbeeld middels de ondersteunende programma's van de VNG en de Handreiking Lokale Inclusie Agenda
 - c. Het programma maakt onderscheid tussen quick wins, (te realiseren binnen 2 tot 5 jaar) en lange termijn (5 -10 jaar).
 - d. Ervaringsdeskundigen blijven nadrukkelijk betrokken bij de totstandkoming, uitvoering en evaluatie van het programma.
 - e. In het programma staat expliciet wat binnen het bestaande budget gerealiseerd kan worden en welke extra zaken (sneller) gerealiseerd kunnen worden bij stijging van de middelen.

Beslispunt 1

Beslispunt unaniem aanvaard.

De **voorzitter**: Dat dictum is unaniem aanvaard, met 39 stemmen voor. Dat brengt me dan automatisch op de stemming over het dictum onder 2. Dus dictum 2 van de motie 'Onbeperkt meedoen in Nijmegen'.

Beslispunt 2

Voor 35 GroenLinks, D66, SP, Stadspartij DNF, PvdA, CDA, Partij voor de Dieren, 50Plus, Gewoon Nijmegen, VoorNijmegen.Nu

Tegen 4 VVD

Beslispunt aanvaard.

De **voorzitter**: Deze is ook aanvaard. Dat brengt me bij de derde motie, Voldoende veilige losloopgebieden voor hulphonden. Deze is in stemming.

Motie Partij voor de Dieren - Voldoende veilige losloopgebieden voor (hulp)honden

1ste indiener: E.A.H. Lauret

De gemeenteraad van Nijmegen, in vergadering bijeen op 27 februari 2019,

Constaterende dat:

- Mensen met een beperking die afhankelijk zijn van hun hulphond, contractueel verplicht zijn hun hond dagelijks tenminste een half uur los te laten lopen;
- Er diverse losloopgebieden voor honden zijn in Nijmegen;
- Niet alle losloopgebieden voldoende veilig zijn voor de honden, dat wil zeggen onvoldoende afgescheiden van wegen of andere plekken waar honden niet wenselijk zijn;

Overwegende dat:

- Het voor mensen met een (hulp)hond belangrijk is een veilig en goed bereikbaar losloopgebied in of nabij hun wijk te hebben, zodat bijv. een ongeluk met de hond en/of (te) lange reistijden naar het losloopgebied toe kunnen worden voorkomen;
- Hulphonden mensen met een beperking helpen een zo zelfstandig mogelijk bestaan te leiden;
- Honden in het algemeen eenzaamheid helpen verminderen;
- Nijmegen een sociale stad wil zijn, waarbij het wenselijk is dat mensen alle kansen krijgen volwaardig mee te doen in de samenleving en waarin eenzaamheid wordt bestreden,

Verzoekt het College:

1. Te inventariseren of de bestaande losloopgebieden in spreiding en aantal voldoende zijn voor mensen met een (hulp)hond;
2. Te inventariseren of de bestaande losloopgebieden voldoende veilig en afgescheiden zijn;
3. Het Zelfregiecentrum bij deze inventarisatie te betrekken;
4. Hierover voor de Zomernota te rapporteren aan de Raad.

En gaat over tot de orde van de dag.

Voor 6 CDA, Partij voor de Dieren, Gewoon Nijmegen, VoorNijmegen.Nu

Tegen 33 GroenLinks, D66, SP, VVD, Stadspartij DNF, PVDA, 50Plus

Motie verworpen.

De **voorzitter**: Met 6 stemmen voor en 33 stemmen tegen is die motie verworpen. Dank u wel.

19. Motie buiten de orde van D66, GroenLinks en SP: Beter lezen en schrijven? Daar heb je recht op!

De **voorzitter**: Dat brengt ons bij de eerste van de aangekondigde moties buiten de orde. Onder agendapunt 19 is er een motie zoals aangekondigd. D66, GroenLinks, SP: Beter lezen en schrijven, daar heb je recht op. Ik stel voor, zoals gebruikelijk dat de indieners van de motie – en als dat een van de drie indieners kan zijn, is dat natuurlijk net zo efficiënt – even kort toelichten en als u daarop vanuit de overige raadsleden behoefte hebt om te reageren, kan dat ook. Eventueel ook nog in de 1.38 minuut, die het college gegeven is; een korte reactie van het college. Wie mag ik het woord geven voor een korte toelichting? De heer Van Gent.

De heer **Van Gent**: Dank u wel, voorzitter. De afgelopen maand hebben wij een kamerronde georganiseerd. Dat ging over laaggeletterdheid, waarin mij twee ervaringsdeskundigen hebben uitgenodigd die hun verhaal kwamen vertellen over de problemen die zij hebben ervaren omdat zij niet goed konden lezen en schrijven. De schaamte die zij daarbij ervaren en dat ze het heel lastig vonden hiervoor hulp te zoeken. Deze verhalen hebben veel indruk gemaakt. Er is nog veel schaamte en taboe wanneer wij het hebben over dit onderwerp. Dat terwijl ongeveer 8% à 10% van onze inwoners moeite heeft met lezen en schrijven. De gemeente doet al heel veel op het gebied van laaggeletterdheid. Zo hebben wij in 2018 een convenant gesloten met regiogemeenten, welzijnsorganisaties en onderwijsinstellingen om mensen te helpen die problemen ondervinden met laaggeletterdheid. Echter blijkt juist door de schaamte en het taboe die deze mensen ervaren, dat het nog lastig is om deze mensen te bereiken. Daar wil ik iets aan doen. Tijdens de kamerronde hebben we ook een presentatie gehad van de Stichting Lezen en Schrijven, die daarin tips en adviezen gaf over hoe je de vindplaats van laaggeletterden kunt vergroten. Ik wil graag dat het college aan de slag gaat met deze adviezen. Daarom dient D66 een motie in waarin wij het college oproepen dit te gaan doen en ik ben blij dat deze motie vrijwel door de gehele raad mee ingediend wordt. Tot slot, voorzitter, na afloop van de kamerronde ben ik benaderd door het ROC Nijmegen en Bibliotheek Gelderland-Zuid. Zij zijn medeondertekenaars van het convenant en zij zijn ook erg blij met de aandacht voor dit onderwerp in deze raad. Echter wezen ze mij, wel terecht, op een punt dat het merendeel van de laaggeletterden mensen zijn die werken. Het ROC Nijmegen en Bibliotheek Gelderland-Zuid willen dan ook graag aan de slag om deze mensen ook te bereiken. In overleg met hen heb ik dan ook het derde dictum, het besispunt van de motie opgesteld, waarin wij het college verzoeken om samen met werkgeversorganisaties en met het ROC Nijmegen aan de slag te gaan om laaggeletterdheid onder werkgevers en werknemers onder de aandacht te brengen. En hen te wijzen op de mogelijkheden die er zijn om deze mensen te helpen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Overige woordmeldingen? De heer Sweep.

De heer **Sweep**: Dank u wel, voorzitter. Beter lezen en schrijven, daar heb je recht op. Ik denk dat dat de stellingname is waar geen zinnig denkend mens tegen kan zijn. Vandaar dat wij de motie mee ingediend hebben en vandaar dat wij er ook voor zullen stemmen. Maar we willen er wel een ding bij aanmerken. Deze motie is een begin. Want deze motie gaat over het traceren, opsporen als je het een beetje vervelend wilt zeggen, van die laaggeletterdheid. Maar vervolgens heb je die laaggeletterdheid gevonden, althans de mensen die daar door behept zijn en dan zul je er verder iets mee moeten. Dus deze motie is een begin. Deze motie is absoluut geen eind, want dat zou geen gratis traject zijn wat aan die mensen aangeboden wordt. Dus wij denken dat dat nog een uitdaging wordt hoe je dat vervolg op een goeie manier invult. Met die nuance daarbij, stemmen wij voor die motie. Uiteraard, want wij hebben hem ook mee ingediend. Dank.

De **voorzitter**: Mevrouw Brummel-Ahlaloum,

Mevrouw **Brummel-Ahlaloum**: Dank u wel, voorzitter. Ik had een heel verhaal voorbereid om u mee te nemen in de verhalen van mijn schoonvader, die zelf laaggeletterd was. Maar gezien de tijd had ik daar geen tijd meer voor. Volwaardig meedoen aan de samenleving is heel erg moeilijk als je laaggeletterd bent. Zeker in onze samenleving die steeds meer complex en digitaal wordt. De samenleving moet toegankelijk zijn voor iedereen, maar is dat nog niet. Het goede nieuws is dat er onderwijs beschikbaar is voor laaggeletterden. Het is belangrijk dat mensen hierover geïnformeerd

worden, zodat ze zelf kunnen kiezen of ze gebruik willen maken van het onderwijsaanbod. Maar hoe en waar vind je laaggeletterden? Hoe kan je achterhalen dat mensen laaggeletterd zijn als ze dit uit schaamte verbergen? Daarom dient GroenLinks samen met D66 en SP deze motie Beter lezen en schrijven, daar heb je recht op, in.

De **voorzitter**: Dank u wel. Overige woordmeldingen? De heer Buck.

De heer **Buck**: Dank u wel, voorzitter. Complimenten aan de initiatiefnemers. Allereerst om het gesprek te initiëren. Ik denk dat dat ... voor zover mensen dat nog niet wisten wat voor een sluimerend en misschien zelfs latend probleem dit is. Om dat toch wat beter op het netvlies te krijgen. Ook heel erg blij met de motie die we van harte ondersteunen. Collega Mijling is dermate positief betrokken bij het onderwerp dat hij niet mee zal stemmen.

De **voorzitter**: Ja, helder. Overige woordmeldingen? De heer Brom.

De heer **Brom**: Dank u wel, voorzitter. Complimenten voor de opsteller van deze motie. Ik wil graag nog meegeven aan de initiatiefnemers van deze motie en ook aan de wethouder: binnen verschillende cao's zijn er mogelijkheden om deze scholing gewoon te kunnen krijgen. Dat gaat via het scholingsfonds van de cao. Dus het hoeft ons niet altijd geld te kosten. Het kan ook vaak via de werkgever. Het is alleen het kunstje: hoe krijg je dit georganiseerd? Dank u.

De **voorzitter**: Dank u wel. Wie mag ik voorts nog het woord geven? Dank kijk ik naar wethouder Visser, namens het college.

Wethouder **Visser**: Ja, dank u wel voor deze motie en de aandacht voor laaggeletterdheid. Zoals de motie constateert, is het inderdaad een groot probleem voor veel mensen. Zoals de motie ook constateert, doen we al een heleboel aan laaggeletterdheid. Behalve dat ik kan zeggen: omarm met elkaar deze motie, wil ik u ook graag een andere toezegging doen. Ik zou graag u in een korte raadsinformatiebrief willen vertellen wat we allemaal al doen aan laaggeletterdheid. Omdat er regionale programma's zijn, wat de SP net verwoordt: er moet daarna een stap gezet worden. Dat doen we ook onder andere door de taalcoördinator regionaal. Ik doe dus graag een extra toezegging buiten de dingen die al in de motie staan.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik kijk even naar u, omdat niet iedereen ondertekend heeft. Is er behoefte aan stemming over de motie? Of wil iedereen de motie steunen? Dat is volgens mij het geval.

Motie buiten de orde D66, GroenLinks en SP - Beter lezen en schrijven? Daar heb je recht op!

1ste indiener: T. van Gent

De gemeenteraad van Nijmegen in openbare vergadering bijeen op 27 februari 2019,

Constaterende dat:

- Naar schatting 8-10% van de inwoners van Nijmegen tussen de 16-65 jaar laaggeletterd is;
- 19% van de laaggeletterden ten minste 1 jaar onder de armoedegrens leeft;
- 6,2% van de laaggeletterden langdurig in armoede leeft;
- 57% van de laaggeletterden een betaalde baan heeft;
- Laaggeletterden 3 keer vaker afhankelijk zijn van een uitkering dan niet laaggeletterden;
- Onder laaggeletterdheid niet alleen moeite met lezen en schrijven wordt bedoeld, maar ook problemen met digitale vaardigheden;
- De gemeente Nijmegen op 8 maart 2018 het convenant Bondgenootschap Laaggeletterdheid Regio Nijmegen heeft getekend. Met dit convenant heeft de gemeente Nijmegen onderschreven om 'er alles aan te doen om laaggeletterdheid te voorkomen en te verminderen';
- Het lastig blijft om mensen te vinden en te bereiken die problemen ondervinden met laaggeletterdheid omdat de schaamte vaak groot is en mensen het als een taboe ervaren om erover te praten.

Overwegende dat:

- Het niet kunnen vinden van werk vanwege een te beperkte taalbeheersing langdurige consequenties kan hebben voor het welzijn van de inwoners en voor de behoefte en ondersteuning vanuit de gemeente;
- Het bestrijden van laaggeletterdheid bijdraagt aan het streven naar kansengelijkheid voor de inwoners van de Nijmegen;
- De gemeente Nijmegen in samenwerking met scholen en welzijnsorganisaties al veel doet om laaggeletterdheid te bestrijden;
- Echter binnen de eigen gemeentelijke organisatie nog ruimte is voor verbetering als het gaat om het vinden van personen die problemen ondervinden van laaggeletterdheid. Zoals bijvoorbeeld bij de schulddienstverlening of bij een aanvraag voor een bijstandsuitkering;
- Stichting Lezen & Schrijven biedt kosteloos eenvoudig inzetbare screeningsinstrumenten aan gemeenten om mensen te vinden die problemen ondervinden van laaggeletterdheid. Daarnaast begeleidt Stichting Lezen & Schrijven gemeenten bij het implementeren van deze instrumenten;
- De provincie Gelderland in februari 2019 gestart is met een tweejarige campagne Beter lezen en schrijven? Daar heb je recht op! om laaggeletterde Gelderlanders te vinden en te motiveren.

Roept het college op om:

- Binnen de gemeentelijke organisatie zoals bij schuldhulpverlening en bij de ondersteuningsverzoeken voor bijstandsverlening meer aandacht te besteden aan het vinden van mensen die problemen ondervinden met laaggeletterdheid, waarbij hulp en ondersteuning het uitgangspunt is en de opgespoorde laaggeletterdheid geen reden kan zijn ondersteuning te weigeren;
- Hierbij bijvoorbeeld gebruik te maken van screeningsinstrumenten en trainingen die onder andere door Stichting Lezen & Schrijven worden aangeboden;
- Het ROC Nijmegen, Bibliotheek Gelderland Zuid, het Werkbedrijf, het UWV en werkgeversorganisaties bij elkaar te brengen met als doel een actieplan te maken om laaggeletterdheid bij werkgevers en werknemers onder de aandacht te brengen en te wijzen op de mogelijkheden die er zijn om mensen te helpen.

En gaat over tot de orde van de dag.

Motie unaniem aanvaard. (Mevrouw Mijling (CDA) heeft zich onthouden van stemming)

De **voorzitter**: Dan is deze motie unaniem aanvaard.

21. Motie buiten de orde van PvdA en GroenLinks: Gastvrij Nijmegen

De **voorzitter**: Dat brengt ons bij agendapunt 21. Nogmaals een motie voor buiten de orde. Ditmaal van de zijde van PvdA en GroenLinks onder de titel Gastvrij Nijmegen. Wie mag ik daarover het woord geven? De heer Selman.

De heer **Selman**: Dank, voorzitter. Een aantal weken geleden hebben we in de kamerronde gesproken over ons idee, samen met GroenLinks, om een kunstwerk ... we werden ook benaderd vanuit de stad, voor een kunstwerk in de stad, symboliserend een gastvrij Nijmegen. Eigenlijk hebben we in de kamer ook wel gesproken over de gedeelde waarde van onze gastvrije stad. Zo ken ik Nijmegen. Nijmegen is en blijft gastvrij. Op basis van gesprekken die wij hebben gevoerd in de stad hoorden we meerdere Nijmegenaren die zeiden: daar willen we echt mee aan de slag. Daarom dienen we een motie in om eigenlijk een richting te geven, het idee ook wel te omarmen en verder de uitvoering hiervan over te laten aan het college en de stad. Want mijn eerste kennismaking met Nijmegen was dat ik hier de eerste traditionele Irakese dans gedanst heb, tijdens de Vierdaagse. Dat vergeet ik nooit meer. Nijmegen is gewoon gastvrij. Als ik kijk naar de Vierdaagse, hoeveel mensen wij ontvangen in onze stad, heel veel Nijmegenaren hun huizen openstellen voor de wandelaars. Als we

kijken naar veel meer vrijwilligers dan vluchtelingen zelf, daar ben ik heel blij om. Dan ben ik trots op onze stad. Ik hoop dat de raad deze motie unaniem aanvaardt. Dank u wel, voorzitter.

De **voorzitter**: Zijn er overige woordmeldingen bij deze motie? Mevrouw De Leeuw.

Mevrouw **De Leeuw**: Dank u wel, voorzitter. Als ik aan Nijmegen denk, dan denk ik aan de Vierdaagse. Dan denk ik aan een sociale stad zoals we dat hebben laten zien op Heumensoord. Dan denk ik aan het feit dat wij ieder jaar weer duizenden mensen uit alle hoeken, maar niet alleen uit het land, maar de wereld verwelkomen. Of ze nou een dag, een week, een jaar of de rest van hun leven komen. Dat gastvrije karakter van onze stad, dat we al jaren laten zien, is iets waar we trots op mogen zijn. Kunst in de openbare ruimte sluit daar mooi op aan. Het is toegankelijk voor iedereen, waar je woont en wie je ook bent. Maar het doet ook meer dan dat. Kunst in de openbare ruimte zegt ook iets over de identiteit van de plek zelf. Kunst prikkelt, kunst zorgt voor een gesprek en kunst verbindt. Dus daarom ben ik zo blij dat wij samen met de PvdA deze motie indienen. Om deze gastvrijheid, dit stukje Nijmeegse identiteit te koppelen aan kunst in de openbare ruimte. De culturele stad die wij ook zijn. Want hoe mooi is het als we in samenwerking met onze inwoners dit stukje Nijmeegse identiteit een plekje kunnen geven in onze openbare ruimte? Dank u wel, voorzitter.

De **voorzitter**: Er is nog een vraag geloof ik. Ja, zeker de heer De Graaf.

De heer **De Graaf**: Voorzitter, ik zou graag een vraag willen stellen aan GroenLinks. Is er al een initiatiefnemer geweest om dit voorstel in te dienen bij de gemeente? Zover GroenLinks het weet natuurlijk.

Mevrouw **De Leeuw**: Zoals de heer Selman ook al aangaf, zijn wij benaderd door een initiatiefnemer in de stad. Wij willen graag zo breed mogelijk dit initiatief insteken door ook te kijken of er nog meer partners in de stad zijn die hieraan zouden willen meewerken.

De heer **De Graaf**: Er is dus een initiatiefnemer en heeft hij ook al daadwerkelijk een initiatief ingediend bij de gemeente? En zo ja, is dat initiatief dan afgekeurd door de gemeente? Dat zou ik nog wel willen weten.

Mevrouw **De Leeuw**: Voor zover ik weet niet. Maar zoals een aantal jaren geleden ook met de Social Sofa's is gebeurd, vonden wij het juist mooi om ook als gemeenteraad dit initiatief te omarmen en te ondersteunen.

De heer **De Graaf**: En dan als laatste vraag, voorzitter, als dat nog mag. Wat is er dan op dit moment mis met het beleid? Want er is nog geen voorstel ingediend. En waarom moeten we daar dan op dit moment van afstappen?

De **voorzitter**: De tijd is op, maar allee dan. Een antwoord, kort.

Mevrouw **De Leeuw**: Er is helemaal niks mis met het huidige beleid, maar zoals ik al zei, we vinden dit politiek belangrijk en wij zouden het graag willen omarmen.

De **voorzitter**: Goed, overige woordmeldingen nog in eerste termijn? De heer Buck.

De heer **Buck**: Ja, voorzitter. Ik ben ontzettend voor een gastvrij Nijmegen, maar ik ben tegen de motie. En wel op drie gronden. Allereerst een principiële grond. Mijn partij gelooft niet in volksverheffing. Je kunt het volk ook zeker niet verheffen als je dat doet over iets waar iedereen het al over eens is. Ik weet niet wat het prikkelt als je zegt: we zijn het allemaal eens en we gaan dat in een kunstwerk vervatten. Dan kunnen we daar iedere dag naar kijken hoe eens we het met elkaar zijn. Dat is niet de prikkelende werking van kunst. Twee is meer een beleidsmatige reden. We hebben als gemeente Nijmegen, daar hebt u mee ingestemd – ikzelf ook, ik was er ook blij mee moet ik zeggen – met een beleidsnota ingestemd waarin de gemeente dit zegt. De overheid heeft wel een rol, maar een andere dan voorheen. Minder als initiatiefnemer of als regisseur, maar meer als faciliterend orgaan.

Als netwerker om groepen met elkaar te verbinden en te zorgen dat mensen zelf met die voorstellen komen. Dat is nu precies de omgekeerde route die we hier als raad bewandelen en dan is er ook de derde grond. Dat is de manier waarop we hier met elkaar omgaan als raad. Als wij als raad werkelijk vinden dat er een kunstwerk moet komen, dan dienen we daar een initiatiefvoorstel voor in. Dan gaan we daarin zeggen: dit wordt de kunstenaar, zo gaan we het doen, dat gaat het kosten. Hebben we ook al vaker gedaan. Artikel 1 vonden we heel belangrijk. Dat moest ruimte krijgen. Er is een initiatiefvoorstel ingediend, dat gaan we gewoon netjes met elkaar doen. Ook die weg is niet bewandeld. Als ik dan op de principiële grond, de beleidsgrond zoals wij het als gemeente doen en het proces, zoals we dat als raad met elkaar inrichten, afga, hoe sympathiek ook, hoe leuk het ook is, dan kunnen wij niet instemmen met de motie. Overigens kun je zeggen dat de Social Sofa's uit zichzelf ook al die gastvrijheid uitstralen die we nodig hebben. Wij wensen de initiatiefnemers veel succes.

De **voorzitter**: Mevrouw Molenaar.

Mevrouw **Molenaar**: Dank u wel, voorzitter. Wat mij betreft moet je niet te veel over gastvrijheid gaan praten en het misschien ook niet te veel laten zien, maar moet je het vooral gaan doen. Volgens mij biedt dit beleidskader 'kunst in de openbare ruimte' prima mogelijkheden juist om dit voorstel uit te voeren. Dus past deze motie prima binnen het beleidskader dat er ligt als er een initiatief komt uit de stad. Eventueel samen met ambtenaren ga je kijken: wat is mogelijk? Hoe meer mensen erbij betrokken zijn hoe beter natuurlijk. Laten we het ook een mooie plek geven. Misschien eens een keer niet in het centrum, maar in Nijmegen-Oost. Maar goed, daar gaan we dan niet over. Maar wij zullen dit voorstel wel steunen.

De heer **De Graaf**: Ik heb nog een vraag aan de SP. Kunnen we daar niet beter op wachten, totdat er een initiatief daadwerkelijk uit de stad komt?

Mevrouw **Molenaar**: Het een sluit het ander toch niet uit? Ik hoor net dat er al een initiatief is. Dus als dat aansluit hierbij dan doe je het toch lekker met zijn allen?

De heer **De Graaf**: Kunnen we dan niet beter wachten totdat dat initiatief gewoon netjes behandeld is, zoals het huidige beleid? En als dat afgewezen wordt, dan zien we graag een initiatiefvoorstel tegemoet.

Mevrouw **Molenaar**: Ik zie niet in waarom we dat af moeten wachten als het al aangekondigd wordt en als het binnen het kader wat er ligt, past. Kijk, als we over het budget heen gaan dan hebben we een heel ander probleem. Maar volgens mij past het gewoon binnen het kader.

De **voorzitter**: Ja, de heer De Graaf voor een bijdrage.

De heer **De Graaf**: Dank u wel, voorzitter. Als je een idee hebt om je straat of je buurt wat interessanter te maken dan hebben we een heel mooi instrument en dan denk je: het is een beetje saai, ik wil hier wel een mooi kunstwerk neerzetten. Dan heb je de mogelijkheid om een plan in te dienen bij de gemeente, wat dat plan ook is. En dan wordt dat plan getoetst door een commissie. En dan zegt die commissie: 'dat vinden we goed' of 'dat vinden we niet goed' en dan dragen ze daar geld aan bij of ze zorgen ervoor dat dat gewoon überhaupt uit handen genomen wordt. Dat is hetgeen we hier hebben in de stad, dat werkt gewoon heel goed. Er zijn meer initiatieven ingediend, en dat werkt gewoon. Maar we zien hier dus dat er niemand het initiatief genomen heeft, zoals we van GroenLinks hoorden, voor dit politieke kunstwerk wat neergezet wordt. Er is geen initiatief genomen. Er is daarom wat ons betreft ook geen draagvlak, geen nut en geen noodzaak om dit als uitzondering in te brengen op het huidige beleid. Dus we zullen dan ook niet instemmen met de ingediende motie buiten de orde.

De **voorzitter**: Dank u zeer. Naar overige woordmeldingen. De heer Eigenhuijsen.

De heer **Eigenhuijsen**: Dank u wel, voorzitter. Fatsoen moet je doen, zei een man ooit wel eens. En gastvrij ben je of dat ben je niet. Deze initiatiefnemers stellen in het voorstel dat gastvrijheid een onderdeel is van de Nijmeegse identiteit. Is Nijmegen daarmee gastvrij? De laatste keer dat dat gemeten is in 2013 in elk geval niet de meest gastvrije stad. Toen zaten wij op plek 10 en Den Bosch was plek 1. Dus als ik denk dat de initiatiefnemers een gastvrijmonument willen, misschien is er een mooie plek in Den Bosch. In 2013 waren we plek 5 qua vriendelijkheid en veiligheid. Ook hier was Den Bosch beter. Qua bereikbaarheid en informatie, het zal de wethouder Mobiliteit niet verbazen, waren we plek 14 in 2013. Deze initiatievennemers roepen in de motie dat kunst ook moet prikkelen. Laat ik nu eens prikkelend doen door tegen het voorstel te zijn. Dank je wel.

De **voorzitter**: De heer Van Deurzen.

De heer **Van Deurzen**: Dank u wel, voorzitter. Ik heb een aantal bezwaren tegen de motie. Ik zal ze even duidelijk maken. Ik vind het a) een overbodige motie, want we hebben al een kunstwerk. Telkens als ik de Waalbrug overga dan zie ik er een kreet staan: 'Nijmegen gastvrij', of iets van die orde. Er is geen limiet aangegeven. Geen maximering van kosten. Dus het is een beetje een vrijbrief van kosten. Dat vind ik ook niks. Dus in die zin ben ik het op deze punten niet eens met deze motie.

De **voorzitter**: Dank u wel. Nog andere woordmeldingen? Dan geef ik kort het woord aan wethouder Vergunst.

Wethouder **Vergunst**: Dank u, voorzitter. Het past binnen de kaders, er is ook ruimte voor, dus als u hiermee instemt, dan zullen wij verder in overleg gaan met de commissie Beeldende Kunst, om hier concreet vorm aan te geven.

De **voorzitter**: Dat was zeker kort, dat kunt u toch niet ontkennen. Ik weet niet of er nog reacties nodig zijn in tweede termijn. Anders stel ik voor te stemmen over deze motie. Meneer Selman, heel kort als het kan. Volgens mij is alles al gezegd.

De heer **Selman**: Voor de goede orde, ik ben vergeten om te zeggen dat Gewoon Nijmegen ook mede-indiener is. Ik vind het fatsoenlijk om dat te noemen.

De **voorzitter**: Ja, de handtekening staat er ook keurig onder.

De heer **Roes**: Ja, voorzitter, de handtekening staat er ook keurig onder. Als ik nog een minuutje mag. Normaal gesproken mag u van mij ook een stemverklaring verwachten. Maar ik hoorde allerlei reacties. Ik dacht: ik vind het gewoon een sympathiek idee en ik vind het leuk dat we dat op ons nemen. Vandaar dat ik dacht Gewoon Nijmegen gaat gewoon mee en stemt voor.

De heer **De Graaf**: Voorzitter, ik heb nog wel één vraag aan de wethouder dan. Kunnen we dan niet gewoon beter afstappen van het beleid? Als we elke keer een uitzondering gaan maken hierop, is dat dan niet gewoon een beter idee?

Wethouder **Vergunst**: Zoals ik al zei, past het binnen de kaders. De ideeën kunnen uit de stad komen. Ideeën kunnen ook van de raad komen. U hebt als raad zelf, enige tijd geleden, in een motie opgeroepen tot Social Sofa's. Dat voeren wij ook uit.

De **voorzitter**: We gaan stemmen. Uw stemmen graag over de motie Gastvrij Nijmegen geheten.

Motie buiten de orde van PvdA, GroenLinks en Gewoon Nijmegen - Gastvrij Nijmegen

1ste indieners: A.K. Selman (PvdA) en C. de Leeuw (GroenLinks)

De Raad van de gemeente Nijmegen, in de vergadering bijeen op 27 februari 2019,

Constaterende dat

- Gastvrijheid een onderdeel is van de Nijmeegse identiteit, in het verleden én het heden;

- Dat dat blijkt tijdens een evenement als de Vierdaagse, waar honderdduizenden mensen van over de hele wereld verwelkomd worden in Nijmegen, maar ook bleek dat tijdens bijvoorbeeld de opvang van vluchtelingen op Heumensoord;
- Het College in het Beleidsplan Kunst in de Openbare Ruimte aangeeft waarde te hechten aan samenwerking en aansluiting met diverse spelers en bewoners van onze stad.

Overwegende dat

- Kunst gebruikt kan worden om verhalen te vertellen, tot nadenken aan te zetten en te prikkelen;
- De openbare ruimte een plek is voor ontmoeting en verbinding, en zichtbaar en toegankelijk is voor iedereen;
- Gastvrijheid is een kenmerk van de stad zelf, en het hiermee van belang is dat hierbij verbinding gezocht wordt met de stad;
- De raad het college kan vragen om ideeën voor kunst in de openbare ruimte, die van waarde zijn voor onze stad, te realiseren en dat ook gebeurd is bij de realisatie van de Social Sofa's in Dukenburg;

Roept het College op

- Voor het Uitvoeringsplan Kunst in de openbare ruimte 2020 samen met de stad een invulling te geven aan de realisatie van een kunstwerk in de openbare ruimte met als thema 'Gastvrijheid', bijvoorbeeld door het uitschrijven van een wedstrijd;
- Daarvoor middelen vrij te maken uit de Reserve Kunst in de Openbare Ruimte, maar ook te onderzoeken of (gedeeltelijke) financiering middels crowdfunding een optie zou zijn;

En gaat over tot de orde van de dag.

Voor 28 GroenLinks, D66, SP, PvdA, Partij voor de Dieren, Gewoon Nijmegen

Tegen 11 VVD, Stadspartij DNF, CDA, 50Plus, VoorNijmegen.Nu

Motie aanvaard.

22. Motie buiten de orde van VoorNijmegen.Nu: Ook buiten groep 6 gewoon bij de les

De **voorzitter**: Dat brengt ons bij de laatste motie buiten de orde, van deze avond althans. Die is aangekondigd door de heer Eigenhuijsen, VoorNijmegen.Nu. Nog even aandacht graag. Ik geef het woord aan de heer Eigenhuijsen voor een toelichting op de motie.

De heer **Eigenhuijsen**: Dank u wel, meneer de voorzitter. Een heel korte toelichting. In de voorwaarden voor het aanvragen van bijzondere bijstand staat een mogelijkheid voor ouders om voor hun kind een laptop aan te schaffen. In ieder geval bijzondere bijstand aan te vragen voor hun kind dat in het basisonderwijs zit. Daar staat een heel simpele regeling in dat die aanvraag alleen kan als je kind in groep 6 zit. Dan zal je maar in de bijzondere bijstand terechtkomen en je kind zit in groep 7 of in groep 8. Ambtelijk heb ik in de wandelgangen ook al begrepen dat ze dat een rare regeling vinden. Ik heb een heel simpele motie ingediend waarbij ik zeg: zet nou in die regel het woordje 'minimaal' er tussen. Het is een heel kleine beperkte groep. Daarmee los je een probleempje op. Niet meer niet minder. Dank u wel.

De **voorzitter**: Er is een vraag. De heer Sweep.

De heer **Sweep**: Een vraag aan de heer Eigenhuijsen. Hoe groot is het probleem, hebt u daar enige kijk op?

De heer **Eigenhuijsen**: Het is een heel klein probleem, denk ik.

De heer **Sweep**: Ja maar, een, tien, honderd, duizend?

De heer **Eigenhuijsen**: Ik mag hopen dat in een stad die zo sociaal is, waar de SP al lang is, dat het niet een heel groot probleem is. Dat het geen honderd leerlingen zijn. Ik hoop dat het er geen één zijn. Ik ken drie situaties.

De heer **Sweep**: Is het dan misschien een idee om in plaats van een motie als maatwerk de hardheidsclausule te hanteren?

De heer **Eigenhuijsen**: Zeker, daar mag u een initiatiefvoorstel voor indienen. Ik dacht een motie, dan lossen we het meteen heel snel op. Dan kan het morgen gerealiseerd worden. Dat is gewoon, pragmatisch snel, een beetje zoals de SP het normaal gesproken doet.

De **voorzitter**: Goed, zijn er overige reacties naar aanleiding van de motie? Eerst de heer Brom.

De heer **Brom**: Dank u wel, voorzitter. Ik wil de heer Eigenhuijsen van VoorNijmegen. Nu de complimenten doen dat u dit soort dingen naar boven toe haalt. En dat u weeffouten die in het systeem zitten, dat u die gerepareerd wilt hebben. Dus daarom hebben wij hem met vreugde mee ingediend.

De heer **De Graaf**: Dank, voorzitter. Wij vinden het een goede motie en stemmen er dan ook van harte mee in.

De **voorzitter**: De heer Van Gent.

De heer **Van Gent**: Dank u, voorzitter. Ik heb even een vraag aan het college. Klopt het dat je, wanneer je naar de middelbare school gaat, je dan via stichting Leergeld een laptop kan aanschaffen? En dat we nu in de bijzondere bijstand hebben opgenomen dat er alleen in groep 6 ouders een laptop kunnen aanvragen voor kinderen? En dat er daardoor nu een tussengroep is ontstaan die tussen wal en schip dreigt te vallen? Dat vraag ik ook meteen aan de heer Eigenhuijsen. Is dat ook de groep waar u nu op doelt? Is het nu de groep die dreigt tussen wal en schip te vallen dat we nu daar ook een regeling voor treffen? Want ik wil er voor waken dat we dadelijk gaan zeggen: we kunnen in groep 8 een laptop via de bijzondere bijstand aanvragen en vervolgens in de eerste van de middelbare school ook via stichting Leergeld. Dan gaan we een beetje dubbelop doen en dat kan aardig in de kosten gaan lopen.

De **voorzitter**: U krijgt zo nog even een antwoord van de heer Eigenhuijsen. Ik kijk even naar andere woordvoerders. De heer Sweep.

De heer **Sweep**: Terecht wat de heer Van Gent vraagt. Bij de zomernota van 2017 is door de SP en een aantal andere partijen een amendement ingediend, inderdaad om leerlingen op de middelbare school via de stichting Leergeld te voorzien van een computer. Inderdaad als je dan in april van groep 8 een computer krijgt via de bijzondere bijstand. Dan heb je eigenlijk dat die twee regelingen elkaar kruisen. Waarschijnlijk zal het probleem helemaal weg zijn als die overlap van die twee jaar voorbij is. In 2012 is er helemaal geen probleem meer. Wij zullen er niet tegen stemmen. Maar volgens ons is het echt een probleem wat minimaal is. Dat gaf u zelf ook al aan. Het zullen er hooguit tien zijn. Inderdaad omdat de SP hier allang mede aan het bewind is, is het een sociale stad. Dank voor dat compliment, meneer Eigenhuijsen.

De **voorzitter**: De heer Selman.

De heer **Selman**: Wij willen heel graag de motie steunen. Een kleine vraag aan het college ...

De **voorzitter**: U hebt geen tijd meer. Nee, nee, nou moet ik echt wel streng zijn, want ik heb net u ook even laten uitspreken. Dat gaat dan niet meer, daar kan ik niks aan doen. De heer Van Deurzen die heeft nog wel tijd.

De heer **Van Deurzen**: Ik ga het niet helemaal vol praten. Het is waarschijnlijk een minimaal probleem, maar we steunen de motie van harte.

De **voorzitter**: Nog overige woordmeldingen? Er is nog een vraag gesteld aan de indiener van de motie en ook aan het college. Allereerst maar de wethouder het woord geven? Wethouder Helmer.

Wethouder **Helmer**: Momenteel is inderdaad de regeling dat per gezin ouders voor een kind in groep 6 een laptop kunnen aanvragen. En die zal dan meegaan naar groep 7 en groep 8. En als je dan in de brugklas komt kun je via de stichting Leergeld een persoonlijke device aanvragen, omdat op de middelbare school het een iPad of een Chromebook of wat dan ook is. Dat is een verandering sinds de zomer, waarmee de raad ook heeft ingestemd. Het klopt dat er nu dan een soort overgangsjaar is, tussen de oude en de nieuwe regeling. Ik wil ook melden dat als kinderen vanuit een andere woonplaats komen, daar de ouders in de bijstand zaten en het kind komt in groep 7, wordt er maatwerk geleverd. Ik zou deze motie eigenlijk willen lezen als dat we maatwerk bieden op het moment dat iemand in de knel komt in groep 7. Ik wil toch wel waken dat als in april vanuit groep 8 een computer wordt aangevraagd van de bijzondere bijstand er in september weer een ander device kan worden aangevraagd.

De **voorzitter**: Helder. De heer Eigenhuijsen dan nog.

De heer **Eigenhuijsen**: Ja, dit antwoord lijkt mij echt volstrekt logisch. Het is absoluut niet mijn bedoeling om in april aan een gezin een laptop ter beschikking te stellen en in augustus een device voor het kind individueel. Een compliment aan de SP, maar dan ook even een sneer. Het is uw amendement die dit heeft veroorzaakt. Maar ik zou er graag over willen stemmen.

De heer **Sweep**: Zo zie je maar weer.

De **voorzitter**: U wilt wat met mij delen, meneer Sweep. Ga uw gang.

De heer **Sweep**: Zo zie je maar weer. Nou, niet zo zeer met u. Maar als voorzitter van dit gremium. Soms hebben regelingen inderdaad een iets onbedoeld klein bijeffect. Dat moet je dan ontvangen. Er is geen koe zo bont, of er is een vlekje aan.

De **voorzitter**: Het wordt nog een avond van oud-Hollandse gezegden. Goed zo. Ik neem aan dat er verder geen behoefte is aan een tweede termijn. U hebt het college in elk geval niets meer te vragen, meneer Brom.

De heer **Brom**: Dan begrijp ik dat het college dat niet meer kan beantwoorden, maar gelukkig heb ik nog veertig seconden. Ik vind het heel bijzonder dat wij bijzondere bijstand kunnen geven aan mensen als de kinderen dan in groep 8 zitten. Wij kunnen alles aan elkaar koppelen digitaal. Ik vind het heel raar dat wij dit digitaal niet gekoppeld hebben. Wij hebben Suwinet, wij hebben de UWV. Leergeld kan toch wel navragen: heeft deze persoon toevallig een verstrekking gehad? Dan zeg je nog niet eens zoveel. Ik vind het heel bijzonder dat we dat niet kunnen.

De **voorzitter**: De heer Van Deurzen nog.

De heer **Van Deurzen**: Even een reactie nog op wat de heer Brom zojuist zei. De vraag aan de heer Brom is of u het rekenkamerrapport hebt gelezen.

De **voorzitter**: Er zijn veel rekenkamerrapporten de afgelopen jaren geschreven. Maar omwille van de tijd gaan we gewoon over naar de stemming. Ik zal u maar niet vragen, meneer Van Deurzen, welk rapport u op het oog had. Ik neem aan dat we kunnen stemmen over deze motie. U hebt de duiding natuurlijk ook gehoord. Ook buiten groep 6 gewoon bij de les, dat is de titel van de motie die in stemming is.

Motie buiten de orde van VoorNijmegen.Nu - Ook buiten groep 6 gewoon bij de les

1ste indiener: P.A. Eigenhuijsen

De gemeenteraad van Nijmegen, in openbare vergadering bijeen op 27 februari 2019,

Constaterende dat:

- Het van groot belang is dat kinderen, ook digitaal, mee kunnen doen op de basisschool
- Ouders daarvoor een computer of laptop moeten kunnen aanschaffen
- Voor ouders die dat niet kunnen betalen de mogelijkheid bestaat om een beroep te doen op de bijzondere bijstand
- Dat ze dat beroep op de bijzondere bijstand alleen kunnen doen als hun kind in groep 6 zit. Dus ouders met een kind in groep 7 of 8 vallen buiten de boot.

Roept het college op:

Om op het aanvraag formulier en bij de voorwaarden de zin "Wanneer er binnen uw gezin een kind aanwezig is die in groep 6 zit van de basisschool" aan te passen in "Wanneer er binnen uw gezin een kind aanwezig is die MINIMAAL in groep 6 zit van de basisschool";

En gaat over tot de orde van de dag.

Voor 37 GroenLinks, D66, SP, VVD, Stadspartij DNF, PvdA, CDA, 50Plus, Gewoon Nijmegen, VoorNijmegen.Nu

Tegen 2 Partij voor de Dieren

Motie aanvaard.

De **voorzitter**: Dat brengt ons bij het stemstuk, dat is onder nummer 10, als ik uw aandacht nog even mag.

10. Gewijzigd Initiatiefvoorstel VoorNijmegen.Nu 'Transparant, open en zichtbaar vergaderen' (14/2019)

De **voorzitter**: Gewijzigd Initiatiefvoorstel VoorNijmegen.Nu, Transparant, open en zichtbaar vergaderen. De heer De Graaf heeft het woord. Zijn er nog andere stemverklaarders? De heer Van Hooft wil ook een stemverklaring geven? De heer De Graaf heeft het woord bij de stemverklaring over punt 10.

De heer **De Graaf**: Dank u wel, voorzitter. De VVD zal tegen het initiatiefvoorstel stemmen met de volgende redenen. Wij vergaderen al open, transparant en zichtbaar. Al onze vergaderingen zijn openbaar toegankelijk, worden opgenomen en kunnen worden teruggeluisterd. Wij vinden het veel geld en zijn niet overtuigd dat dit voorstel een essentiële bijdrage levert aan het meer betrekken van Nijmegenaren in de politiek.

De **voorzitter**: Helder. Ja, de stemverklaring, nog steeds? En u weet niet waarover het gaat. Dan ben ik benieuwd hoe die stemverklaring luidt. De heer Van Hooft.

De heer **Van Hooft**: Ik sluit mij volledig aan bij de woorden van de heer De Graaf.

De **voorzitter**: De heer Van Deurzen ook een stemverklaring?

De heer **Van Deurzen**: We zullen tegen het voorstel stemmen, omdat de privacy onvoldoende wordt gewaarborgd voor de insprekers.

De **voorzitter**: Dat gezegd zijnde, stel ik voor om te gaan stemmen over dit voorstel. Dus uw stemmen graag over het onder 10, het gewijzigde initiatiefvoorstel Transparant, open en zichtbaar vergaderen. Uw stemmen graag.

Gewijzigd Initiatiefvoorstel VoorNijmegen.Nu - Transparant, open en zichtbaar vergaderen

Raadsvoorstel d.d. 6 februari 2019

Voor 29 GroenLinks, D66, Stadspartij DNF, PvdA, CDA, Partij voor de Dieren, Gewoon Nijmegen, VoorNijmegen.Nu

Tegen 10 SP, VVD, 50Plus

Voorstel aanvaard met inachtneming van een stemverklaring van de VVD.

De **voorzitter**: Dames en heren, u kunt het geloven of niet, maar we zijn bij het einde van deze vergadering gekomen. Ik denk dat ze de borrel inmiddels naar buiten hebben gedragen. Toch kan ik u uitnodigen in het restaurant. Daarmee sluit ik ook de vergadering. Dank u wel.